

საქართველოს
ეროვნული ბანკი

საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი

2024

საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი

2024

საქართველოს ეროვნული ბანკი

კრებული მომზადდა საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო
საინვესტიციო პოზიციის სახელმძღვანელოს მე-6 რედაქციის მეთოდოლოგიისა
(სსფ, 2009 წ.) და საგარეო ვალის სტატისტიკის შემდგენელთა და
მომხმარებელთა სახელმძღვანელოს შესაბამისად (სსფ, 2013 წ.)

სარჩევი

1. მეთოდოლოგიური მიმოხილვა	5
1.1 საგადასახდლო ბალანსის მეთოდოლოგიური სტანდარტები	5
1.2 საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის მეთოდოლოგიური სტანდარტები.....	12
1.3 საგარეო ვალის მეთოდოლოგიური სტანდარტები	13
2.1 ზოგადი მიმოხილვა	15
2. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი	15
2.2 მიმდინარე ანგარიში	18
2.2.1 საქონელი	18
2.2.2 მომსახურება.....	24
2.2.3 პირველადი შემოსავალი.....	29
2.2.4 მეორადი შემოსავალი	31
2.3 კაპიტალის ანგარიში.....	33
2.4 ფინანსური ანგარიში	35
2.4.1 პირდაპირი ინვესტიციები	35
2.4.2 პორტფელის ინვესტიციები	36
2.4.3 ფინანსური წარმოებულები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	37
2.4.4 სხვა ინვესტიციები	37
2.4.5 საერთაშორისო რეზერვები.....	39
3. საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია	40
4. საგარეო ვალი	42
5. მონაცემთა წყაროს აღწერა	46
6. დანართები	49
დანართი 1. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2020-2024 წლები.....	49
დანართი 2. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2024 წელი	51
დანართი 3. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, სტანდარტული წარმოდგენა, შემოკლებული, 2024 წელი.....	53
დანართი 4. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2020-2024 წლები	54
დანართი 5. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, ინტეგრირებული, 2024 წელი	61
დანართი 6. საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2020-2024 წლები	70

დანართი 7. უმსხვილესი საექსპორტო ქვეყნები (FOB), 2020-2024 წლები	73
დანართი 8. უმსხვილესი საიმპორტო ქვეყნები (CIF), 2020-2024 წლები ..	74
დანართი 9. ძირითადი საქონლის ექსპორტი თურქეთში, 2020-2024 წლები	74
დანართი 10. ძირითადი საქონლის იმპორტი თურქეთიდან, 2020-2024 წლები	75
დანართი 11. ძირითადი საქონლის ექსპორტი რუსეთში, 2020-2024 წლები	76
დანართი 12. ძირითადი საქონლის იმპორტი რუსეთიდან, 2020-2024 წლები	76
დანართი 13. ძირითადი საქონლის ექსპორტი აშშ-ში, 2020-2024 წლები ..	77
დანართი 14. ძირითადი საქონლის იმპორტი აშშ-დან, 2020-2024 წლები	78

1. მეთოდოლოგიური მიმოხილვა

პუბლიკაცია ასახავს საქართველოს საგარეო სექტორის სტატისტიკას და შეიცავს საგადასახდელო ბალანსის, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციისა და ქვეყნის საგარეო ვალის სტატისტიკურ ანგარიშებს. სტატისტიკური ანგარიშები შევსებულია კომენტარებით, დამატებითი ანალიტიკური ცხრილებით, შედგენის მეთოდოლოგიის აღწერითა და ინფორმაციის წყაროების ჩამონათვალით.

მონაცემები და კომენტარები მომზადდა საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის სახელმძღვანელოს მე-6 რედაქციის მეთოდოლოგიისა (სსფ, 2009) და საგარეო ვალის სტატისტიკის შემდგენელთა და მომხმარებელთა სახელმძღვანელოს (სსფ, 2013 წ.) შესაბამისად.

საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია და საგარეო ვალი დგება კვარტალური და წლიური პერიოდულობით და გამოისახება აშშ დოლარში. აღნიშნული დოკუმენტები არ მოიცავს ინფორმაციას ოკუპირებულ ტერიტორიებზე (აფხაზეთსა და ცხინვალის რეგიონში) განხორციელებული საგარეო ეკონომიკური ოპერაციების შესახებ.

საქართველოს საგადასახდელო ბალანსის, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციისა და საგარეო ვალის გადახედვა რეგულარულად წარმოებს და შეიძლება შეეხოს ნებისმიერ პერიოდს. წინამდებარე პუბლიკაციაში გათვალისწინებულია 2025 წლის 30 სექტემბრისათვის არსებული ყველა შესწორება.

1.1 საგადასახდელო ბალანსის მეთოდოლოგიური სტანდარტები

საგადასახდელო ბალანსი არის მაკროეკონომიკური სტატისტიკური ანგარიში, რომელიც სისტემური სახით ასახავს, დროის განსაზღვრულ პერიოდში (კვარტალი, წელი), მოცემულ ეკონომიკასა და დანარჩენ მსოფლიოს შორის განხორციელებულ ეკონომიკურ ტრანზაქციებს. ინფორმაციის კლასიფიკაცია და კომპილაცია წარმოებს საერთაშორისო სტანდარტების, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის

სახელმძღვანელოს (მეექვსე რედაქციის) შესაბამისად.

განმარტებები და ძირითადი პრინციპები

სტრუქტურულად საგადასახდელო ბალანსი შედგება მიმდინარე ანგარიშის, კაპიტალის ანგარიშისა და ფინანსური ანგარიშისაგან. მიმდინარე ანგარიში მოიცავს საქონლითა და მომსახურებით ვაჭრობის ბალანსს, პირველადი შემოსავლებისა და მეორადი შემოსავლების ბალანსებს. კაპიტალის ანგარიშში აისახება: არანარმოებული არაფინანსური აქტივების შეძენა/გაცემა და კაპიტალური ტრანსფერები. ფინანსური ანგარიში მოიცავს: პირდაპირ ინვესტიციებს, პორტფელის ინვესტიციებს, ფინანსურ წარმოებულებს, სხვა ინვესტიციებს და სარეზერვო აქტივებს.

მიმდინარე ანგარიშისა და კაპიტალის ანგარიშის ჯამი წარმოადგენს მოცემული ეკონომიკის წმინდა დაკრედიტებას ან წმინდა სესხებას დანარჩენი მსოფლიოს მიმართ. ის კონცეპტუალურად ტოლია ფინანსური ანგარიშის წმინდა ბალანსის.

ფინანსურ ანგარიშს დამატებული სხვა ცვლილებები (მარაგების გათვალისწინებით) გვიჩვენებს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის ცვლილებას პერიოდის დასაწყისსა და ბოლოს შორის.

საგადასახდელო ბალანსში აისახება რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის განხორციელებული ოპერაციები.

ეკონომიკური ერთეული ითვლება რეზიდენტად, თუ მისი ეკონომიკური ინტერესის ცენტრი და მუდმივი ადგილსამყოფელი არის ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე ერთი წლის ან მეტი ხნის განმავლობაში. ამ შემთხვევაში მოქალაქეობა მხედველობაში არ მიიღება.

ქვეყნის ეკონომიკური ტერიტორია შედგება მისი მთავრობის მიერ ადმინისტრირებული გეოგრაფიული ტერიტორიისგან, სადაც თავისუფლად გადაადგილდებიან ადამიანები, საქონელი და კაპიტალი და ემორჩილებიან ერთიან ფისკალურ და მონეტარულ ხელისუფლებას. ეკონომიკური ტერიტორია

ასევე მოიცავს: საჰაერო სივრცეს, ტერიტორიულ წყლებს, ტერიტორიებს საერთაშორისო წყლებში, სადაც ქვეყანა სარგებლობს ექსკლუზიური უფლებებით, ტერიტორიულ ანკლავებს სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე, როგორცაა საელჩოები, საკონსულოები, სამხედრო და სამეცნიერო ბაზები, თავისუფალი ზონები და ა.შ. თავის მხრივ, მოცემული ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიად არ ჩაითვლება სხვა ქვეყნების ტერიტორიული ანკლავები, რომლებიც აღნიშნული ქვეყნის გეოგრაფიულ ტერიტორიაზე მდებარეობს.

ითვლება, რომ ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს აქვს **ეკონომიკური ინტერესის ცენტრი** ამა თუ იმ ქვეყანაში, როდესაც ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე არსებობს მისი საცხოვრებელი ადგილი, წარმოების ადგილი ან სხვა უძრავი ქონება, რომელსაც აღნიშნული პირი იკავებს, ან განმზარხავს აქვს დაიკავოს, განუსაზღვრელი ვადით ან ხანგრძლივი პერიოდით (ერთი ან მეტი წლით).

საგადასახდელ ბალანსი (სბ) არ გულისხმობს „გადასახდელს“ ამ სიტყვის ზოგადი გაგებით, არამედ იგი მოიცავს ტრანზაქციებს, რადგან ზოგიერთი საერთაშორისო ტრანზაქცია არ გულისხმობს ფულის გადახდას (მაგალითად ბარტერი), ზოგი კი საერთოდ არ მოითხოვს რაიმე სახით გადახდას (მაგალითად საჩუქარი ან უსასყიდლო დახმარება).

ინსტიტუციური სექტორები

საგადასახდელ ბალანსის ფინანსური ანგარიშის კომპონენტები – პორტფელის ინვესტიციები, ფინანსური წარმოებულები და სხვა ინვესტიციები – თავის მხრივ, იყოფა ოპერაციის მონაწილე რეზიდენტების ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით. ამ კუთხით გამოიყოფა ოთხი სექტორი:

- ცენტრალური ბანკი – საქართველოს შემთხვევაში, ეროვნული ბანკი;
- დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა - კომერციული ბანკები;
- სამთავრობო სექტორი, რომელიც მოიცავს ცენტრალური და ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებს;
- სხვა სექტორები, რომელიც იყოფა ორ ქვესექტორად: სხვა საფინანსო კორპორაციები (მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, სადაზღვევო კომპანიები, საინვესტიციო ფონდები) და არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შინამეურნეობების მომსახურე არაკომერციული

ორგანიზაციები (შმაკო).

ტრანზაქციის ტიპები

- **გაცვლითი ტრანზაქციები** – საგადასახდელ ბალანსში ასახული ტრანზაქციების უმეტესობა შეიძლება დახასიათდეს როგორც გაცვლითი ტრანზაქციები, როდესაც ტრანზაქციის ერთი მხარე მიაწვდის რაიმე ეკონომიკურ ღირებულებას მეორე მხარეს და მისგან სანაცვლოდ იღებს ეკვივალენტურ ღირებულებას;
- **ტრანსფერები** – არის ტრანზაქციები, როდესაც ერთი მხარე მეორეს მიაწვდის რაიმე ეკონომიკურ ღირებულებას და მისგან სანაცვლოდ არ იღებს არანაირ ღირებულებას. ტრანზაქციის ეს ფორმა ცალმხრივი ტრანზაქციის ტიპს განეკუთვნება, სწორედ ამიტომ, ორმაგი ჩანერის პრინციპი საგადასახდელ ბალანსში მოითხოვს საპასუხო ჩანანერის გაკეთებას საპირისპირო ნიშნით.
- **პირობითი ტრანზაქციები** – არის საგადასახდელ ბალანსში განხორციელებული ჩანანერები, მაშინ როდესაც, ფაქტიურად ფულადი ნაკადების მოძრაობა, რეალური ტრანზაქცია არ მომხდარა (მაგალითად უცხოელი ინვესტორების მოგების რეინვესტირება).

გემოთ ჩამოთვლილი ტრანზაქციები აისახება საგადასახდელ ბალანსის სხვადასხვა მუხლში. მუხლების სტრუქტურა შემდეგნაირია:

საქონელი და მომსახურება

საქონელი მოიცავს ტრანზაქციებს, რომლებიც დაკავშირებულია საქონლის ექსპორტ/იმპორტთან და გამოხატავს რეზიდენტსა და არარეზიდენტს შორის საკუთრების ცვლილებას (ზოგადი ვაჭრობა, პორტებში შეძენილი საქონელი და არამონეტარული ოქრო).

მომსახურება მოიცავს ყველა სახის მომსახურებას, რასაც უწევს რეზიდენტები არარეზიდენტებს ან პირიქით. მომსახურება იყოფა:

- მანუფაქტურული მომსახურება (მომსახურება მატერიალური რესურსების დამუშავებით, როდესაც მატერიალური რესურსი სხვა ქვეყნის საკუთრებაა);
- საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი;
- ტრანსპორტი, მასში შედის ყველა

სახის ტრანსპორტით გაწეული მომსახურება (მათ შორის მილსადენით ტრანსპორტირება) და საფოსტო და საკურიერო მომსახურება. მგზავრების, ტვირთის ტრანსპორტირება (ფრახტი) და სხვა სახის სატრანსპორტო მომსახურება (ტვირთის მოვლა, შენახვა, სატრანსპორტო საშუალებების დასუფთავება და სხვ.) კლასიფიცირდება თითოეული სატრანსპორტო საშუალების მიხედვით, გარდა მილსადენით ტრანსპორტირებისა.

- მოგზაურობა - აღნიშნული მუხლი კრედიტის მხარეს აღრიცხავს საქართველოში ყოფნისას არარეზიდენტი მგზავრების სამოგზაურო დანახარჯებს როგორც ბიზნესის, ასევე პირადი მიზნებისათვის. რეზიდენტი მოქალაქეების სამოგზაურო დანახარჯები უცხო ქვეყნებში აღირიცხება მოგზაურობის დებეტის მხარეს.
- ფინანსური მომსახურება მოიცავს საფინანსო შუამავლობასა და დამხმარე მომსახურებას რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის, რომელიც იყოფა ცხადი სახით დარიცხულ და სხვა ფინანსურ მომსახურებად და არაპირდაპირი გზით შეფასებულ ფინანსური შუამავლობის მომსახურებად (FISIM).
- სხვა მომსახურება ასახავს ისეთი ტიპის მომსახურებას, როგორიცაა მშენებლობა, სადამღვევო და საპენსიო მომსახურება; სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება; ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობა; პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება; სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი და სხვ.

პირველადი შემოსავალი იყოფა ორ კატეგორიად - შრომითი და საინვესტიციო შემოსავალი:

- მუშაკთა შრომის ანაზღაურება ხელფასისა თუ სხვა სარგებელის სახით, ფულადი ან ნატურალური ფორმით, გადახდილი დამქირავებლის მიერ დაქირავებულზე, როცა მხარეები სხვადასხვა ქვეყნის რეზიდენტები არიან. ეს ანაზღაურება ასევე მოიცავს გადასახადებს, რომელთაც იხდის დაქირავებული მასპინძელ ქვეყანაში, რაც აღირიცხება როგორც საპირისპირო ჩანაწერი მიმდინარე ტრანსფერების მუხლში. დაქირავებულის დანახარჯები მასპინძელ ქვეყანაში აღირიცხება როგორც მოკორესპონდენტო ჩანაწერი ტურის-

ტული მომსახურების მუხლში.

- საინვესტიციო შემოსავალი მოიცავს რეზიდენტის საგარეო ფინანსური აქტივების ფლობიდან მისაღებ შემოსავალს ან გადასახადებს არარეზიდენტის მიმართ არსებულ ვალდებულებებზე. საინვესტიციო შემოსავალი მოიცავს შემოსავალს პირდაპირი ინვესტიციებიდან, პორტფელის ინვესტიციებიდან, სხვა ინვესტიციებიდან და სარეზერვო აქტივებიდან. საინვესტიციო შემოსავალი, თავის მხრივ, იყოფა როგორც: დივიდენდები, რეინვესტირებული შემოსავალი, საპროცენტო შემოსავალი და სადამღვევო, საპენსიო და სტანდარტიზებული გარანტიის ფონდების პოლისის მფლობელების საინვესტიციო შემოსავალი. სხვა პირველადი შემოსავლები მოიცავს გადასახადებს წარმოებასა და იმპორტზე, სუბსიდიებსა და რენტას.

მეორადი შემოსავალი გვიჩვენებს მიმდინარე ტრანსფერებს ქვეყნის რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის. მიმდინარე ტრანსფერი არის დამახალანსებელი ჩანაწერი რეალური ან ფინანსური აქტივების ერთი ეკონომიკიდან მეორე ეკონომიკაზე ცალმხრივად გადაცემის დროს. მიმდინარე ტრანსფერების ყველაზე გავრცელებული სახეა გრანტები, ჰუმანიტარული და ტექნიკური დახმარება. ეს მუხლი ასევე მოიცავს სანევრო შენატანებს სხვადასხვა საერთაშორისო და სამთავრობო ორგანიზაციებში; ფიზიკური პირების გადასახადებსა და გზავნილებს; სოციალურ დახმარებებს; წმინდა სადამღვევო პრემიას სიცოცხლის დამღვევის გარდა; სადამღვევო მოთხოვნებს სიცოცხლის დამღვევის გარდა და სხვა მიმდინარე ტრანსფერებს.

კაპიტალის ანგარიში გვიჩვენებს (1) მიღებულ და გადახდილ კაპიტალურ ტრანსფერებს და (2) არანარმოებული არაფინანსური აქტივების შეძენასა და გაყიდვას რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის.

კაპიტალური ტრანსფერები მოიცავს უსასყიდლოდ საკუთრების უფლების გადაცემას ძირითად კაპიტალზე და ვალის პატიებას. უსასყიდლოდ თანხის გადაცემა განიხილება როგორც კაპიტალური ტრანსფერი მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს თანხა განკუთვნილია ძირითადი კაპიტალის შესაძენად ან კაპიტალური მშენებლობის დასაფინანსებლად.

მუხლში „არანარმოებული არაფინანსური აქტივების შეძენა (დებეტი)/გაყიდვა (კრედიტი)“ აღირიცხება იმ აქტივების შე-

ძენა/გაყიდვა, რომლებიც არ არის წარმოების შედეგი (მიწა, ბუნებრივი რესურსები) ან/და არამატერიალური აქტივები, როგორიცაა პატენტი, საავტორო უფლება, სასაქონლო ნიშნები, ფრანშიზა და ა.შ.

ფინანსურ ანგარიშში აქტივები და ვალდებულებები ფუნქციონალური ნიშნის მიხედვით იყოფა: პირდაპირი ინვესტიციები, პორტფელის ინვესტიციები, ფინანსური წარმოებულები, სხვა ინვესტიციები და სარეზერვო აქტივები.

პირდაპირი ინვესტიცია არის საერთაშორისო ინვესტიციის კატეგორია. აღნიშნული კატეგორია გულისხმობს ამა თუ იმ ეკონომიკის რეზიდენტი ერთეულის (პირდაპირი ინვესტორი) გრძელვადიან ინტერესს სხვა ეკონომიკის რეზიდენტ ერთეულში (პირდაპირი ინვესტორის საწარმო). საწარმოს პირდაპირი ინვესტორი არის ინვესტორი, რომელიც ფლობს საწარმოს აქციების ან ხმის უფლების 10 პროცენტს ან მეტს (კორპორაციული საწარმოს შემთხვევაში), ან ეკვივალენტურ ძალაუფლებას (არაკორპორაციული საწარმოს შემთხვევაში). „პირდაპირი ინვესტირების“ განსაზღვრება ასევე ვრცელდება ფულადი ან/და მატერიალური სახით განხორციელებულ ინვესტიციებზე ურთიერთდაკავშირებულ საწარმოებს შორის, ანუ კაპიტალურ ინვესტიციებზე ფილიალებსა და მათ სათავე ოფისებს შორის. პირდაპირი ინვესტიციები კლასიფიცირდება როგორც პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში, პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია) და მონათესავე კომპანიებს შორის.

პირდაპირი ინვესტიციები ფინანსური ინსტრუმენტის მიხედვით კლასიფიცირდება: სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები; რეინვესტირებული შემოსავლები და სავალ ინსტრუმენტები.

პორტფელის ინვესტიცია შეიძლება იყოს:

- სააქციო კაპიტალის სახით (როდესაც ინვესტორი ფლობს წილის 10 პროცენტზე ნაკლებს);
- სავალ ფასიანი ქაღალდების სახით. რაც, თავის მხრივ, იყოფა გრძელვადიან (ობლიგაციები) და მოკლევადიან ინსტრუმენტებად.

ფინანსური წარმოებულები - ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც მიბმულია კონკრეტულ ფინანსურ აქტივზე, ინდიკატორზე ან რაიმე სახის აქტივზე. მათი მეშვეობით ხდება ფინანსური რისკებით ვაჭრობა საფინანსო ბაზრებზე.

ფინანსური წარმოებულები მოიცავს ტრანზაქციებს სვოპებით, ოფციონებით, სადეპოზიტო გარანტიებითა და სხვ. და აღირიცხება წმინდა სახით.

სხვა ინვესტიციის პირველადი დაყოფა ხდება: ფინანსური აქტივების შესყიდვა, წმინდა და ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა. სხვა ინვესტიციებს მიეკუთვნება: სხვა სააქციო კაპიტალი; ნაღდი ფული და დეპოზიტები; სესხები; სადამღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები; სავაჭრო კრედიტები და ავანსები; სხვა დებიტორული/კრედიტორული დავალიანება; განაწილებული ნასესხობის სპეციალური უფლებები.

- სხვა სააქციო კაპიტალი მიეკუთვნება სხვა ინვესტიციებს, იმ შემთხვევაში, თუ ის არ არის პირდაპირი ინვესტიციები ან სარეზერვო აქტივები. სხვა სააქციო კაპიტალი არ არის ფასიანი ქაღალდების სახით, ამიტომ არ შედის პორტფელის ინვესტიციებში. რიგი საერთაშორისო ორგანიზაციების ნევრობა არ იღებს ფასიანი ქაღალდების სახეს და ამდენად, კლასიფიცირდება როგორც სხვა სააქციო კაპიტალი.
- ნაღდი ფული შედგება ბანკნოტებისა და მონეტებისაგან, რომლებსაც გააჩნიათ ფიქსირებული ნომინალური ღირებულება და გამოშვებულია ან სანქცირებულია ცენტრალური ბანკების ან მთავრობების მიერ.
- დეპოზიტები მოიცავს ყველა მოთხოვნას, რომელიც ეხება ეროვნულ ბანკს, დეპოზიტურ კორპორაციებს, გარდა ეროვნული ბანკისა, და რიგ შემთხვევებში, სხვა ინსტიტუციურ ერთეულებს და დადასტურებულია ანაბარის პირობებით.
- სადამღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები მოიცავს: სადამღვევო ტექნიკურ რეზერვებს (გარდა სიცოცხლის დამღვევისა); სიცოცხლის დამღვევისა და ანუიტეტის გადახდის უფლებას; პენსიის მიღების უფლებას, საპენსიო ფონდების მოთხოვნებს სპონსორების მიმართ, არასაპენსიო ფონდებიდან გადახდის უფლების მოთხოვნას; და სტანდარტული გარანტიებით მოთხოვნების დასაფარ რეზერვებს.
- სავაჭრო კრედიტები და ავანსები წარმოადგენს მოთხოვნებსა და ვალდებულებებს, რომელიც წარმოიქმნება მიმწოდებელსა და მყიდველს შორის უშუალო ურთიერთობისას - როდესაც თანხის გადახდის დრო არ

ემთხვევა საკუთრების ცვლილების დროს. სავაჭრო კრედიტები და ავანსები არ გულისხმობს სავალდებულებების ქალაქების გამოშვებას ან რაიმე დოკუმენტის შექმნას. საქართველოს საგადასახდელო ბალანსის ამ მუხლში აღირიცხება პროდუქციით ვაჭრობის დროს წინასწარ გადახდა/მიწოდებები.

- დანარჩენი დებიტორული/კრედიტორული დავალიანება მოიცავს სავაჭრო კრედიტებისა და ავანსებისაგან და სხვა ინსტრუმენტებისაგან განსხვავებულ სხვადასხვა ვალდებულებებს.
- ნასესხობის სპეციალური უფლებები - არის საერთაშორისო სარეზერვო აქტივი, რომლებიც შექმნილია საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მიერ და განაწილებულია ნევრ ქვეყნებს შორის დამატებითი ოფიციალური რეზერვების სტატუსით. ნასესხობის სპეციალურ უფლებებს შეიძლება ფლობდნენ მონეტარული ხელისუფლების რეგულირების ორგანოები ან სამთავრობო სექტორი. ნასესხობის სპეციალური უფლებების ავტორები წარმოადგენს სხვა ნევრი ქვეყნებისაგან უცხოური ვალუტის ან სხვა სარეზერვო აქტივების მიღების უპირობო უფლებას.

სარეზერვო აქტივები მონეტარული ხელისუფლების განკარგულებაში არსებული ფინანსური აქტივებია და შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ქვეყნის საერთაშორისო ვალდებულებების შესასრულებლად, ეროვნული ვალუტის კურსის მხარდასაჭერად და საგადასახდელო ბალანსის რეგულირებისათვის. კერძოდ, ის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს პირდაპირ საგადასახდელო ბალანსის დეფიციტის დასაფინანსებლად ან დეფიციტზე არაპირდაპირი ზეგავლენის მოსახდენად (სავალუტო ბაზარზე ჩარევის გზით, ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის დასარეგულირებლად).

საგადასახდელო ბალანსში **ოპერაციების აღრიცხვა** წარმოებს ორმაგი ჩანერის საბუღალტრო პრინციპის საფუძველზე. თითოეული ტრანზაქცია აღირიცხება ორი (ან მეტი) თანაბარი სიდიდის ჩანაწერით. ერთ-ერთი ჩანაწერი კეთდება კრედიტის მხარეს, ხოლო მეორე - დებეტის მხარეს. მაგალითად, საქონლის ექსპორტი საგადასახდელო ბალანსში აისახება როგორც ჩანაწერი ექსპორტის კრედიტის მუხლში და იმავე სიდიდის ჩანაწერი დებეტის მხარეს აქტივის მუხლში - „ნაღდი ფული და დეპოზიტები“. ამდენად, ყველა კრედიტისა და დებეტის

სხვაობა ნულს უნდა უდრიდეს. თუმცა პრაქტიკაში, ხშირად საგადასახდელო ბალანსის ანგარიშები არ ბალანსდება. საგადასახდელო ბალანსის სხვადასხვა მუხლის შეფასება ხდება ინფორმაციის სხვადასხვა წყაროზე დაყრდნობით. შედეგად, ყველა კრედიტისა და დებეტის ჯამი ერთმანეთს არ უდრის და საჭიროა დამაბალანსებელი ჩანაწერის გაკეთება შესაბამის მუხლში (წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები).

კრედიტში აისახება მიმდინარე ანგარიშსა და კაპიტალის ანგარიშზე ექსპორტი, მიღებული პირველადი და მეორადი შემოსავლები და არაწარმოებული არაფინანსური აქტივების გასაგვარი.

დებეტის ჩანაწერები კეთდება მიმდინარე ანგარიშსა და კაპიტალის ანგარიშზე იმპორტის დროს, პირველადი და მეორადი შემოსავლების გასაგვარებისა და არაწარმოებული არაფინანსური აქტივების შეძენის შემთხვევაში.

ფინანსურ ანგარიშზე აქტივებისა და ვალდებულებების აღრიცხვა წარმოებს წმინდა საფუძველზე, თითოეული ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების ცალკე კრედიტული და დებეტური გატარებების გარეშე. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ოპერაციების ასახვისას გამოიყენება ტერმინი „ფინანსური აქტივების შესყიდვა, წმინდა“ და „ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა“. აქტივების წმინდა შესყიდვა ტოლია აქტივების ზრდას მინუს მათი შემცირება. ვალდებულებების წმინდა აღება უდრის ვალდებულებების ზრდას მინუს შემცირება. ცვლილება პლუს ნიშნით ნიშნავს აქტივებისა და ვალდებულებების ზრდას, ხოლო მინუს ნიშნით - მათ შემცირებას.

ძირითადი პრინციპი, რაც ოპერაციების შეფასებისას მხედველობაში მიიღება, არის საბაზრო ფასი. საბაზრო ფასი განისაზღვრება როგორც თანხა, რომელსაც მყიდველი თავისი ნებით იხდის რაიმეს შესაძენად გამყიდველის სურვილის შესაბამისად, როდესაც ორივე მხარე არის დამოუკიდებელი და აღნიშნული ოპერაცია ხორციელდება მხოლოდ კომერციული შეხედულებებიდან გამომდინარე.

ოპერაციის აღრიცხვის დროდ მიიჩნევა რეალური დრო, ან ხდება იმ მიახლოებული დროის შეფასება, როცა მოხდა საკუთრებაზე უფლების ცვლილება. ეს არის დრო, როდესაც მოხდა ფინანსური ოპერაციის რეგისტრაცია ბანკის ან საწარმოს საბუღალტრო ჩანაწერებში.

საგადასახდლო ბალანსის სტანდარტული და ანალიტიკური წარმოდგენა

სტანდარტული წარმოდგენის საგადასახდლო ბალანსში საქონლის, მომსახურების, შემოსავალისა და ფინანსური ღირებულებების საგარეო ეკონომიკური ოპერაციები ჯგუფდება ეროვნულ ანგარიშთა სისტემისა და სხვა მაკროეკონომიკური სტატისტიკის სტანდარტული კლასიფიკაციის მსგავსად, რომლის შესაბამისად, საგადასახდლო ბალანსის ოპერაციების ბალანსი ნულის ტოლია.

ანალიტიკური წარმოდგენა წარმოადგენს სტანდარტული საგადასახდლო ბალანსის მონაცემების რეორგანიზაციას, რის შედეგადაც გამოიყოფა საგადასახდლო ბალანსის საღდო, რომელიც საჭიროებს დაფინანსებას რეზერვების ხარჯზე, საერთაშორისო სავალუტო ფონდიდან ან სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან კრედიტების მოზიდვას, ასევე, სხვა განსაკუთრებულ დაფინანსებას (დაგროვილი დავალიანება, ვალის პატიება და ვალის რესტრუქტურირება და ა.შ.).

ინფორმაციის წყარო

საქართველოს საგადასახდლო ბალანსის კომპილაციის ძირითადი საინფორმაციო წყაროებია: საქართველოს ეროვნული ბანკი; საბანკო დანესებულებები; არასაბანკო საფინანსო კორპორაციები; საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (ინფორმაცია საქონლითა და მომსახურებით ვაჭრობის შესახებ, სანარმოთა გამოკვლევა, შინამეურნეობების გამოკვლევა, სპეციალური კვლევები); საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო; სხვადასხვა სამინისტროები და უწყებები; საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლობები საქართველოში. გარდა ზემოაღნიშნულისა, გამოიყენება „საერთაშორისო ტრანზაქციების ანგარიშგების სისტემა“ (ITRS), რომელიც გულისხმობს საგადასახდლო ბალანსის ოპერაციების ჭრილში მონაცემების შეგროვებას საბანკო სისტემის მეშვეობით.

ინფორმაციის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით, აღნიშნული წყაროებიდან მიღებულ ინფორმაციასთან ერთად ხდება სხვადასხვა მონაცემების შემდგომი შეფასება და შესწორება.

საქონლის ექსპორტ/იმპორტი

- საგადასახდლო ბალანსში საქონლის ექსპორტი და იმპორტი აღირიცხება FOB ფასებში.
- იმპორტირებული საქონლის ფასები CIF ფასებიდან გადაიყვანება FOB ფასებში. აღნიშნული შესწორებისათვის გამოიყენება კოეფიციენტები, რომლებიც გაიანგარიშება ეროვნულვანი წონის საქონლის ტრანსპორტირების ღირებულების მიხედვით თითოეული ტრანსპორტის სახეობისა და რეგიონისთვის (მემობელი ქვეყნებისთვის კოეფიციენტი ნულის ტოლია).
- საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურიდან მიღებულ ოფიციალურ ინფორმაციას ემატება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გაკეთებული შეფასებები სხვადასხვა საქონლისა თუ მომსახურების ექსპორტ/იმპორტის შესახებ.

შენიშვნა: განსხვავება საგადასახდლო ბალანსის ექსპორტ-იმპორტის მონაცემებსა და სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ მოყვანილ საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის მონაცემებს შორის განპირობებულია ობიექტური, მეთოდოლოგიური მიზეზით: საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკა ეფუძნება საქონლის მიერ საზღვრის გადაკვეთის პრინციპს მაშინ, როდესაც საქონლით ვაჭრობა საგადასახდლო ბალანსში ეფუძნება რეზიდენტიდან არარეზიდენტზე საკუთრების უფლების გადასვლის პრინციპს; არის პოზიციები, რომლებიც შედის საგადასახდლო ბალანსის საქონლით ვაჭრობაში და არ შედის საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკაში. ესენია: პორტებში შეძენილი საქონელი, არაორგანიზებული ვაჭრობა, ალურიცხავი ექსპორტ-იმპორტის ოპერაციები. საგადასახდლო ბალანსში გადასამუშავებელი საქონლის ექსპორტ/იმპორტი, როცა მატერიალური რესურსი სხვა ქვეყნის საკუთრებაა, აღირიცხება მომსახურების მუხლში, ხოლო საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკაში - საქონლის მუხლში.

გარდა ამ განსხვავებებისა, იმპორტის ნაწილში გამოიყენება სხვადასხვა ფასთა სისტემა. კერძოდ, იმპორტი საგადასახდლო ბალანსში აღირიცხება FOB ფასით, მაშინ, როცა საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკაში CIF ფასით.

ალურიცხავი ექსპორტის შესაფასებლად ეროვნული ბანკი იყენებს ძირითადი პარტნიორი ქვეყნების მონაცემებს, როგორცაა: ევროკავშირი, თურქეთი, აზერბაიჯანი, სომხეთი, რუსეთი, უკრაინა. ამ მიზნით, დამატებით, გამოიყენება გაეროს სტატისტიკის დეპარტამენტის გლობალური ვაჭრობის მონაცემთა ბაზა (UN Comtrade Database). ანალოგიურად, ჩვენი პარტნიორი ქვეყნები, მათ შორის ევროკავშირი, იყენებს საქართველოს იმპორტის მონაცემებს საკუთარი მონაცემების კორექტირებისათვის. მონაცემთა კორექტირება მიღებული და გავრცელებული მსოფლიო პრაქტიკაა და აუცილებელია მონაცემთა მაღალი ხარისხის უზრუნველსაყოფად. საბაჟო სამსახურების მხრიდან ექსპორტის მონაცემების სტატისტიკურ აღიცხვავზე, როგორც წესი, უფრო ნაკლები რესურსი იხარჯება, ვიდრე იმპორტზე, რადგან განსხვავებით იმპორტისაგან, ექსპორტის დროს არ ხდება გადასახადების გადახდა.

მომსახურება

ტრანსპორტი

- ტრანსპორტის ღირებულების შესწორება ხდება საიმპორტო საქონლის ფასების CIF ფასიდან FOB ფასში გადაყვანის შედეგად და დაიყოფა ტრანსპორტის სახეების მიხედვით (საზღვაო, საჰაერო და სხვა).
- გარდა ამისა, ხდება მონაცემების მოპოვება სხვა წყაროებიდან. ესენია: სს „საქართველოს რკინიგზა“, სს „საქაერონავიგაცია“, საქართველოში მოქმედი პორტები და აეროპორტები. ამასთან, შსს-ს საზღვრო პოლიციის ინფორმაციაზე დაყრდნობით, წარმოებს ირიბი შეფასება სატრანსპორტო მომსახურების ექსპორტ/იმპორტის შესახებ.

მოგზაურობა

- მოგზაურობის შესახებ მონაცემების ფორმირება ხდება შინამეურნეობების რეგულარული კვლევის მასალების მიხედვით. საქმიანი მოგზაურობის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მიიღება სახელმწიფო უწყებებიდან (სამინისტროები, დეპარტამენტები და სხვ.) და აგრეთვე, საბანკო სექტორიდან;
- ირიბი შეფასებისათვის გამოიყენება საზღვრის დაცვის სამსახურის ინფორმაცია ქვეყანაში შემოსული და ქვეყნიდან გასული მოქალაქეების შესახებ. გარდა ამისა, ფასდება საქონლის საექსპორტო/საიმპორტო ოპერაციებით დაკავებულ პირთა დანახარჯები საზღვარგარეთ და ერთ წელზე ნაკლები ვადით საზღვარგარეთ მომუშავეთა დანახარჯები.

სხვა მომსახურება

- მონაცემები სხვა მომსახურებაზე, როგორიცაა მანუფაქტურული მომსახურება, მშენებლობა, ფინანსური და ა.შ. მოიპოვება იმ საწარმოებიდან, რომლებიც იყენებენ ამ ტიპის მომსახურებას, შემდეგ ხდება მომსახურების მოცულობის კორექტირება. ინფორმაცია უცხო ქვეყნის საელჩოების, დიპლომატიური წარმომადგენლობებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების დანახარჯებზე ფასდება ირიბი მეთოდით. მონაცემები საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობების დანახარჯებზე მიიღება

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროდან. ინფორმაცია ფინანსური მომსახურების შესახებ მოიპოვება კომერციული ბანკებიდან წარმოდგენილი ანგარიშებიდან, დაზღვევის მომსახურების შესახებ კი – სადაზღვევო კომპანიებიდან.

პირველადი შემოსავალი

- მუშაკთა შრომის ანაზღაურებაზე შეფასებები ძირითადად ემყარება შინამეურნეობების კვლევის მასალებს, გამოიყენება ასევე საბანკო ინფორმაცია სწრაფი ფულადი გზავნილების შესახებ, აგრეთვე ფასდება საერთაშორისო ორგანიზაციებსა და უცხო ქვეყნის საელჩოებში დასაქმებულ რეზიდენტთა შემოსავლები;
- საინვესტიციო შემოსავალი გამოითვლება სხვადასხვა წყაროზე დაყრდნობით: ფინანსთა სამინისტროს ანგარიში სახელმწიფო ან სახელმწიფო გარანტიით აღებული ვალის პროცენტის გადახდაზე; კომერციული ბანკების ანგარიში საბანკო სექტორში ვალების პროცენტების გადახდაზე.

მეორადი შემოსავალი

- მუშაკთა გზავნილების შესაფასებლად გამოიყენება იგივე მეთოდოლოგია, რაც მუშაკთა შრომის ანაზღაურების შემთხვევაში;
- ფინანსთა სამინისტროს ანგარიშებიდან და იმ საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან და ფონდებიდან, რომელთაც თავიანთი ოფისები აქვთ საქართველოს ტერიტორიაზე, მიიღება ინფორმაცია საგარეო სექტორიდან საქართველოში შემოსული ტექნიკური და ჰუმანიტარული დახმარების შესახებ;
- საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი მონაცემები სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციაში საწევრო შენატანების შესახებ;
- ქართველი სტუდენტების განათლებაზე განეული გრანტების ღირებულება ფასდება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროდან და შინამეურნეობების კვლევიდან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე.

კაპიტალის ანგარიში

- კაპიტალური ტრანსფერები იანგარიშება ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციის ბაზაზე დაყრდნობით და სხვა წყაროების გამოყენებით.

ფინანსური ანგარიში

პირდაპირი ინვესტიციები

- მონაცემები პირდაპირი ინვესტიციების შესახებ მიიღება საწარმოთა კვლევებიდან, დეპოზიტური კორპორაციების შესახებ – კომერციული ბანკების ანგარიშებიდან, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ – მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებიდან, სადაზღვევო სფეროს შესახებ კი, სადაზღვევო კომპანიების მონაცემებზე დაყრდნობით;
- რაც შეეხება საქართველოდან საზღვარგარეთ განხორციელებულ პირდაპირ ინვესტიციებს, ისინი მცირე მოცულობისაა, ამიტომ ჩვენს ხელთ არსებული ინფორმაცია ასეთი საწარმოების შესახებ შეიძლება არასრული იყოს.

პორტფელის ინვესტიციები

- ინფორმაცია სააქციო კაპიტალში განხორციელებული პორტფელის ინვესტიციების შესახებ მიიღება საწარმოთა კვლევებიდან, კომერციული ბანკების, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა და სადაზღვევო კომპანიების ანგარიშებიდან. მონაცემები სავალო ფასიანი ქაღალდების შესახებ მიიღება ფინანსთა სამინისტროდან (სახელმწიფო და სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული საწარმოების მიერ გამოშვებული ევრობლიგაციები), ეროვნული ბანკიდან (არარეზიდენტების მიერ შეძენილი სახაზინო ვალდებულებები და სახელმწიფო ობლიგაციები), ასევე, კომერციული ბანკებიდან და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებიდან.

სხვა ინვესტიციები

- სავაჭრო კრედიტების შესახებ მონაცემები ფასდება საწარმოთა კვლევებიდან მიღებული ინფორმაციის

ბაზაზე;

- მონაცემები სესხებზე იანგარიშება ეროვნული ბანკის, ფინანსთა სამინისტროს, კომერციული ბანკების, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების, სადაზღვევო კომპანიებისა და საწარმოთა კვლევებიდან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, გარკვეული დამატებითი მონაცემები მიიღება ფინანსთა სამინისტროს ანგარიშებიდან.

სარეზერვო აქტივები

- სარეზერვო აქტივების მონაცემთა წყაროა საქართველოს ეროვნული ბანკის საბალანსო ანგარიშები.

1.2 საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის მეთოდოლოგიური სტანდარტები

საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია (სსპ) იანგარიშება საერთაშორისო სავალუტო ფონდის საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის სახელმძღვანელოს (მექსე რედაქცია) რეკომენდაციებით განსაზღვრული სტანდარტების შესაბამისად.

ქვეყნის საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია ასახავს დროის გარკვეულ მომენტში საგარეო ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთებს. სსპ აერთიანებს არარეზიდენტებისადმი მოთხოვნებსა და მათ მიმართ სხვადასხვა სახის ვალდებულებებს ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით: ეროვნული ბანკი, დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა, სამთავრობო სექტორი და სხვა სექტორები. სსპ-ის ძირითადი მუხლები საგადასახდელო ბალანსის ფინანსური ანგარიშის მუხლების იდენტურია და მოიცავს: პირდაპირ ინვესტიციებს, პორტფელის ინვესტიციებს, ფინანსურ წარმოებულებს, სხვა ინვესტიციებსა და სარეზერვო აქტივებს.

სხვაობა ეკონომიკის ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის შეადგენს წმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციას. ამგვარად, სსპ შეიძლება იყოს წმინდა კრედიტული ან წმინდა დებეტური.

საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია მუშავდება ცხრილის სახით, რომელიც შეიცავს შემდეგ დეტალებს:

	პოზიცია პერიოდის დასაწყისში	პოზიციის ცვლილება				პოზიცია პერიოდის ბოლოს
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
წმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია						
აქტივები						
ვალდებულებები						

ამრიგად, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია პერიოდის ბოლოს იანგარიშება როგორც ნაშთს პერიოდის დასაწყისში დამატებული პერიოდის განმავლობაში მომხდარი საოპერაციო ცვლილება, კურსის, ფასისა და სხვა ცვლილება.

საოპერაციო ცვლილება ასახავს საგადასახდელ ბალანსის ფინანსური ანგარიშის ტრანზაქციებს. სხვა ცვლილება მოიცავს შესწორებებს, რეკლასიფიკაციას და სსპ-ის მეთოდოლოგიით განსაზღვრულ სხვა ცვლილებებს.

საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის კომპილაციისათვის გამოიყენება საგადასახდელ ბალანსისათვის საჭირო იდენტური საინფორმაციო წყაროები.

1.3 საგარეო ვალის მეთოდოლოგიური სტანდარტები

საქართველოს საგარეო ვალის შედგენა წარმოებს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის სახელმძღვანელოს („საგარეო ვალის სტატისტიკა: სახელმძღვანელო შემდგენელთა და მომხმარებელთათვის“, სსფ 2013 წ.) რეკომენდაციის შესაბამისად.

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი წარმოადგენს დროის გარკვეული მომენტისათვის არსებულ ნაშთს ყველა იმ მიმდინარე, და უპირობო ვალდებულებებზე, რომელიც დებეტორს ავალდებულებს ძირითადი თანხის და/ან საპროცენტო განაკვეთის გადახდას მომავალში, დროის გარკვეულ მომენტში და წარმოადგენს რეზიდენტის უპირობო ვალდებულებას არარეზიდენტის მიმართ.

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი მოიცავს ვალდებულებებს არარეზიდენტების მიმართ, რომელიც კლასიფიცირებულია ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით, ვადიანობისა და სავალ ინსტრუმენტებს ტიპების მიხედვით.

საგარეო ვალი შედგება შემდეგი კომპონენტებისაგან:

- ნაღდი ფული და დეპოზიტები;
- სავალ ფასიანი ქაღალდები;

- სესხები;
- სავაჭრო კრედიტები და ავანსები;
- სხვა სასესხო ვალდებულებები;
- განაწილებული ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნსუ);
- პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანი-ათაშორისი სესხები.

სავალ ფასიანი ქაღალდები მოიცავს საქართველოს რეზიდენტების მიერ გამოშვებულ სავალ ფასიან ქაღალდებს, რომელთაც ფლობენ არარეზიდენტები. სავალ ვალდებულებები კლასიფიცირდება სექტორების (გამომშვების სექტორი) და ფინანსური ინსტრუმენტების მიხედვით.

სავალ ფასიანი ქაღალდების ნაშთი დროის გარკვეული მომენტისათვის არის: არარეზიდენტების საკუთრებაში არსებული და საქართველოს რეზიდენტების მიერ გამოშვებული სავალ ფასიანი ქაღალდების ჯამს პლუს საანგარიშო პერიოდში დარიცხული და გადაუხდელი პროცენტი.

სესხების სტრუქტურაში შედის:

- საერთაშორისო სავალუტო ფონდის სესხები – საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ მიღებული სესხები საერთაშორისო სავალუტო ფონდიდან;
- სახელმწიფო სესხები – სახელმწიფოს მიერ მიღებული საგარეო სესხები;
- სესხები სახელმწიფო გარანტიით – კერძო სექტორის მიერ მიღებული საგარეო სესხები, რომელთა გარანტი არის მთავრობა;
- კერძო სესხები – კერძო სექტორის მიერ მიღებული საგარეო სესხები (გარდა პირდაპირი ინვესტორისგან მიღებული სესხებისა);

სესხებზე ნაშთი დროის გარკვეული მომენტისათვის, შედგება საქართველოს რეზიდენტების მიერ მიღებული საგარეო სესხების ჯამს მინუს საანგარიშო პერიოდში გრაფიკით განსაზღვრული ძირითადი თანხის გადახდები და მინუს ფაქტიურად განხორციელებული წინასწარი გადახდები.

სავაჭრო კრედიტები და ავანსები შედგება იმ ვალდებულებებისაგან, რომლებიც წარმოიშობება საქონლისა და მომსახურების უშუალოდ მიწოდების დროს:

- ეკონომიკური აგენტის მიერ მიღებული წინასწარი გადახდა;
- იმპორტირებულ საქონელსა ან მომსახურებასთან დაკავშირებული ვალდებულებები, რომელთა დაფარვაც არ მოხდა ვადაში.

ნაღდი ფული და დეპოზიტები მოიცავს საქართველოს საბანკო სისტემაში არსებულ არარეზიდენტების დეპოზიტებს.

სხვა ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო კრედიტებისა და ავანსებისაგან და სხვა ინსტრუმენტებისაგან განსხვავებულ სხვადასხვა ვალდებულებებს.

პირდაპირი ინვესტიციების კომპანიათაშორისი სესხები მოიცავს:

- სესხებს, მიღებულს არარეზიდენტი პირდაპირი ინვესტორისაგან ან საზღვარგარეთ არსებული ფილიალებისა და წარმომადგენლობებისაგან;
- ვადაგადაცილებებს ამ სესხებზე, ძირითადი თანხისა და საპროცენტო განაკვეთის მიხედვით.

კომპანიათაშორის სესხებზე არსებული დავალიანება შედგება დროის გარკვეული მომენტისათვის არსებული იმ საგარეო სესხების წარჩენი დავალიანებისაგან, რომელიც საქართველოს საწარმოებმა ან პირდაპირმა ინვესტორებმა მიიღეს, შესაბამისად, არარეზიდენტი პირდაპირი ინვესტორის ან შვილობილი კომ-

პანიებისაგან, მინუს საანგარიშო პერიოდში გრაფიკით განსაზღვრული ძირითადი თანხის გადახდები, მინუს ფაქტიურად განხორციელებული წინასწარი გადახდები.

საგარეო ვალი, საგადასახდელო ბალანსის მსგავსად, კლასიფიცირდება ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით: სამთავრობო სექტორი, ეროვნული ბანკი, დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა და სხვა სექტორები. ამასთან, ცალკე გამოიყოფა კომპანიათაშორისი ვალდებულებები. გარანტიის ქვეშ მყოფი საგარეო ვალდებულებები კი კლასიფიცირდება მსესხებლის სექტორის შესაბამისად. გარანტორის მიხედვით რეკლასიფიკაცია ხდება მხოლოდ გარანტიის ამოქმედების შემთხვევაში.

ანალიზის მიზნებიდან გამომდინარე, საგარეო ვალი კლასიფიცირდება ვადიანობის მიხედვით – მოკლევადიანად და გრძელვადიანად, საწყისი ვადიანობიდან გამომდინარე.

გრძელვადიანია საგარეო ვალი, რომლის დაფარვის ვადა ერთ წელზე მეტია.

მოკლევადიან საგარეო ვალს მიეკუთვნება ის ვალი, რომელიც გადასახდელია მოთხოვნისთანავე ან რომლის თავდაპირველი დაფარვის ვადა არ აღემატება ერთ წელს (ერთი წელი და ნაკლებია). საგარეო ვალის კომპილაციისთვის გამოიყენება საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის იდენტური საინფორმაციო წყარო.

2. საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი

2.1 ზოგადი მიმოხილვა

2024 წლის მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს მნიშვნელოვანწილად საქონლით ვაჭრობა და პირველადი შემოსავლები, კერძოდ კი, საინვესტიციო შემოსავლები განსაზღვრავდა. მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი 2024 წელს, წინა წელთან შედარებით 76.5 პროცენტით გაიზარდა და 1.8 მლრდ აშშ დოლარს გაუტოლდა. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ საქონლით ვაჭრობის დეფიციტი წლიურად 28.0 პროცენტით გაიზარდა და 6.6 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. სავაჭრო დეფიციტის ზრდა გამოწვეული იყო საქონლის ექსპორტთან შედარებით იმპორტის მაღალი ზრდის ტემპით.

2024 წელს ექსპორტირებულ საქონელში რეექსპორტი კვლავ მნიშვნელოვანი იყო. ექსპორტში წამყვან პოზიციებზეა მსუბუქი ავტომობილები, ფეროშენადნობები და სპირტიანი სასმელები. შემდეგ მოდის ღვინო და ძვირფასი ლითონების მადნები და კონცენტრატები. ექსპორტი ძირითადი ეკონომიკური კატეგორიების ჭრილში შემდეგნაირად გამოიყურება: ყველაზე დიდი წილი, 68.1 პროცენტი, უჭირავს სამომხმარებლო საქონელს, 27.6 პროცენტი - შუალედური მოხმარების საქონელს, ხოლო საინვესტიციო საქონლის ექსპორტის მაჩვენებელი მხოლოდ 4.3 პროცენტია. 2024 წელს, წინა წლის მაჩვე-

ნებელთან შედარებით, ექსპორტში შემცირდა შუალედური მოხმარების და საინვესტიციო საქონლის წილი (შესაბამისად, 3.6 და 0.6 პროცენტული პუნქტით), ხოლო სამომხმარებლო საქონლის წილი გაიზარდა (4.2 პროცენტული პუნქტით).

2024 წელს უმსხვილესი საიმპორტო საქონელი იყო მსუბუქი ავტომობილები (ნაწილობრივ რეექსპორტისთვის განკუთვნილი) და ნავთობი და ნავთობპროდუქტები, შემდეგ მოდის სამკურნალო საშუალებები. ამ წელს იმპორტის 56.7 პროცენტი სამომხმარებლო საქონელს უჭირავს, 30.2 პროცენტი - შუალედური მოხმარების საქონელს, ხოლო 13.1 პროცენტი საინვესტიციო საქონელზე მოდის.

რაც შეეხება მომსახურების ანგარიშის საღდოს, ის წლების განმავლობაში დადებითი იყო და ნაწილობრივ აბალანსებდა მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს. მომსახურების ანგარიში 2024 წელს, წინა წელთან შედარებით, 13.0 პროცენტით გაიზარდა. აღნიშნულ პერიოდში, მომსახურების ექსპორტი 9.1 პროცენტით, ხოლო იმპორტი - 5.4 პროცენტით გაიზარდა. მომსახურების ექსპორტში ყველაზე დიდი წვლილი მოგზაურობას შეაქვს, რომელიც 2024 წელს 8.8 პროცენტით გაიზარდა და 3.9 მლრდ აშშ დოლარს გადააჭარბა.

ცხრილი 2.1.1 ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორები, 2020-2024 წლები

	ზომის ერთეული	2020	2021	2022	2023	2024
მშპ მიმდინარე ფასებში	მლრდ ლარი	49.8	60.7	72.9	80.9	91.9
მშპ მიმდინარე ფასებში	მლრდ აშშ დოლარი	16.0	18.9	25.0	30.8	33.8
რეალური მშპ-ს ზრდა	%	-6.3	10.6	11.0	7.8	9.4
საშუალო წლიური გაცვლითი კურსი	დოლარი/ლარი	3.1097	3.2209	2.9156	2.6279	2.7208
საშუალო წლიური გაცვლითი კურსი	ევრო/ლარი	3.5519	3.8140	3.0792	2.8416	2.9440
მიმდინარე ანგარიში / მშპ	%	-12.4	-10.3	-4.4	-5.5	-5.4
საქონლისა და მომსახურების ბალანსი / მშპ	%	-19.0	-16.2	-9.7	-8.6	-7.9

	ზომის ერთეული	2020	2021	2022	2023	2024
საქონლისა და მომსახურების ექსპორტი / მშპ	%	37.0	42.9	53.0	49.3	48.4
საქონლისა და მომსახურების იმპორტი / მშპ	%	56.0	59.1	62.7	57.9	56.3
საქონლისა და მომსახურების ექსპორტი / საქონლისა და მომსახურების იმპორტთან	%	66.1	72.5	84.5	85.2	85.9
მეორადი შემოსავალი წმინდა / მშპ	%	11.3	12.2	12.2	10.8	10.0
საერთაშორისო რეზერვები	მლნ აშშ დოლარი	3,911	4,273	4,902	5,010	4,449
საერთაშორისო რეზერვები / საქონლისა და მომსახურების იმპორტთან	თვე	5.2	4.6	3.8	3.4	2.8
სახელმწიფო საგარეო ვალი ¹ / მშპ	%	61.0	56.5	42.3	36.5	32.2

2024 წელს პირველადი შემოსავლების უარყოფითი სალდო 4.9 პროცენტით გაიზარდა და 2.5 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. აღნიშნულ პერიოდში კრედიტი შემცირდა 6.3 პროცენტით, ხოლო დებეტი 0.01 პროცენტით. 2024 წელს შრომის ანაზღაურება 24.5 პროცენტით, ხოლო საინვესტიციო შემოსავლის უარყოფითი სალდო 2.0 პროცენტით შემცირდა.

2024 წელს მეორადი შემოსავლის დადებითი სალდო 1.3 პროცენტით გაიზარდა და 3.4 მლრდ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც საქონლის დეფიციტის 51.4 პროცენტს ფარავდა.

ამავე პერიოდში, კაპიტალის ანგარიშის სალდო, 27.8 პროცენტით შემცირების შედეგად, 28.0 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდა. 2024 წელს ფინანსური ანგარიშის სალდომ -1.7 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წელთან შედარებით, 2.7 პროცენტით მეტია.

რაც შეეხება ქვეყნის მთლიან საგარეო ვალს, რომელიც საგარეო სექტორის სტატისტიკაში ერთ-ერთი მსხვილი კომპონენტია, 2024 წლის ბოლოსათვის 25.2

მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. აღნიშნულ პერიოდში მთლიანი საგარეო ვალი, წინა წელთან შედარებით, 2.9 პროცენტით გაიზარდა. საგარეო ვალი გაიზარდა დეპოზიტურ კორპორაციებში 14.3 პროცენტით (1.0 მლრდ აშშ დოლარით), ხოლო სხვა სექტორებში 7.3 პროცენტით (342.4 მლნ აშშ დოლარით); ამავე დროს შემცირდა სამთავრობო სექტორის საგარეო ვალი 3.3 პროცენტით (284.7 მლნ აშშ დოლარით), ეროვნული ბანკის საგარეო ვალი 7.2 პროცენტით (62.5 მლნ აშშ დოლარით), ხოლო კომპანიათაშორისი დავალიანება - 11.0 პროცენტით (331.0 მლნ აშშ დოლარით).

საერთაშორისო რეზერვები 2024 წელს ოპერაციულად 561.0 მლნ აშშ დოლარით შემცირდა და 31 დეკემბრის მდგომარეობით 4.4 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 2.8 თვის საქონლისა და მომსახურების იმპორტს უზრუნველყოფს.

ცხრილში 2.1.2 წარმოდგენილია 2020-2024 წლების საქართველოს საგადასახდელო ბალანსის შემოკლებული ვერსია ძირითადი კომპონენტების მიხედვით.

ცხრილი 2.1.2 საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2020	2021	2022	2023	2024
მიმდინარე ანგარიში	-1,988.9	-1,939.3	-1,105.4	-1,701.8	-1,812.8
კრედიტი	8,797.0	11,548.1	17,955.6	20,590.0	21,636.0
დებეტი	10,785.9	13,487.4	19,061.0	22,291.8	23,448.8
საქონელი და მომსახურება	-3,039.0	-3,061.4	-2,423.8	-2,634.9	-2,671.8

1 მოიცავს ასევე სახელმწიფო კომპანიების ვალს.

	2020	2021	2022	2023	2024
კრედიტი	5,928.4	8,089.7	13,241.4	15,180.9	16,336.6
დებიტი	8,967.4	11,151.2	15,665.1	17,815.8	19,008.4
საქონელი	-3,165.0	-3,789.6	-5,100.0	-6,077.8	-6,563.3
კრედიტი	4,346.5	5,539.3	7,536.3	8,119.1	8,630.3
დებიტი	7,511.5	9,328.9	12,636.3	14,196.9	15,193.6
მომსახურება	126.0	728.1	2,676.2	3,442.9	3,891.5
კრედიტი	1,581.9	2,550.4	5,705.1	7,061.8	7,706.3
დებიტი	1,455.9	1,822.3	3,028.9	3,618.9	3,814.8
პირველადი შემოსავალი	-759.6	-1,181.6	-1,734.8	-2,395.7	-2,513.6
კრედიტი	961.8	1,048.7	1,481.7	1,887.8	1,769.5
დებიტი	1,721.4	2,230.2	3,216.5	4,283.5	4,283.1
მეორადი შემოსავალი	1,809.7	2,303.7	3,053.2	3,328.8	3,372.6
კრედიტი	1,906.8	2,409.7	3,232.6	3,521.3	3,529.9
დებიტი	97.1	106.0	179.4	192.5	157.3
კაპიტალის ანგარიში	41.1	40.1	40.9	38.8	28.0
კრედიტი	41.1	40.1	40.9	38.8	28.0
დებიტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
წმინდა დაკრედიტება(+) / წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე ანგარიშის და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)	-1,947.9	-1,899.2	-1,064.5	-1,663.0	-1,784.8
ფინანსური ანგარიში	-2,039.9	-1,922.0	-1,048.4	-1,698.4	-1,743.7
პირდაპირი ინვესტიციები	-573.3	-942.9	-1,892.6	-1,639.4	-1,141.1
აქტივები	-16.1	347.3	365.2	472.5	461.9
ვალდებულებები	557.2	1,290.2	2,257.7	2,112.0	1,602.9
პორტფელის ინვესტიციები	-74.6	311.1	1,607.9	731.3	1,091.6
აქტივები	47.0	37.0	1,152.3	327.6	1,494.9
ვალდებულებები	121.6	-274.2	-455.5	-403.7	403.3
ფინანსური წარმოებულები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	-27.2	-0.8	-3.2	48.4	33.5
აქტივები	-48.4	-18.9	-112.0	-115.0	-61.3
ვალდებულებები	-21.3	-18.2	-108.8	-163.4	-94.9
სხვა ინვესტიციები	-1,670.3	-1,742.1	-1,525.7	-885.5	-1,108.7
აქტივები	-95.2	-39.2	876.1	483.9	169.8
ვალდებულებები	1,575.1	1,702.9	2,401.8	1,369.4	1,278.5
სარეზერვო აქტივები	305.5	452.6	765.3	46.8	-619.1
წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	-92.0	-22.8	16.1	-35.4	41.1

2.2 მიმდინარე ანგარიში

2.2.1 საქონელი

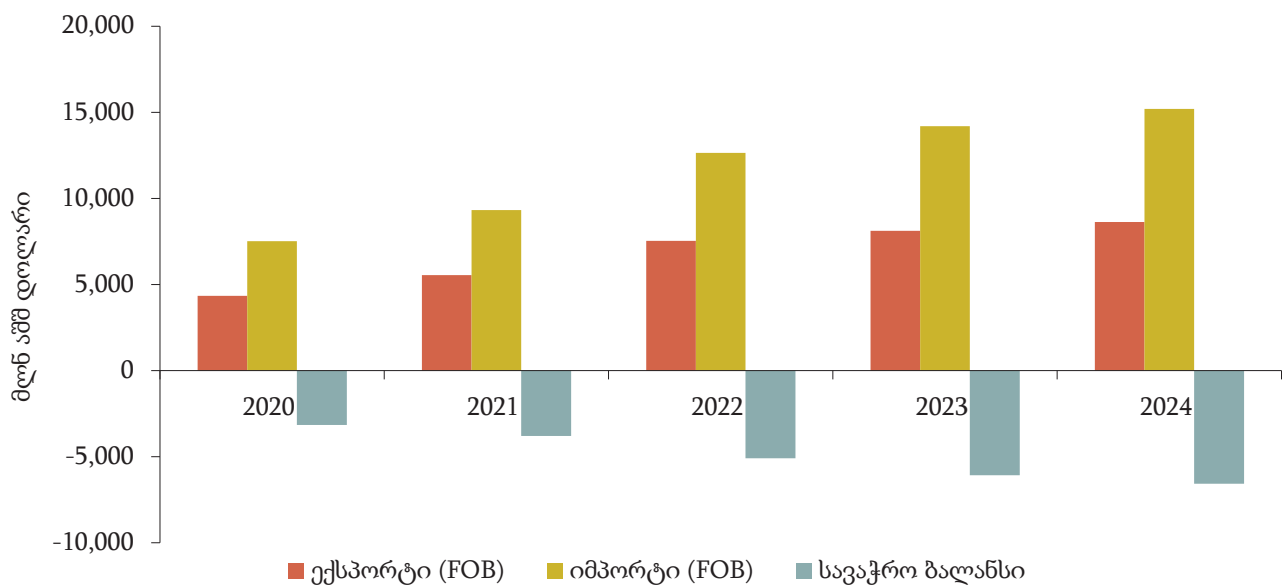
2024 წელს საგადასახდელო ბალანსში, საქონლის უარყოფითი სალდო წინა წელთან შედარებით 8.0 პროცენტით გაიზარდა და 6.6 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც ბოლო ხუთი წლის მანძილზე ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია.

ცხრილი 2.2.1 საქონლის ბალანსი, 2020-2024 წლები

	ზომის ერთეული	2020	2021	2022	2023	2024
ექსპორტი (FOB)	მლნ აშშ დოლარი	4,346.5	5,539.3	7,536.3	8,119.1	8,630.3
იმპორტი (FOB)	მლნ აშშ დოლარი	7,511.5	9,328.9	12,636.3	14,196.9	15,193.6
სავაჭრო ბალანსი	მლნ აშშ დოლარი	-3,165.0	-3,789.6	-5,100.0	-6,077.8	-6,563.3
დეფიციტის წლიური ზრდა	%	-16.5	19.7	34.6	19.2	8.0
ექსპორტის წლიური ზრდა	%	-12.1	27.4	36.0	7.7	6.3
იმპორტის წლიური ზრდა	%	-14.0	24.2	35.5	12.4	7.0

2024 წელს საქონლის ექსპორტმა 8.6 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის მაჩვენებელზე 6.3 პროცენტით მეტია, ხოლო იმპორტმა - 15.2 მლრდ აშშ დოლარი, რაც 2023 წლის მაჩვენებელზე 7.0 პროცენტით მეტია. სწორედ იმპორტის მაღალი ტემპით ზრდამ, ექსპორტთან შედარებით გამოიწვია საქონლის უარყოფითი ბალანსის მატება.

დიაგრამა 1.1. საქონლის ანგარიში, 2020-2024 წლები

2024 წელს დეკლარირებული ექსპორტი, ისევე როგორც იმპორტი, წინა წელთან შედარებით კვლავ გაიზარდა. ექსპორტის

წლიური ზრდა 7.8 პროცენტია, ხოლო იმპორტის - 8.2 პროცენტი.

ცხრილი 2.2.2 მიმდინარე ანგარიში, საქონელი, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2020	2021	2022	2023	2024
საქონელი	-3,165.0	-3,789.6	-5,100.0	-6,077.8	-6,563.3
ექსპორტი	4,346.5	5,539.3	7,536.3	8,119.1	8,630.3
იმპორტი	7,511.5	9,328.9	12,636.3	14,196.9	15,193.6
ზოგადი ვაჭრობა	-3,262.6	-3,853.8	-5,181.5	-6,163.7	-6,572.1
ექსპორტი	4,249.0	5,475.1	7,454.8	8,030.3	8,525.6
იმპორტი	7,511.5	9,328.9	12,636.2	14,194.0	15,097.7
მათ შორის რეექსპორტი (კრედიტი)	1,024.2	1,115.2	1,888.6	3,299.2	3,701.9
არამონეტარული ოქრო	97.6	64.2	81.4	85.9	8.8
ექსპორტი	97.6	64.2	81.5	88.8	104.7
იმპორტი	0.0	0.0	0.0	2.9	95.9

ცხრილი 2.2.3 საგარეო ვაჭრობა, საქონელი, 2020-2024 წლები

	ზომის ერთეული	2020	2021	2022	2023	2024
ექსპორტი (FOB)	მლნ აშშ დოლარი	3,340.7	4,242.5	5,582.4	6,086.4	6,558.7
იმპორტი (CIF)	მლნ აშშ დოლარი	8,048.7	10,098.6	13,548.4	15,603.6	16,888.8
სავაჭრო ბალანსი	მლნ აშშ დოლარი	-4,708.0	-5,856.1	-7,965.9	-9,517.2	-10,330.1
სავაჭრო ბრუნვა	მლნ აშშ დოლარი	11,389.4	14,341.0	19,130.8	21,690.0	23,447.5
ექსპორტის ცვლილება წინა წელთან	%	-12.0	27.0	31.6	9.0	7.8
იმპორტის ცვლილება წინა წელთან	%	-15.4	25.5	34.2	15.2	8.2
ექსპორტით იმპორტის გადაფარვა	%	41.5	42.0	41.2	39.0	38.8

მონაცემთა წყარო: საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი), არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ექსპორტ-იმპორტის განაწილება ქვეყანათა ჯგუფების მიხედვით მოცემულია 2.2.4 და 2.2.5 ცხრილში. 2024 წელს, წინა წლის მსგავსად, ყველაზე მაღალი, 67.2 პროცენტია წილით, ექსპორტში გამოირჩევა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ქვეყნები, რაც განაპირობა უმსხვილეს პარტნიორ ქვეყნებში - ყირგიზეთში, ყაზახეთში, აზერბაიჯანში, რუსეთსა და სომხეთში განხორციელებულმა ექსპორტმა. ქვეყანათა ამ ხუთეულზე აღნიშნული ჯგუფის ექსპორტის 94.8 პროცენტი და 2024 წლის

მთლიანი ექსპორტის ნახევარზე მეტი მოდის (63.6 პროცენტი). 2024 წლის ექსპორტში 42.2 პროცენტული წილით, მეორე ადგილზეა შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები. ქვეყანათა ეს ჯგუფი წინა წლებშიც ექსპორტის მაღალი მაჩვენებლით გამოირჩეოდა, რაც ძირითადად იგივე სამ უდიდეს ექსპორტიორ და უმსხვილეს სავაჭრო პარტნიორ ქვეყანაში: აზერბაიჯანში, რუსეთსა და სომხეთში განხორციელებული ექსპორტის მაღალი მაჩვენებლითაა გამოწვეული. ქვეყანათა ამ სამეულის წი-

ლი აღნიშნულ ჯგუფში 73.1 პროცენტს შეადგენს და ამავე დროს, 2024 წლის მთლიანი ექსპორტის 30.8 პროცენტია.

2024 წელს იმპორტში, ისევე როგორც წინა წლებში, ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ქვეყნები ლიდერობს (OECD), ქვეყნის მთლიანი იმპორტის 58.7 პროცენტული წილით. ამ ჯგუფის იმპორტის 61.8 პროცენტი სამ ქვეყანაზე: თურქეთზე, აშშ-სა და გერმანიაზე მოდის. ამასთან,

ამ სამი ქვეყნის ჯამური წილი 2024 წლის იმპორტში 36.2 პროცენტია. ხოლო მეორე ადგილზე, აქაც, ისევე როგორც ექსპორტში, 37.5 პროცენტული წილით არის შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები. ამ ჯგუფის იმპორტის 72.9 პროცენტი უმსხვილეს ორ სავაჭრო პარტნირ ქვეყანაზე: თურქეთსა და რუსეთზე მოდის. ამავე დროს, 2024 წლის მთლიანი იმპორტის 27.4 პროცენტი ამ ორი ქვეყნიდან განხორციელდა.

ცხრილი 2.2.4 საქონლის ექსპორტი (FOB) ქვეყნების ჯგუფების მიხედვით, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანათა ჯგუფი	2020	2021	2022	2023	2024	წლიური ზრდა (%), 2023	2024 წლის სტრუქ- ტურა (%)
ევროკავშირის ქვეყნები (EU)	697.5	717.1	862.5	704.5	573.7	-18.6	8.7
დსთ-ს ქვეყნები (CIS)	1,275.1	1,702.1	2,434.3	3,906.1	4,399.5	12.6	67.1
შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები (BSEC)	1,825.3	2,345.7	3,033.9	3,120.4	2,766.4	-11.3	42.2
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის ქვეყნები (OECD)	826.1	1,129.1	1,284.1	1,084.7	1,211.6	11.7	18.5

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.5 საქონლის იმპორტი (CIF) ქვეყნების ჯგუფების მიხედვით, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანათა ჯგუფი	2020	2021	2022	2023	2024	წლიური ზრდა (%), 2023	2024 წლის სტრუქ- ტურა (%)
ევროკავშირის ქვეყნები (EU)	1,846.1	2,307.9	3,060.1	3,828.0	4,575.9	19.5	27.1
დსთ-ს ქვეყნები (CIS)	1,949.5	2,158.0	3,269.4	2,945.9	2,994.0	1.6	17.7
შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები (BSEC)	3,915.7	4,781.1	6,418.4	6,106.8	6,339.0	3.8	37.5
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის ქვეყნები (OECD)	4,061.5	5,023.4	6,749.3	9,119.3	9,908.0	8.6	58.7

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

2024 წელს დეკლარირებული საგარეო ვაჭრობის დეფიციტი, წინა წელთან შედარებით, 8.5 პროცენტით გაიზარდა და 10.3 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, ხოლო საგარეო სავაჭრო ბრუნვა წლიურად 8.1 პროცენტით გაიზარდა და 23.4 მლრდ აშშ დოლარია. უნდა აღინიშნოს, რომ 2024 წელს, წინა წლების მსგავსად, საგარეო

სავაჭრო ბრუნვის ნახევარზე მეტი (58.9 პროცენტი) შვიდ უმსხვილეს სავაჭრო პარტნიორზე (თურქეთი, რუსეთი, აშშ, ჩინეთი, გერმანია, აზერბაიჯანი, ყირგიზეთი) მოდის, რომელთაგანაც საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 13.8 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა.

ცხრილი 2.2.6 სავაჭრო ბრუნვა 2024 წლის ძირითადი პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (ექსპორტი FOB, იმპორტი CIF) (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2020	2021	2022	2023	2024	წილი ბრუნვაში (%), 2024
საგარეო სავაჭრო ბრუნვა, სულ	11,389.4	14,341.0	19,130.8	21,690.0	23,447.5	100.0
მათ შორის:						
თურქეთი	1,598.3	2,151.3	2,808.7	2,984.5	3,233.5	13.8
რუსეთი	1,329.1	1,633.2	2,477.9	2,401.7	2,528.7	10.8
აშშ	636.4	842.9	1,278.5	2,147.9	2,190.5	9.3
ჩინეთი	1,186.2	1,480.7	1,863.1	1,640.3	1,915.5	8.2
გერმანია	466.2	549.2	732.0	1,031.1	1,347.4	5.7
აზერბაიჯანი	951.5	1,130.1	1,313.1	1,516.7	1,308.3	5.6
ყირგიზეთი	20.5	33.1	97.9	700.5	1,292.8	5.5
ყაზახეთი	82.2	116.3	274.5	736.1	922.0	3.9
სომხეთი	609.9	674.5	1,198.0	1,123.7	855.1	3.6
იაპონია	177.8	205.7	316.5	624.5	560.3	2.4
დანარჩენი ქვეყნები	4,331.4	5,523.9	6,770.7	6,783.0	7,293.4	31.1

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.7 სავაჭრო ბალანსი 2024 წლის ძირითადი პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (ექსპორტი FOB, იმპორტი CIF) (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2020	2021	2022	2023	2024	წილი ბალანსში (%), 2024
ბალანსი, სულ	-4,708.0	-5,856.1	-7,965.9	-9,517.2	-10,330.1	100.0
მათ შორის:						
თურქეთი	-1,217.1	-1,505.8	-1,939.5	-2,165.6	-2,316.2	22.4
აშშ	-476.3	-453.5	-748.4	-1,953.9	-1,908.4	18.5
ჩინეთი	-231.7	-249.4	-389.6	-1,018.6	-1,309.2	12.7
გერმანია	-341.5	-413.6	-596.7	-917.1	-1,240.5	12.0
რუსეთი	-447.8	-413.1	-1,193.0	-1,087.6	-1,169.5	11.3
იაპონია	-144.3	-167.8	-286.5	-607.0	-551.9	5.3
იტალია	-148.7	-190.1	-226.7	-336.7	-362.1	3.5
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	-78.3	-122.0	-252.0	-330.4	-293.4	2.8
პოლონეთი	-104.8	-135.5	-165.8	-220.2	-273.3	2.6
საფრანგეთი	-119.8	-161.2	-175.2	-229.7	-260.0	2.5
დანარჩენი ქვეყნები	-1,397.6	-2,044.1	-1,992.7	-650.5	-645.5	6.2

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.8 ექსპორტი (FOB) 2024 წლის ძირითადი საექსპორტო პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2020	2021	2022	2023	2024	წილი ექსპორტში (%), 2024
ექსპორტი, სულ	3,340.7	4,242.5	5,582.4	6,086.4	6,558.7	100.0
მათ შორის:						
ყირგიზეთი	18.2	30.7	93.8	695.7	1,287.4	19.6
ყაზახეთი	47.6	96.2	238.1	703.2	859.9	13.1
აზერბაიჯანი	438.3	531.7	672.7	862.0	724.5	11.0
რუსეთი	440.6	610.1	642.4	657.0	679.6	10.4
სომხეთი	187.5	256.1	584.2	787.2	617.7	9.4
თურქეთი	190.6	322.7	434.6	409.4	458.7	7.0
ჩინეთი	477.3	615.7	736.8	310.9	303.1	4.6
უზბეკეთი	73.2	85.6	111.1	115.5	146.9	2.2
აშშ	80.0	194.7	265.1	97.0	141.1	2.2
ბულგარეთი	312.7	253.9	423.6	250.0	124.3	1.9
დანარჩენი ქვეყნები	1,074.6	1,245.0	1,380.1	1,198.6	1,215.5	18.5

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.9 იმპორტი (CIF) 2024 წლის ძირითადი საიმპორტო პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2020	2021	2022	2023	2024	წილი იმპორტში (%), 2024
იმპორტი, სულ	8,048.7	10,098.6	13,548.4	15,603.6	16,888.8	100.0
მათ შორის:						
თურქეთი	1,407.7	1,828.5	2,374.1	2,575.0	2,774.8	16.4
აშშ	556.3	648.2	1,013.4	2,050.9	2,049.4	12.1
რუსეთი	888.5	1,023.1	1,835.5	1,744.6	1,849.1	10.9
ჩინეთი	709.0	865.0	1,126.3	1,329.5	1,612.3	9.5
გერმანია	403.9	481.4	664.3	974.1	1,294.0	7.7
აზერბაიჯანი	513.2	598.4	640.4	654.7	583.8	3.5
იაპონია	161.0	186.8	301.5	615.7	556.1	3.3
იტალია	183.3	248.4	288.1	373.9	415.9	2.5
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	108.8	142.6	283.1	384.3	335.2	2.0
პოლონეთი	133.3	170.8	212.8	269.7	327.9	1.9
დანარჩენი ქვეყნები	2,983.8	3,905.2	4,808.8	4,631.2	5,090.3	30.1

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

2020-2024 წლებში საქართველოდან ექსპორტირებულ უმსხვილეს პროდუქცი-
ათა ათეული ბოლო წლების მანძილზე
ძირითადად უცვლელია და ასე გამოიყუ-

რება: მსუბუქი ავტომობილები; ფეროშე-
ნადნობები; სპირტიანი სასმელები; ყურ-
ძნის ღვინო; ძვირფასი ლითონების
მადნები და კონცენტრატები; მინერალური

წყლები; მინერალური და დაგაზიანებული წყლები შაქრის შემცველობით; სამკურნალო საშუალებები; აზოტოვანი სასუქები; ახალი ან გამხმარი კაკალი. უმსხვილესი საექსპორტო პროდუქციათა ათეული 2024 წლის მთლიანი ექსპორტის 64.2 პროცენტს

შეადგენს (4.2 მლრდ აშშ დოლარი).

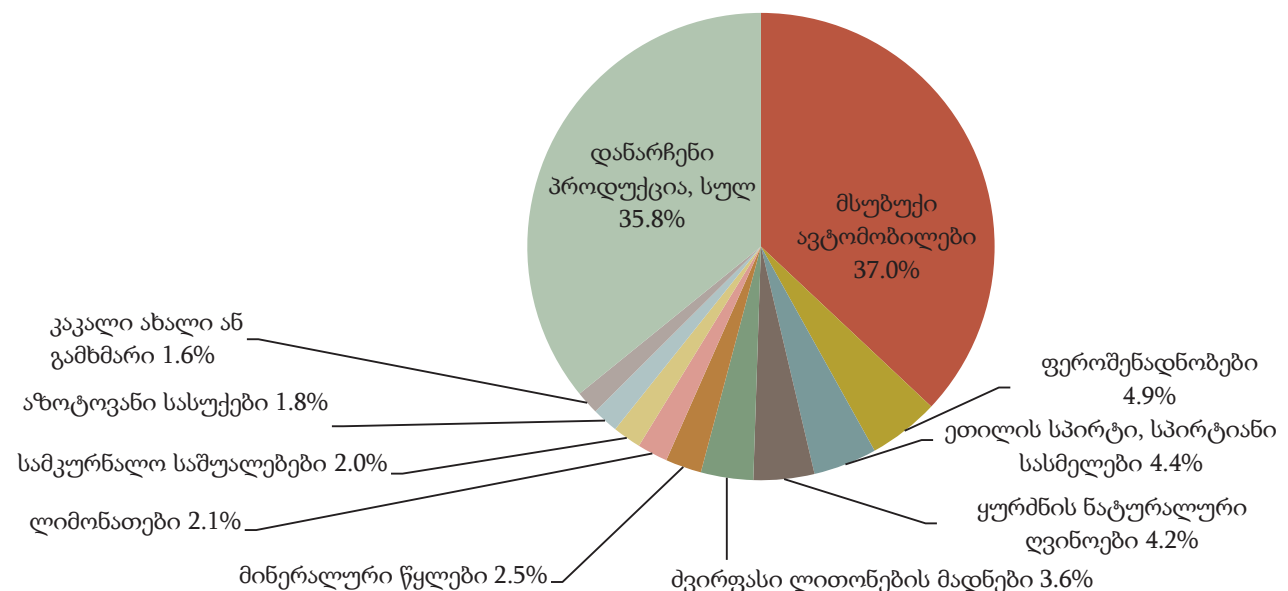
ცხრილში 2.2.10 და დიაგრამაში 1.2 მოცემულია ძირითადი საექსპორტო საქონლის ათეული 2024 წლის მონაცემების მიხედვით.

ცხრილი 2.2.10 ძირითადი საექსპორტო სასაქონლო ჯგუფები 2024 წელს (მლნ აშშ დოლარი)

საქ. კოდი		2020	2021	2022	2023	2024	წილი ექსპორტში (%), 2024
	ექსპორტი, სულ	3,340.7	4,242.5	5,582.4	6,086.4	6,558.7	100.0
	მათ შორის:						
8703	მსუბუქი ავტომობილები	400.5	456.6	905.7	2,126.6	2,426.8	37.0
7202	ფეროშენადნობები	247.3	477.4	459.8	180.7	322.2	4.9
2208	ეთილის სპირტი, სპირტიანი სასმელები	132.3	155.7	138.5	196.0	288.6	4.4
2204	ყურძნის ნატურალური ღვინოები	210.3	239.2	252.5	259.0	276.0	4.2
2616	ძვირფასი ლითონების მადნები და კონცენტრატები	39.9	44.1	84.5	65.3	237.5	3.6
2201	მინერალური წყლები	116.6	141.8	112.5	131.5	163.8	2.5
2202	მინერალური და დაგაზიანებული წყლები შაქრის შემცველობით	31.6	58.4	82.8	109.1	138.1	2.1
3004	სამკურნალო საშუალებები	99.0	99.1	109.5	126.5	129.5	2.0
3102	სასუქები აზოტოვანი	72.3	119.5	281.4	158.4	118.9	1.8
0802	კაკალი ახალი ან გამხმარი	94.1	118.4	102.6	89.5	106.3	1.6
	დანარჩენი პროდუქცია, სულ	1,896.7	2,332.2	3,052.5	2,643.7	2,351.0	35.8

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დიაგრამა 1.2 ძირითადი საექსპორტო სასაქონლო ჯგუფები 2024 წელს (%)

2024 წლის უმსხვილეს საიმპორტო ათეულში, პირველი სამეული მნიშვნელოვანი უპირატესობით გამოირჩევა, ესენია: მსუბუქი ავტომობილები, ნავთობი და ნავთობპროდუქტები, სამკურნალო საშუალებები. მათ შორის, ბოლო წლებში, მაღალი ზრდის ტემპით გამოირჩევა „მსუბუქი ავტომობილების“ იმპორტი, რისი უდიდესი ნაწილიც რეექსპორტისთვის არის შემოტანილი. ეს სამი უმსხვილესი პროდუქტი 2024 წლის მთლიანი იმპორტის 32.0 პროცენტს შეადგენს (5.4 მლრდ აშშ დოლარი). მომდევნო პოზიციებზეა: ნავ-

თობის აირები; აპარატები ელექტრონული სატელეფონო ან სატელეგრაფო სადენიანი კავშირისთვის; გამომთვლელი მანქანები და მათი ბლოკები; სატვირთო ავტომობილები; წნელები ნახშირბადიანი ფოლადისგან (არმატურა); სიგარები და სიგარეტები; საფრენი აპარატები. პროდუქციათა ამ ათეულს 2024 წლის მთლიანი იმპორტის 42.5 პროცენტი ანუ 7.2 მილიარდი აშშ დოლარი უკავია.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში მოცემულია 2024 წლის მიხედვით ძირითადი საიმპორტო სასაქონლო ჯგუფები.

ცხრილი 2.2.11 ძირითადი საიმპორტო სასაქონლო ჯგუფები 2024 წელს (მლნ აშშ დოლარი)

საქ. კოდი		2020	2021	2022	2023	2024	წილი იმპორტში (%), 2024
	იმპორტი, სულ	8,048.7	10,098.6	13,548.4	15,603.6	16,888.8	100.0
	მათ შორის:						
8703	მსუბუქი ავტომობილები	778.5	935.5	1,714.9	3,323.6	3,471.7	20.6
2710	ნავთობი და ნავთობპროდუქტები	498.6	822.6	1,335.0	1,166.0	1,303.0	7.7
3004	სამკურნალო საშუალებები	327.1	382.2	404.1	543.1	623.1	3.7
2711	ნავთობის აირები და აირისებრი ნახშირწყალბადები	315.0	342.4	457.8	445.0	435.5	2.6
8517	აპარატები ელექტრონული სატელეფონო ან სატელეგრაფო სადენიანი კავშირისთვის	164.7	226.0	323.7	375.2	332.9	2.0
8471	გამომთვლელი მანქანები და მათი ბლოკები	64.8	147.7	184.2	159.4	255.4	1.5
8704	სატვირთო ავტომობილები	71.7	105.4	103.5	172.8	229.3	1.4
7214	წნელები ნახშირბადიანი ფოლადისგან	50.4	74.3	118.9	136.1	212.2	1.3
2402	სიგარები და სიგარეტები	88.9	101.8	130.5	159.3	161.4	1.0
8802	საფრენი აპარატები	6.1	0.1	39.6	39.4	155.2	0.9
	დანარჩენი პროდუქცია, სულ	5,682.8	6,960.7	8,736.1	9,083.6	9,709.1	57.5

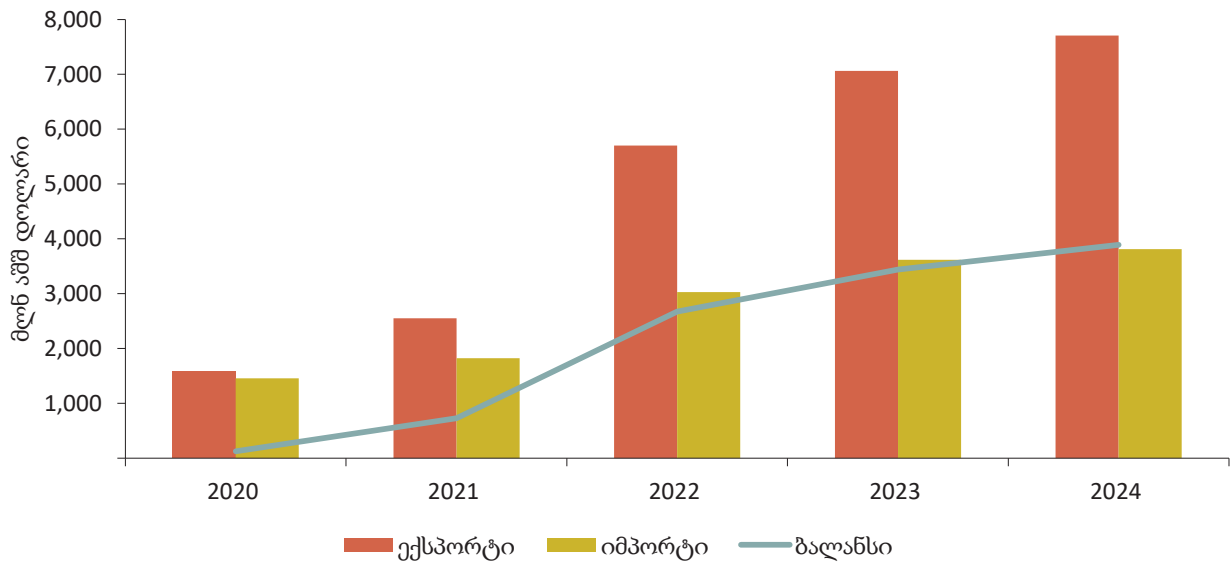
მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

2.2.2 მომსახურება

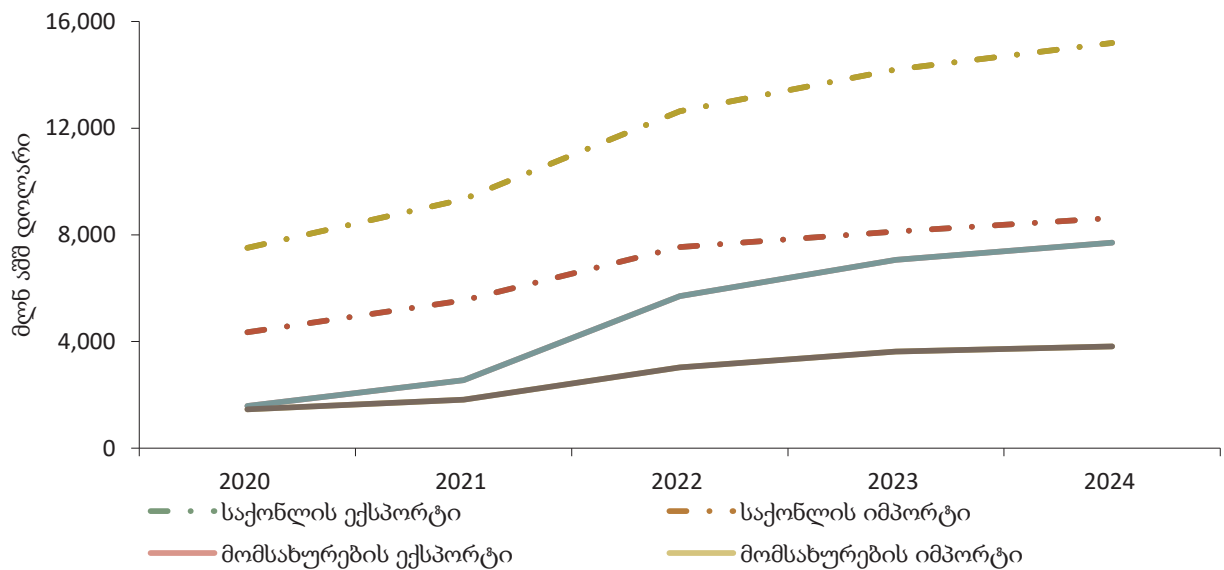
მომსახურებით საგარეო ვაჭრობის ბალანსი 2020–2024 წლებში დადებითი იყო. 2024 წელს, წინა წელთან შედარებით, მომსახურების ექსპორტი გაიზარდა 9.1 პროცენტით, ხოლო იმპორტი - 5.4 პრო-

ცენტით. რის შედეგად, მომსახურების ბალანსი 2024 წელს, 2023 წელთან შედარებით, 13.0 პროცენტით გაიზარდა და 3.9 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც მშპ-ის 11.5 პროცენტია.

დიაგრამა 2.1 მომსახურება, 2020-2024 წლები

დიაგრამა 2.2 პროდუქციით ვაჭრობა, 2020-2024 წლები

მომსახურებით საგარეო ვაჭრობა მჭიდროდაა დაკავშირებული საქონლით ვაჭრობასთან.

2024 წელს მომსახურების ექსპორტმა 7.7 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც საქონლის ექსპორტის 89.3 პროცენტია, ხოლო მომსახურების იმპორტმა - 3.8 მლრდ აშშ დოლარი, რაც ამავე წლის

საქონლის იმპორტის 25.1 პროცენტია.

დადებითი სალდოთი გამოირჩევა მოგზაურობა, რომლის ბალანსი 2024 წელს 3.9 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს და 2023 წელთან შედარებით 8.8 პროცენტით არის გაზრდილი. ხოლო უარყოფითი სალდოთი გამოირჩეოდა - ტრანსპორტი (549.2 მლნ აშშ დოლარი).

ცხრილი 2.2.21 მომსახურების ბალანსი 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2020	2021	2022	2023	2024
მომსახურების ბალანსი, სულ	126.0	728.1	2676.2	3442.9	3891.5
მათ შორის:					
მანუფაქტურული მომსახურება	1.7	6.6	3.2	5.5	6.3
საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	-6.4	-7.8	-10.1	-23.7	-34.0
ტრანსპორტი	-110.0	-260.2	-688.3	-747.6	-549.2
მოგზაურობა	361.2	1060.2	3108.0	3621.6	3939.5
მშენებლობა	-5.5	-6.5	-5.8	-7.7	-12.3
სადაზღვევო და საპენსიო მომსახურება	-84.4	-106.1	-129.3	-130.8	-133.1
ფინანსური მომსახურება	-7.6	-3.2	-2.5	114.7	125.2
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები	-53.9	-55.5	-74.7	-90.4	-104.5
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	33.8	120.4	468.2	715.9	615.9
სხვა საქმიანი მომსახურება	-41.6	-58.3	-53.5	-59.9	-43.7
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	10.7	14.2	27.0	9.0	32.5
სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	28.0	24.4	34.2	36.3	49.0

ცხრილი 2.2.22 მომსახურების ექსპორტი 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2020	2021	2022	2023	2024	წლიური ზრდა (%), 2024	2024 წლის სტრუქტურა (%)
მომსახურების ექსპორტი, სულ	1581.9	2550.4	5705.1	7061.8	7706.3	9.1	100.0
მათ შორის:							
მანუფაქტურული მომსახურება	2.8	7.8	4.5	7.5	7.0	-6.0	0.1
საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	0.0	0.5	1.1	1.6	2.1	30.2	0.0
ტრანსპორტი	699.8	826.1	1203.5	1484.4	1716.7	15.7	22.3
მოგზაურობა	541.7	1244.9	3516.6	4125.3	4425.4	7.3	57.4
მშენებლობა	7.2	8.8	2.3	3.4	8.5	2.5-ჯერ	0.1
სადაზღვევო და საპენსიო მომსახურება	12.6	13.2	19.4	21.7	22.8	4.7	0.3
ფინანსური მომსახურება	19.3	21.9	83.6	209.0	251.0	20.1	3.3
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები	1.0	6.1	7.4	15.9	27.4	71.9	0.4
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	113.8	215.9	597.2	892.0	842.3	-5.6	10.9

	2020	2021	2022	2023	2024	წლიური ზრდა (%), 2024	2024 წლის სტრუქ- ტურა (%)
სხვა საქმიანი მომსახურება	82.3	99.3	147.3	172.1	242.0	40.6	3.1
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	19.0	23.2	35.8	30.4	49.3	62.1	0.6
სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	82.4	82.7	86.4	98.4	111.9	13.7	1.5

ცხრილი 2.2.23 მომსახურების იმპორტი 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2020	2021	2022	2023	2024	წლიური ზრდა (%), 2024	2024 წლის სტრუქ- ტურა (%)
მომსახურების იმპორტი, სულ	1,455.9	1,822.3	3,028.9	3,618.9	3,814.8	5.4	100.0
მათ შორის:							
მანუფაქტურული მომსახურება	1.0	1.1	1.3	1.9	0.8	-59.8	0.0
საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	6.4	8.3	11.2	25.3	36.1	42.6	0.9
ტრანსპორტი	809.8	1,086.4	1,891.8	2,232.0	2,265.9	1.5	59.4
მოგზაურობა	180.5	184.7	408.6	503.7	485.9	-3.5	12.7
მშენებლობა	12.7	15.3	8.1	11.1	20.8	87.9	0.5
სადაზღვეო და საპენსიო მომსახურება	97.0	119.3	148.7	152.6	155.9	2.2	4.1
ფინანსური მომსახურება	26.9	25.1	86.1	94.3	125.8	33.3	3.3
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები	54.9	61.6	82.0	106.3	131.9	24.1	3.5
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	80.1	95.5	129.1	176.1	226.4	28.6	5.9
სხვა საქმიანი მომსახურება	123.9	157.6	200.8	232.0	285.7	23.1	7.5
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	8.3	9.0	8.8	21.5	16.8	-21.7	0.4
სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	54.4	58.3	52.2	62.1	62.8	1.2	1.6

მოგზაურობა საქართველოში მომსახურების უმსხვილესი დარგია და სწორედ ის განაპირობებდა 2020-2024 წლებში მომსახურების ბალანსის. მოგზაურობის ექსპორტი 2024 წელს, წინა წელთან შედარებით, 7.3 პროცენტით გაიზარდა. მისი წილი მომსახურების ექსპორტის 57.4 პროცენტია. ხოლო მოგზაურობის იმპორტი

2024 წელს, წინა წელთან შედარებით, 3.7 პროცენტით შემცირდა და წილი მომსახურების იმპორტში 12.7 პროცენტით განისაზღვრა. 2024 წელს მოგზაურობის ბალანსში პირადი მოგზაურობის წილი (79.6 პროცენტი) მნიშვნელოვნად ჭარბობს საქმიანი მოგზაურობის წილს.

ცხრილი 2.2.24 მოგზაურობა 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2020	2021	2022	2023	2024	წლიური ზრდა (%), 2024	2024 წლის სტრუქ- ტურა (%)
ექსპორტი	541.7	1,244.9	3,516.6	4,125.3	4,425.4	7.3	100.0
საქმიანი	154.7	297.1	819.4	963.4	1,032.8	7.2	23.3
პირადი	387.0	947.8	2,697.3	3,161.9	3,392.6	7.3	76.7
იმპორტი	180.5	184.7	408.6	503.7	485.9	-3.5	100.0
საქმიანი	95.8	97.3	196.1	265.8	227.2	-14.5	46.8
პირადი	84.7	87.4	212.6	238.0	258.7	8.7	53.2
ბალანსი	361.2	1,060.2	3,108.0	3,621.6	3,939.5	8.8	100.0
საქმიანი	59.0	199.8	623.3	697.6	805.6	15.5	20.4
პირადი	302.3	860.4	2,484.7	2,924.0	3,133.9	7.2	79.6

ტრანსპორტი, აგრეთვე მომსახურების მნიშვნელოვანი დარგია, რომელსაც 2024 წელს მომსახურების ექსპორტის 22.3 პროცენტი და იმპორტის ნახევარზე მეტი (59.4 პროცენტი) ეკავა. ტრანსპორტის ექს-

პორტი 2024 წელს 1.7 მლრდ აშშ დოლარს (2023 წელთან შედარებით 15.7 პროცენტით გაიზარდა), ხოლო იმპორტი – 2.3 მლრდ აშშ დოლარს (გაიზარდა 1.5 პროცენტით) შეადგენდა.

ცხრილი 2.2.25 ტრანსპორტი სატრანსპორტო საშუალებების სახეების მიხედვით 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2020	2021	2022	2023	2024	წლიური ზრდა (%), 2024	2024 წლის სტრუქ- ტურა (%)
ექსპორტი	699.8	826.1	1,203.5	1,484.4	1,716.7	15.7	100.0
საზღვაო ტრანსპორტი	107.3	106.9	198.4	268.5	405.5	51.0	23.6
საჰაერო ტრანსპორტი	58.2	148.1	313.7	443.2	521.1	17.6	30.4
სარკინიგზო ტრანსპორტი	68.6	78.3	93.3	94.7	94.6	-0.2	5.5
საგზაო ტრანსპორტი	134.3	139.8	230.4	299.6	314.5	5.0	18.3
მილსადენები და ელექტროსადენები	325.5	348.0	362.5	372.4	375.5	0.8	21.9
საფოსტო და საკურიერო მომსახურება	5.9	5.1	5.2	6.0	5.6	-6.9	0.3
იმპორტი	809.8	1,086.4	1,891.8	2,232.0	2,265.9	1.5	100.0
საზღვაო ტრანსპორტი	274.4	344.5	485.1	652.2	668.2	2.4	29.5
საჰაერო ტრანსპორტი	109.7	199.7	347.4	480.0	555.9	15.8	24.5
სარკინიგზო ტრანსპორტი	100.0	130.6	284.0	273.0	222.3	-18.6	9.8
საგზაო ტრანსპორტი	323.7	409.6	772.5	824.5	813.7	-1.3	35.9
მილსადენები და ელექტროსადენები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
საფოსტო და საკურიერო მომსახურება	2.0	2.0	2.8	2.2	5.8	2.6-ჯერ	0.3

2020-2024 წლებში საქართველოს სატრანსპორტო მომსახურების ექსპორტში ყველაზე მაღალი იყო საჰაერო ტრანსპორტის წილი, რომელიც 2024 წელს (30.4 პროცენტი), წინა წელთან შედარებით, 77.9 მლნ აშშ დოლარით (17.6 პროცენტით) გაიზარდა. საზღვაო ტრანსპორტით მიღებული შემოსავალი 2024 წელს, წინა წელთან შედარებით, 51.0 პროცენტით გაიზარდა და სატრანსპორტო შემოსავლების 23.6 პროცენტი უზრუნველყო. 2024 წელს ტრანსპორტის ექსპორტში მოცულობით მესამე ადგილზე

მილსადენები იყო, რომელიც 2023 წელთან შედარებით 0.8 პროცენტით გაიზარდა და 375.5 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

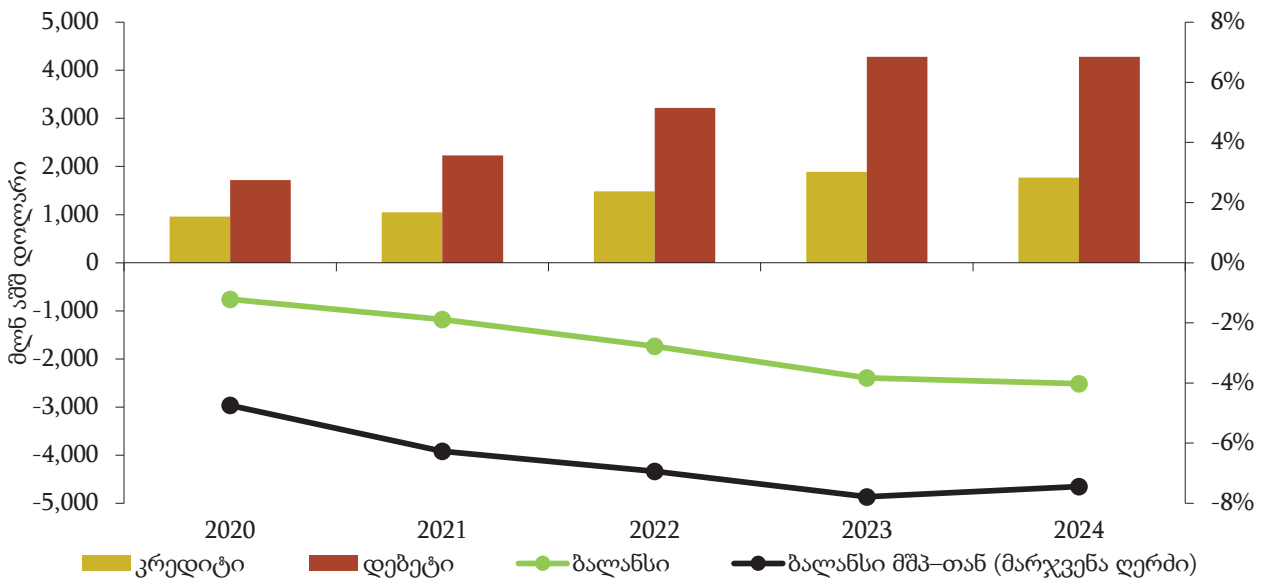
ტრანსპორტის იმპორტში 2024 წელს ყველაზე მაღალი ხვედრითი წილი (35.9 პროცენტი) ჰქონდა საგზაო ტრანსპორტს, რომელიც წინა წელთან შედარებით 1.3 პროცენტით შემცირდა. მოცულობით შემდეგ მოდის საზღვაო ტრანსპორტითა (29.5 პროცენტული წილით) და საჰაერო ტრანსპორტითა (24.5 პროცენტი) მომსახურების იმპორტი.

2.2.3 პირველადი შემოსავალი

2024 წლის განმავლობაში პირველადი შემოსავლის ბალანსმა -2.5 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც მშპ-ს -7.4 პროცენტია. შრომის ანაზღაურების დადებითი ბალანსი ჩამოუვარდებოდა საინვესტიციო შემოსავლის უარყოფით ბალანსს, რაც პირველადი შემოსავლის ანგარი-

შის უარყოფითი სალდოს მიზეზი იყო. წლიურად შემცირებულია შრომის ანაზღაურების ბალანსი. ამავედროულად, გაუმჯობესებულია წმინდა საინვესტიციო შემოსავალი (ძირითადად, კრედიტის ზრდის გამო). ჯამურად, გაიზარდა პირველადი შემოსავლის ანგარიშის დეფიციტი.

დიაგრამა 2.3 პირველადი შემოსავალი, 2020-2024 წლები

2024 წლის განმავლობაში 6.3 პროცენტით შემცირდა პირველადი შემოსავლის კრედიტი და 1.8 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. მიღებული შემოსავლის წყარო იყო როგორც მუშაკთა შრომის ანაზღაურება, ასევე საინვესტიციო შემოსავალი. 2024 წელს საინვესტიციო შემოსავლის კრედიტი 902.5 მლნ აშშ დოლარი იყო, ხოლო მუშაკთა შრომის ანაზ-

ღაურების კრედიტი კი 867.0 მლნ აშშ დოლარი. რაც მიღებული პირველადი შემოსავლის 51.0 და 49.0 პროცენტია. წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით, შრომის ანაზღაურების კრედიტი შემცირდა 190.8 მლნ დოლარით. ამასთან, 72.4 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა საზღვარგარეთ განხორციელებული ინვესტიციებიდან მიღებული შემოსავალი.

ცხრილი 2.2.31 პირველადი შემოსავლის კრედიტის მოცულობა და სტრუქტურა, 2020-2024 წლები

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%), 2024
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	
სულ	961.8	1048.7	1481.7	1887.8	1,769.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-6.3
მუშაკთა შრომის ანაზღაურება	562.3	562.0	947.1	1057.7	867.0	58.5	53.6	63.9	56.0	49.0	-18.0
საინვესტიციო შემოსავალი	399.5	486.7	534.5	830.1	902.5	41.5	46.4	36.1	44.0	51.0	8.7
პირდაპირი ინვესტიციები	273.6	385.3	380.1	447.1	469.4	28.4	36.7	25.7	23.7	26.5	5.0
პორტფელის ინვესტიციები	26.9	31.2	58.3	110.7	140.0	2.8	3.0	3.9	5.9	7.9	26.4
სხვა ინვესტიციები	45.1	44.9	51.0	115.4	136.7	4.7	4.3	3.4	6.1	7.7	18.4
სარემზრვო აქტივები	54.0	25.3	45.1	156.9	156.4	5.6	2.4	3.0	8.3	8.8	-0.3

პირველადი შემოსავლების დებეტი 2024 წელს 4.3 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც წინა წელს დაფიქსირებული მაჩვენებლის იდენტურია. შემოსავლის გადინება ძირითადად საინვესტიციო შემოსავალის ხარჯზე მოდის. საქართველოში განხორციელებულ ინვესტიციებზე დარიცხულმა შემოსავალმა, 2024 წელს 4.0 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელს უმნიშვნელოდ, 0.2 პროცენტით, აღემატება. საინვესტიციო შემოსავლის დებეტის მნიშვნელოვანი ნაწილი პირდაპირი ინვესტიციებისათვის გადახდილი დივიდენდებისა და რეინ-

ვესტირებული შემოსავლებისგან შედგება (2.9 მლრდ აშშ დოლარი). საქართველოში განხორციელებულ პორტფელის ინვესტიციებზე დარიცხულმა შემოსავლებმა 2024 წელს 158.3 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. დანარჩენი, 884.3 მლნ აშშ დოლარი კი, სხვა ინვესტიციებზე მოდის. პირველადი შემოსავლის დებეტში, კრედიტის ანალოგიურ მუხლთან შედარებით, მცირეა არარეზიდენტებისათვის გადახდილი შრომის ანაზღაურება. 2024 წელს შრომის ანაზღაურების დებეტი შემცირდა 2.9 პროცენტით და 305.8 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

ცხრილი 2.2.32 პირველადი შემოსავლის დებეტის მოცულობა და სტრუქტურა, 2020-2024 წლები

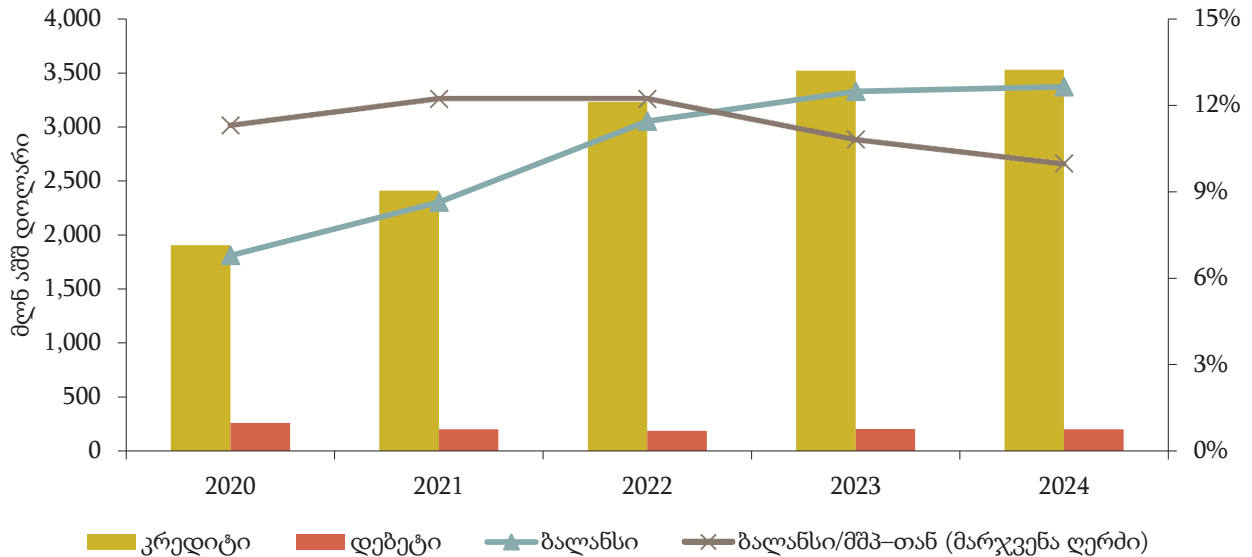
	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%), 2024
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	
სულ	1,721.4	2,230.2	3,216.5	4,283.5	4,283.1	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	0.0
მუშაკთა შრომის ანაზღაურება	74.1	99.4	276.1	314.8	305.8	4.3	4.5	8.6	7.4	7.1	-2.9
საინვესტიციო შემოსავალი	1,647.3	2,130.8	2,940.4	3,968.7	3,977.3	95.7	95.5	91.4	92.6	92.9	0.2
პირდაპირი ინვესტიციები	1055.7	1580.4	2314.8	2999.8	2934.7	61.3	70.9	72.0	70.0	68.5	-2.2
პორტფელის ინვესტიციები	232.6	200.0	176.0	143.4	158.3	13.5	9.0	5.5	3.3	3.7	10.4
სხვა ინვესტიციები	359.0	350.5	449.6	825.5	884.3	20.9	15.7	14.0	19.3	20.6	7.1

2.2.4 მეორადი შემოსავალი

მეორადი შემოსავლის ბალანსი 2024 წელს 3.4 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც 43.8 მლნ აშშ დოლარით მეტია წინა წლის

შესაბამის მაჩვენებელზე. 2024 წელს მეორადი შემოსავლის ბალანსის შეფარდება მშპ-თან 10.0 პროცენტი შეადგინა.

დიაგრამა 2.4 მეორადი შემოსავალი, 2020-2024 წლები

მეორადი შემოსავლის კრედიტი 2024 წელს 3.5 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც წინა წლის მაჩვენებელს 0.2 პროცენტით აღემატება. მიღებული ტრანსფერების დიდი წილი სხვა სექტორებზე მოდის. მათ შორის, პერსონალურმა ტრანსფერებმა 3.2 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, საიდანაც მუშაკთა ფულადი გზავნილები 2.2 მლრდ აშშ დოლარია. სხვა მიმდინარე ტრანსფერების კრედიტი 138.3 მლნ აშშ დოლარი იყო. 1.8 პროცენტით შემცირდა სამთავრობო სექტორის მეორადი შემოსავლის კრედიტი. მთლიანად, სამთავ-

რობათაშორისო გრანტებისა და სხვადასხვა სახის ტექნიკური თუ ჰუმანიტარული დახმარებების სახით საქართველოს მთავრობამ 2024 წელს 200.1 მლნ აშშ დოლარის ტრანსფერი მიიღო. კვლავ, შედარებით მცირე იყო მეორადი შემოსავლის დებეტი და წლიურად 157.3 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. ეს თანხა, ძირითადად, საქართველოს რეზიდენტების მიერ სხვა ქვეყნებისათვის გადახდილი გადასახადებისაგან შედგება, რაც ჯამში 126.6 მლნ აშშ დოლარია.

ცხრილი 2.2.41 მეორადი შემოსავლის მოცულობა და სტრუქტურა, 2020-2024 წლები

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%), 2024
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	
მეორადი შემოსავლის კრედიტი	1,906.8	2,409.7	3,232.6	3,521.3	3,529.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	0.2
სამთავრობო სექტორი	258.9	201.4	185.0	203.8	200.1	13.6	8.4	5.7	5.8	5.7	-1.8

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%), 2024
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	
საფინანსო კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	1,647.9	2,208.3	3,047.6	3,317.4	3,329.8	86.4	91.6	94.3	94.2	94.3	0.4
პერსონალური ტრანსფერები (მიმდინარე ტრანსფერები რეზიდენტ და არარეზიდენტ შინამეურნეო- ბებს შორის)	1,547.3	2,081.9	2,906.6	3,143.6	3,191.5	81.1	86.4	89.9	89.3	90.4	1.5
მათ შორის მუშაკთა გზავნილები	1,168.1	1,608.7	2,336.4	2,438.3	2,188.7	61.3	66.8	72.3	69.2	62.0	-10.2
სხვა მიმდინარე ტრანსფერები	100.6	126.3	141.0	173.9	138.3	5.3	5.2	4.4	4.9	3.9	-20.4
მეორადი შემოსავლის დებეტი	97.1	106.0	179.4	192.5	157.3	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-18.3
სამთავრობო სექტორი	2.6	1.4	1.6	2.5	1.8	2.7	1.3	0.9	1.3	1.1	-30.8
საფინანსო კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	94.5	104.6	177.8	189.9	155.5	97.3	98.7	99.1	98.7	98.9	-18.1
პერსონალური ტრანსფერები (მიმდინარე ტრანსფერები რეზიდენტ და არარეზიდენტ შინამეურნეო- ბებს შორის)	2.8	6.9	14.2	9.6	6.9	2.8	6.5	7.9	5.0	4.4	-27.9
სხვა მიმდინარე ტრანსფერები	91.8	97.7	163.5	180.3	148.6	94.5	92.2	91.2	93.7	94.5	-17.6

პირველადი და მეორადი შემოსავლის ანალიზის კუთხით საინტერესოა, აგრეთვე, საქართველოში სწრაფი ფულადი გზავნილების დინამიკა. ეს კატეგორია მოიცავს მუშაკთა ფულად გზავნილებს, მუშაკთა შრომის ანაზღაურებას, ასევე, ოპერაციებს არარეზიდენტებს შორის. სწრაფი ფულადი გზავნილებით საქართველოში ფულის ჩარიცხვა 2024 წელს, წინა წელთან შედარებით, 18.9 პროცენტით ნაკლები იყო და 3.4 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა.

შედარებით მცირე მოცულობის იყო საქართველოდან სწრაფი ფულადი გზავნილებით თანხის გადარიცხვები. 2024 წელს ეს მაჩვენებელი 378.0 მლნ აშშ დოლარი იყო, რაც 6.0 პროცენტით მეტია წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით.

შედარებით მცირე მოცულობის იყო საქართველოდან სწრაფი ფულადი გზავნილებით თანხის გადარიცხვები. 2024 წელს ეს მაჩვენებელი 378.0 მლნ აშშ დოლარი იყო, რაც 6.0 პროცენტით მეტია წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით.

ცხრილი 2.2.42 სწრაფი ფულადი გზავნილების მოცულობა და სტრუქტურა, 2020-2024 წლები

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%), 2024
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	
ჩარიცხვა სულ	1,886.0	2,349.6	4,372.4	4,146.6	3,361.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-18.9
აშშ	218.4	284.3	327.0	460.4	572.8	11.6	12.1	7.5	11.1	17.0	24.4
იტალია	297.6	385.7	431.6	523.1	567.0	15.8	16.4	9.9	12.6	16.9	8.4
რუსეთის ფედერაცია	363.9	411.4	2,067.8	1,528.4	541.2	19.3	17.5	47.3	36.9	16.1	-64.6
გერმანია	74.2	113.3	164.3	232.3	267.5	3.9	4.8	3.8	5.6	8.0	15.1
საბერძნეთი	219.1	240.1	223.9	245.9	263.4	11.6	10.2	5.1	5.9	7.8	7.1
ისრაელი	156.8	186.7	199.0	215.2	248.6	8.3	7.9	4.6	5.2	7.4	15.5
თურქეთი	106.7	104.5	101.0	114.1	101.5	5.7	4.4	2.3	2.8	3.0	-11.1
ყირგიზეთი	8.3	31.7	111.7	49.3	73.3	0.4	1.3	2.6	1.2	2.2	48.6
ესპანეთი	47.9	55.2	57.0	62.3	70.4	2.5	2.4	1.3	1.5	2.1	13.0
ყაზახეთი	19.7	61.8	150.1	199.0	116.6	1.0	2.6	3.4	4.8	3.5	-41.4
დანარჩენი ქვეყნები	373.4	474.8	538.9	516.7	539.2	19.8	20.2	12.3	12.5	16.0	4.4
გადარიცხვა სულ	246.9	316.9	343.5	356.5	378.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	6.0
თურქეთი	47.8	71.3	72.9	76.9	81.8	19.4	22.5	21.2	21.6	21.7	6.5
აზერბაიჯანი	16.2	20.2	25.1	37.0	48.4	6.6	6.4	7.3	10.4	12.8	31.0
რუსეთის ფედერაცია	78.9	90.5	41.2	42.0	44.1	32.0	28.5	12.0	11.8	11.7	4.9
უკრაინა	24.1	29.4	45.8	33.6	25.8	9.8	9.3	13.3	9.4	6.8	-23.3
საბერძნეთი	10.5	14.3	18.9	18.5	21.6	4.3	4.5	5.5	5.2	5.7	16.8
უზბეკეთი	5.7	6.3	10.1	10.8	15.6	2.3	2.0	2.9	3.0	4.1	44.1
ყაზახეთი	5.7	7.4	13.2	12.4	15.5	2.3	2.3	3.9	3.5	4.1	24.4
იტალია	4.2	6.3	8.6	11.0	15.2	1.7	2.0	2.5	3.1	4.0	38.1
აშშ	3.4	4.0	14.8	17.5	14.2	1.4	1.2	4.3	4.9	3.8	-18.7
სომხეთი	10.2	12.6	9.8	9.4	10.5	4.2	4.0	2.9	2.6	2.8	12.2
დანარჩენი ქვეყნები	40.1	54.8	83.0	87.5	85.4	16.2	17.3	24.2	24.5	22.6	-2.4

2.3 კაპიტალის ანგარიში

2024 წელს კაპიტალის ანგარიში წინა წელთან შედარებით 27.8 პროცენტით შემცირდა და 28.0 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. 2024 წელს წმინდა კაპიტალური ტრანსფერების კლება გამოწვეული იყო მიღებული ტრანსფერების, ანუ კრედიტის, კლებით. გასული წლების მსგავსად, გაცემულ ტრანსფერებს ადგილი არ ჰქონია.

ბოლო წლებში კაპიტალური ტრანსფერების ძირითადი ნაწილი მოდიოდა

სამთავრობო სექტორზე. 2024 წელსაც კაპიტალური ტრანსფერების კრედიტის დიდი ნაწილი (90.1 პროცენტი) სამთავრობო სექტორში განხორციელდა. 2024 წელს „საფინანსო კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოების“ სექტორში ადგილი ჰქონდა 2.8 მლნ აშშ დოლარის ვალის პატიებას, ამასთან სხვა კაპიტალურ ტრანსფერებს ადგილი არ ჰქონია.

ცხრილი 2.3.11 კაპიტალური ტრანსფერების განაწილება სექტორებს შორის, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2020	2021	2022	2023	2024	წლიური ზრდა (%), 2024
კაპიტალური ტრანსფერი, წმინდა	41.1	40.1	40.9	38.8	28.0	-27.8
კრედიტი	41.1	40.1	40.9	38.8	28.0	-27.8
დებიტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	28.1	27.3	22.4	29.1	25.2	-13.2
კრედიტი	28.1	27.3	22.4	29.1	25.2	-13.2
დებიტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
საფინანსო კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	12.9	12.8	18.5	9.7	2.8	-71.4
კრედიტი	12.9	12.8	18.5	9.7	2.8	-71.4
დებიტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

კაპიტალის ანგარიშის მეორე კომპონენტის, „არაწარმოებული არაფინანსური აქტივების შეძენა-გაყიდვა“, ოპერაციებს 2020-2024 წლებში ადგილი პრაქტიკულად არ ჰქონია.

2024 წელს, წინა წლების მსგავსად, უარ-

ყოფითი იყო მიმდინარე ანგარიშისა და კაპიტალის ანგარიშის ჯამური ბალანსი, რაც შეესაბამება საქართველოს ეკონომიკის წმინდა სესხებას დანარჩენი მსოფლიოსგან. საანგარიშო წელს ქვეყნის წმინდა სესხება 7.3 პროცენტით გაიზარდა და 1.8 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა.

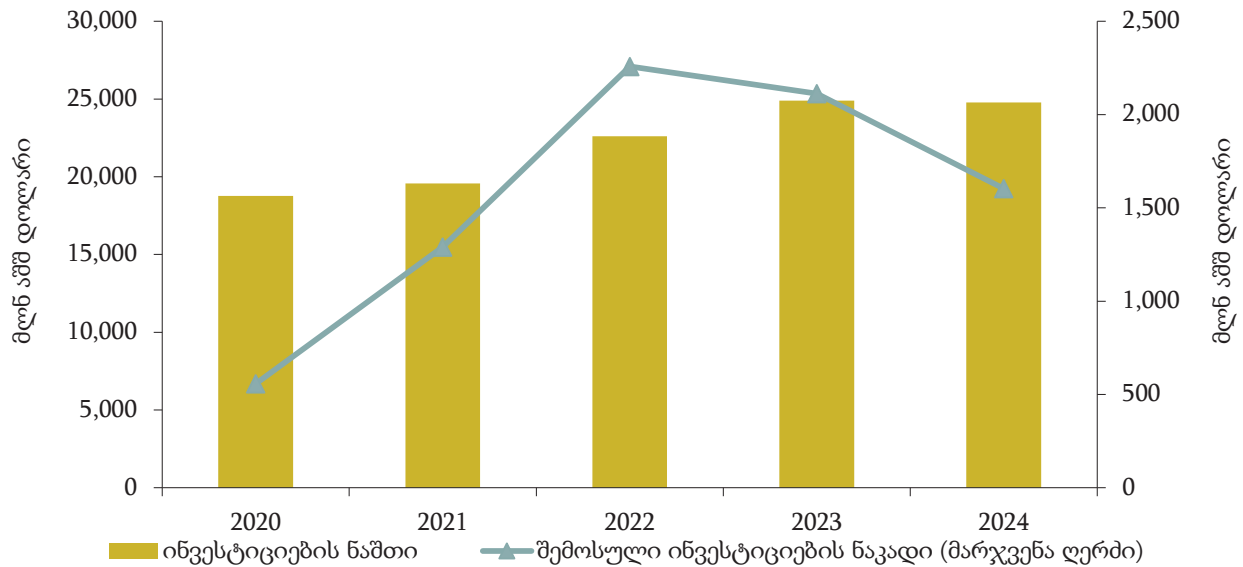
2.4 ფინანსური ანგარიში

2.4.1 პირდაპირი ინვესტიციები

2024 წლის ბოლოსთვის საქართველოში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ნაშ-

თმა 24.8 მილიარდი აშშ დოლარი შეადგინა, რაც ერთ სულზე გაანგარიშებით დაახლოებით 6706 აშშ დოლარია.

დიაგრამა 2.5 პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები საქართველოში, 2020-2024 წლები

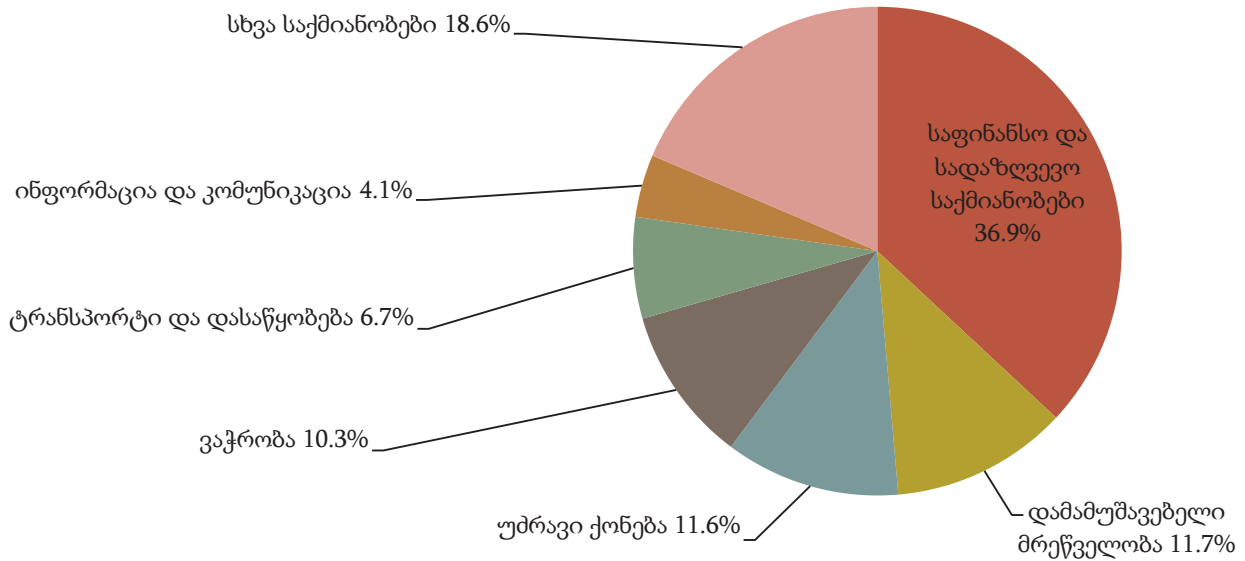
ცხრილი 2.4.1 პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების განაწილება (ნაკადი), 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2020	2021	2022	2023	2024
ფინანსური აქტივების შეძენა, წმინდა	-16.1	347.3	365.2	472.5	461.9
ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა	557.2	1290.2	2257.7	2112.0	1602.9
სააქციო კაპიტალი	48.4	239.4	599.1	1242.3	521.8
რეინვესტირებული შემოსავლები	500.4	771.4	1380.7	1592.2	1346.4
სავალ ინსტრუმენტები	8.3	279.5	277.9	-722.5	-265.2

2024 წელს, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ნაკადი საქართველოში 1.6 მლრდ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც 24.1 პროცენტით ნაკლებია წინა წლის მაჩვენებელზე. 2024 წლის პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები შემდეგნაირად

განაწილდა: სააქციო კაპიტალმა შეადგინა 521.8 მლნ აშშ დოლარი, რეინვესტირებულმა შემოსავლებმა - 1.3 მლრდ აშშ დოლარი, ხოლო სავალ ინსტრუმენტები უარყოფითი სიდიდით განისაზღვრა და შეადგინა -265.2 მლნ აშშ დოლარი.

დიაგრამა 2.6 პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები საქმიანობის სახეების მიხედვით, 2024 წელი

წყარო: საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური.

2024 წელს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ყველაზე მაღალი წილი (36.9 პროცენტი) საფინანსო სექტორზე მოდიოდა, რაც ძირითადად რეინვესტიციას მოიცავდა. დამამუშავებელ მრეწველობაში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების წილი 11.7 პროცენტი შეადგინა; უძრავი ქონების სფეროში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები მთლიანი ინვესტიციების 11.6 პროცენტს შეადგენდა; ვაჭრობის სფეროზე 10.3 პროცენტი მოდიოდა; ტრანსპორტისა და დასაწყობების წილი 6.7 პროცენტით განისაზღვრა, ხოლო ინფორმაციისა და კომუნიკაციის - 4.1 პროცენტით.

2024 წელს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ყველაზე მაღალი წილი (36.9 პროცენტი) საფინანსო სექტორზე მოდიოდა, რაც ძირითადად რეინვესტიციას მოიცავდა. დამამუშავებელ მრეწველობაში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების წილი 11.7 პროცენტი შეადგინა; უძრავი ქონების სფეროში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები მთლიანი ინვესტიციების 11.6 პროცენტს შეადგენდა; ვაჭრობის სფეროზე 10.3 პროცენტი მოდიოდა; ტრანსპორტისა და დასაწყობების წილი 6.7 პროცენტით განისაზღვრა, ხოლო ინფორმაციისა და კომუნიკაციის - 4.1 პროცენტით.

2.4.2 პორტფელის ინვესტიციები

2024 წელს პორტფელის ინვესტიციების წმინდა ოპერაციამ 1.1 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. აქტივები გაიზარდა 4.6-ჯერ, საიდანაც გაიზარდა დეპოზიტური კორპორაციების და სხვა სექტორების აქტივები უცხოურ სავალო ფასიან ქაღალდებში, ასევე სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციებში.

ზრდა დაფიქსირდა ფინანსური ვალდებულებების ადების ნაწლშიც. 2024 წლის განმავლობაში 403.3 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა ვალდებულებები, მეტწილად სავალო ფასიანი ქაღალდების ვალდებულებების ზრდის გამო. საანგარიშო წელს გაიზარდა სხვა სექტორებისა და დეპოზიტური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები 298.0 და 112.3 მლნ აშშ დოლარით, ხოლო სამთავრობო სექტორის ვალდებულებები კი შემცირდა.

ბულებების ადების ნაწლშიც. 2024 წლის განმავლობაში 403.3 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა ვალდებულებები, მეტწილად სავალო ფასიანი ქაღალდების ვალდებულებების ზრდის გამო. საანგარიშო წელს გაიზარდა სხვა სექტორებისა და დეპოზიტური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები 298.0 და 112.3 მლნ აშშ დოლარით, ხოლო სამთავრობო სექტორის ვალდებულებები კი შემცირდა.

ცხრილი 2.4.2 პორტფელის ინვესტიციები, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2020	2021	2022	2023	2024
პორტფელის ინვესტიციები	-74.6	311.1	1607.9	731.3	1091.6
ფინანსური აქტივების შესყიდვა, წმინდა	47.0	37.0	1152.3	327.6	1494.9
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	16.5	0.1	59.3	432.7	167.3
სავალო ფასიანი ქაღალდები	30.5	36.8	1093.0	-105.1	1327.6
ფინანსური ვალდებულებების ადება, წმინდა	121.6	-274.2	-455.5	-403.7	403.3

	2020	2021	2022	2023	2024
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	1.1	1.9	2.3	2.5	0.2
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.3	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	1.1	1.9	2.3	2.2	0.2
სავალო ფასიანი ქაღალდები	120.6	-276.1	-457.8	-406.2	403.1
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	-225.8	74.9	-219.0	-65.4	112.3
სამთავრობო სექტორი	87.0	-47.7	-70.0	-34.5	-7.2
სხვა სექტორები	259.4	-303.3	-168.8	-306.3	298.0

2.4.3 ფინანსური წარმომადგენლები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე

ფინანსური წარმომადგენლები, როგორც ფინანსური ანგარიშის დამოუკიდებელი კომპონენტი, არც თუ ისე დიდი ხანია რაც არსებობს. ადრე ის შედიოდა პორტფელის ინვესტიციებში. ფინანსური ბაზრების განვითარების შედეგად, ფინანსური წარმომადგენლების როლი ფინანსურ ოპერაციებში მნიშვნელოვნად გაიზარდა და ამიტომ, მიზანშეწონილად ჩაითვალა მათი დამოუკიდებლად ჩვენება მთელ რიგ სტატისტიკურ ანგარიშებში. ფინანსური ბაზარი საქართველოში ჯერ

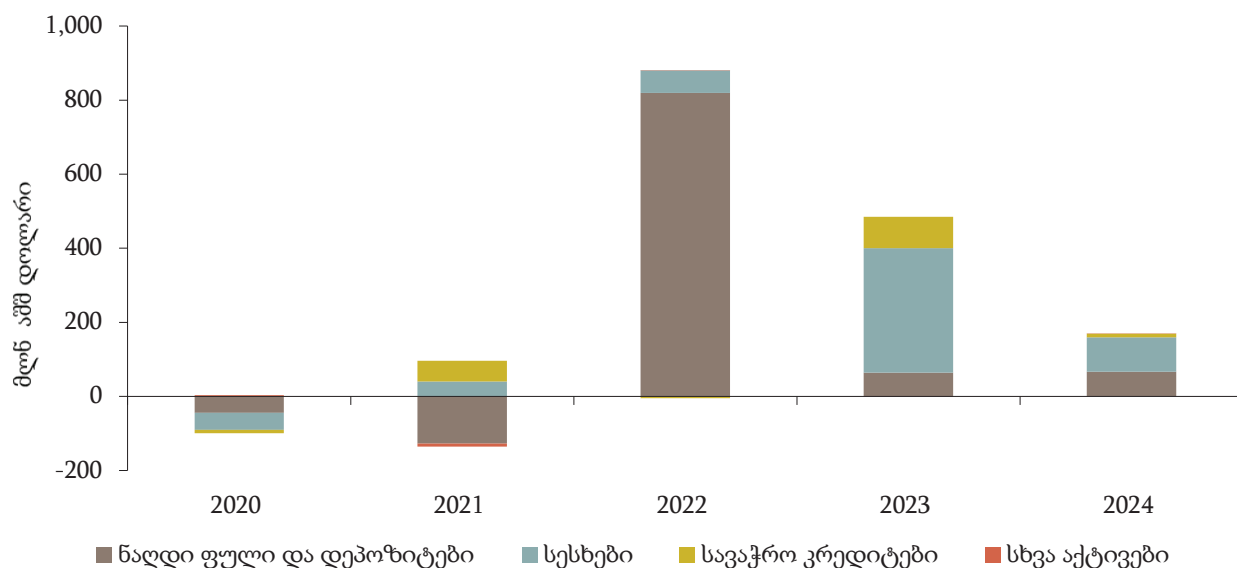
ჩამოყალიბების სტადიაშია, ამიტომ ისეთი რთული ფინანსური ინსტრუმენტებით, როგორიცაა ფინანსური წარმომადგენლები, ოპერაციები უმნიშვნელოა და ამ ეტაპზე მხოლოდ რამდენიმე ბანკის მიერ ხორციელდება. მაგრამ შეიმჩნევა აღნიშნული ბაზრის განვითარების ტენდენცია. საწყის ეტაპზე გამოიყენებოდა მხოლოდ ერთი სახის ფინანსური წარმომადგენელი - სავალუტო სვოპი. 2024 წელს ფინანსური წარმომადგენლების ანგარიშის სალდომ 33.5 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

2.4.4 სხვა ინვესტიციები

სხვა ინვესტიციების ანგარიშზე 2024 წელს დაფიქსირდა წმინდა უცხოური ინვესტიციების შემოდინება 1.1 მლრდ აშშ დოლარის ოდენობით. აქედან, რეზიდენტების

უცხოური აქტივების ოპერაციული ზრდა 169.8 მლნ აშშ დოლარს შეადგენდა, ხოლო უცხოური ვალდებულებები 1.3 მლრდ აშშ დოლარით გაიზარდა.

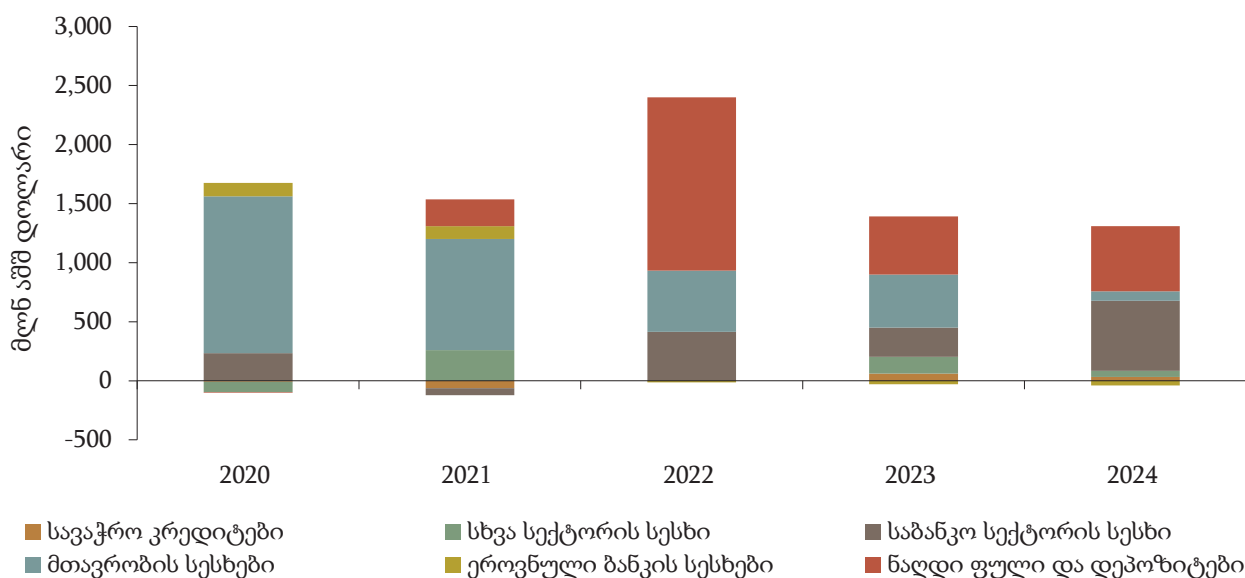
დიაგრამა 2.7 სხვა ინვესტიციები - აქტივები, 2020-2024 წლები

აქტივების ზრდაში მთავარი წვლილი სესხების ზრდამ შეიტანა (92.4 მლნ აშშ დოლარი). ნაღდი ფული და დეპოზიტები გაიზარდა 67.0 მლნ აშშ დოლარით, ხო-

ლო სავაჭრო კრედიტები - 9.9 მლნ აშშ დოლარით. უმნიშვნელოდ შემცირდა და-ნარჩენი დებიტორული დავალიანება.

დიაგრამა 2.8 სხვა ინვესტიციები - ვალდებულებები, 2020-2024 წლები

სხვა ინვესტიციების ვალდებულებების ანგარიშზე ყველაზე მეტი სახსრების შემოღინება სესხების (683.9 მლნ აშშ დოლარი) სახით მოხდა. აქედან, დეპოზიტური კორპორაციების სესხები 593.4 მლნ აშშ დოლარით, სამთავრობო სექტორის სესხები 78.9 მლნ აშშ დოლარით

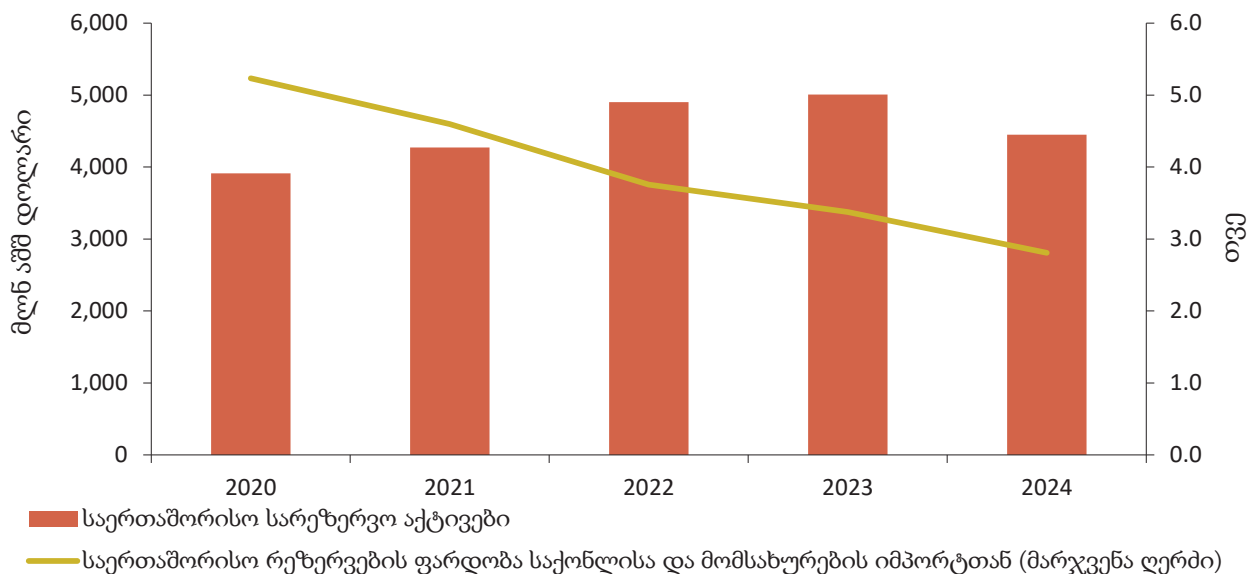
და სხვა სექტორების სესხები 51.9 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა. ამავედროულად, ეროვნული ბანკის სესხი 40.3 მლნ აშშ დოლარით შემცირდა. ნაღდი ფული და დეპოზიტების ვალდებულებები გაიზარდა 554.3 მლნ აშშ დოლარით.

2.4.5 საერთაშორისო რეზერვები

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქვეყნის ოფიციალურმა სარეზერვო აქტივებმა 4.4 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 2023 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელზე 11.2 პროცენტით ნაკლებია.

აქედან, ოპერაციული ცვლილება -619.1 მლნ აშშ დოლარი იყო, ფასის ცვლილება 111.8 მლნ აშშ დოლარი, ხოლო საკურსო ცვლილება -53.7 მლნ აშშ დოლარი.

დიაგრამა 2.9 საერთაშორისო რეზერვები, 2020-2024 წლები

საქართველოს ეროვნული ბანკის საერთაშორისო რეზერვების დინამიკაზე 2024 წელსაც, ტრადიციულად, რამდენიმე ძირითადი ფაქტორი მოქმედებდა: საქართველოს ეროვნული ბანკის სავალუტო ინტერვენციები, საქართველოს მთავრობის ვალის მომსახურება და სავალუტო ხარჯები, საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული კრედიტები და გრანტები, სარეზერვო ანგარიშებზე ნაშთების ცვლილება. 2024 წელს ეროვნული ბანკი სავალუტო ბაზარზე ნეტო გამყიდველი იყო - წმინდა გაყიდვები სავალუტო აუქციონებისა და Bloomberg-ის Bmatch პლატფორმის მეშვეობით 434.8 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდა. ამავედროულად, სახელმწიფო საგარეო ვალის მომსახურებამ და სავალუტო ხარჯებმა დაახლოებით 1.5 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. 2024 წლის განმავ-

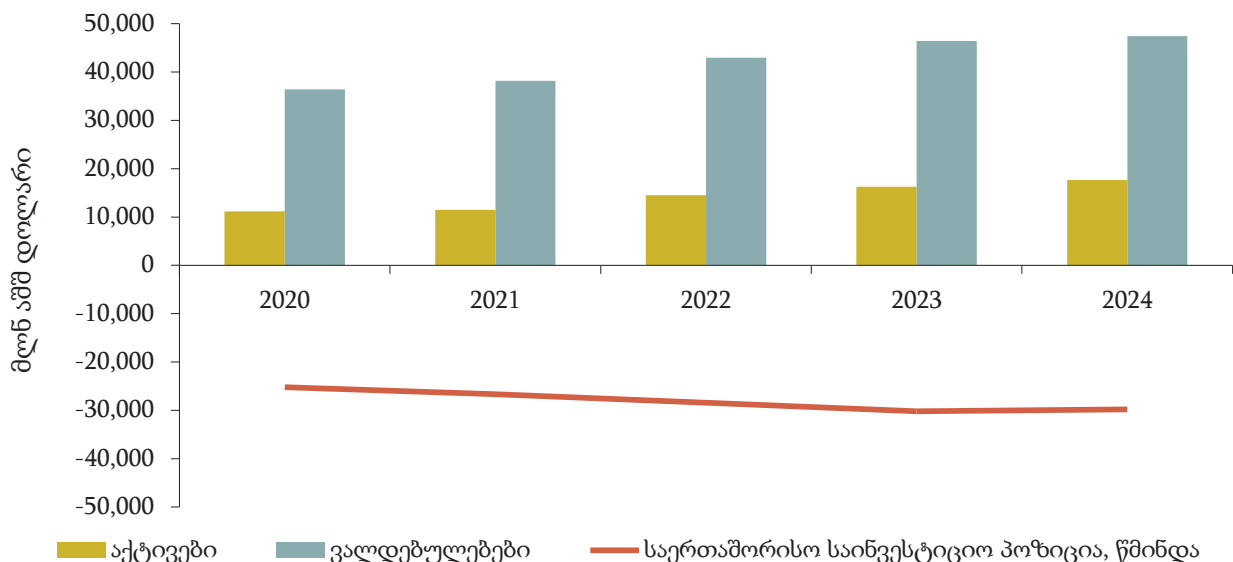
ლობაში საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებიდან და დონორი სახელმწიფოებიდან სხვადასხვა პროგრამების და პროექტების დასაფინანსებლად სახელმწიფოს მიერ უცხოური ვალუტით ეროვნულ ბანკში მიღებული გრანტებისა და სესხების ოდენობა დაახლოებით 216.3 მლნ აშშ დოლარი იყო. ასევე, 2024 წლის ბოლოს კომერციული ბანკების მიერ უცხოური ვალუტით მოზიდული სახსრების მინიმალური სავალდებულო რეზერვებით დასაცავი მოცულობის ცვლილებამ გამოიწვია სებ-ის საერთაშორისო რეზერვების მოცულობის ზრდა დაახლოებით 322.0 მლნ აშშ დოლარით. საერთო ჯამში, ზემოაღნიშნული ფაქტორების გათვალისწინებით სებ-ის რეზერვები 2024 წელს 561.0 მლნ აშშ-ის დოლარით შემცირდა.

3. საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია

საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია უარყოფითია და 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით -19.8 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს (მშპ-ს -88.2 პროცენტი). 2024 წელს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია 1.3 პროცენტით ანუ 396.1 მლნ აშშ დოლარით გაუმჯობესდა.

ოპერაციით გამოწვეულმა ცვლილებამ -1.7 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, საკურსომ 1.3 მლრდ აშშ დოლარი, ფასის ცვლილებამ 60.2 მლნ აშშ დოლარი, ხოლო სხვა ცვლილებამ 742.6 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

დიაგრამა 3.1 საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2020-2024 წლები

2024 წლის ბოლოს მთლიანი საგარეო აქტივები 17.6 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც 1.4 მლრდ აშშ დოლარით (8.6 პროცენტით) არის გაზრდილი წინა წლის ბოლოსთან შედარებით. საგარეო აქტივების მნიშვნელოვან ნაწილს (4.4 მლრდ აშშ დოლარი) ეროვნული ბანკის საერთაშორისო რეზერვები შეადგენს. ასევე, დიდი წილი აქვს სხვა ინვესტიციებს - 4.8 მლრდ აშშ დოლარი; აქ ძირითადად წარმოდგენილია ნაღდი ფული და დეპოზიტები, სესხები და სავაჭრო კრედიტები და

ავანსები. ეროვნული ბანკის სარეზერვო აქტივებს საქართველოს მთლიანი უცხოური აქტივების - 25.2 პროცენტი, ხოლო სხვა ინვესტიციებს - 27.2 პროცენტი უჭირავს. წლის განმავლობაში პირდაპირი ინვესტიციები - 358.3 მლნ აშშ დოლარით, პორტფელის ინვესტიციები - 1.6 მლრდ აშშ დოლარით, სხვა ინვესტიციები - 27.2 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა, ხოლო საქართველოს ეროვნული ბანკის სარეზერვო აქტივები შემცირდა 561.0 მლნ აშშ დოლარით.

ცხრილი 3.1 საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, წმინდა	-25,217.9	-26,672.0	-28,437.0	-30,200.4	-29,804.3
აქტივები	11,178.1	11,494.4	14,523.6	16,246.1	17,649.0
პირდაპირი ინვესტიციები	2,993.5	3,005.2	3,316.4	3,802.1	4,160.4
პორტფელის ინვესტიციები	584.8	651.0	2,013.1	2,646.6	4,206.4
ფინანსური წარმომადგენლობის (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	19.8	35.0	8.3	18.8	37.52
სხვა ინვესტიციები	3,669.3	3,530.6	4,284.2	4,769.0	4,796.1
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	2,931.9	2,703.3	3,405.8	3,464.9	3,428.6
სესხები	344.7	382.3	446.3	787.3	861.8
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	372.7	433.4	418.7	504.3	493.3
სხვა მოთხოვნები (დებიტორული დავალიანება)	19.9	11.7	13.4	12.5	12.4
სარეზერვო აქტივები	3,910.8	4,272.5	4,901.6	5,009.6	4,448.6
ვალდებულებები	36,396.0	38,166.4	42,960.6	46,446.5	47,453.3
პირდაპირი ინვესტიციები	18,769.5	19,565.5	22,607.3	24,889.1	24,775.0
პორტფელის ინვესტიციები	3,278.4	3,064.6	2,398.7	2,079.9	2,434.7
ფინანსური წარმომადგენლობის (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	76.3	2.1	12.5	15.6	125.6
სხვა ინვესტიციები	14,271.8	15,534.3	17,942.1	19,461.9	20,118.1
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	1,298.0	1,515.8	3,006.4	3,522.8	3,921.3
სესხები	11,982.5	12,798.5	13,719.0	14,631.6	14,844.9
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	777.5	728.2	732.0	814.6	862.7
სხვა ვალდებულებები - სხვა (კრედიტორული დავალიანება)	6.4	8.0	22.6	25.9	35.9
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (წმინდა ვალდებულებების აღება)	207.4	483.8	462.1	466.9	453.2

2024 წლის განმავლობაში მთლიანი საგარეო ვალდებულებები 2.2 პროცენტით (1.0 მლრდ აშშ დოლარით) გაიზარდა და წლის ბოლოს 47.5 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საგარეო ვალდებულებების დიდი წილი (52.2 პროცენტი) პირდაპირ ინვესტიციებზე მოდის, - 24.8 მლრდ აშშ დოლარი. პორტფელის ინვესტიციების წილი ქვეყნის საგარეო ვალდებულებებში 5.1 პროცენტია და 2.4 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს. მნიშვნელოვანი წილი აქვს სხვა ინვესტიციებს - 42.4 პროცენტი (20.1 მლრდ აშშ დოლარი), რომლის უდიდეს ნაწილს

არარეზიდენტებისგან აღებული სესხები წარმოადგენს.

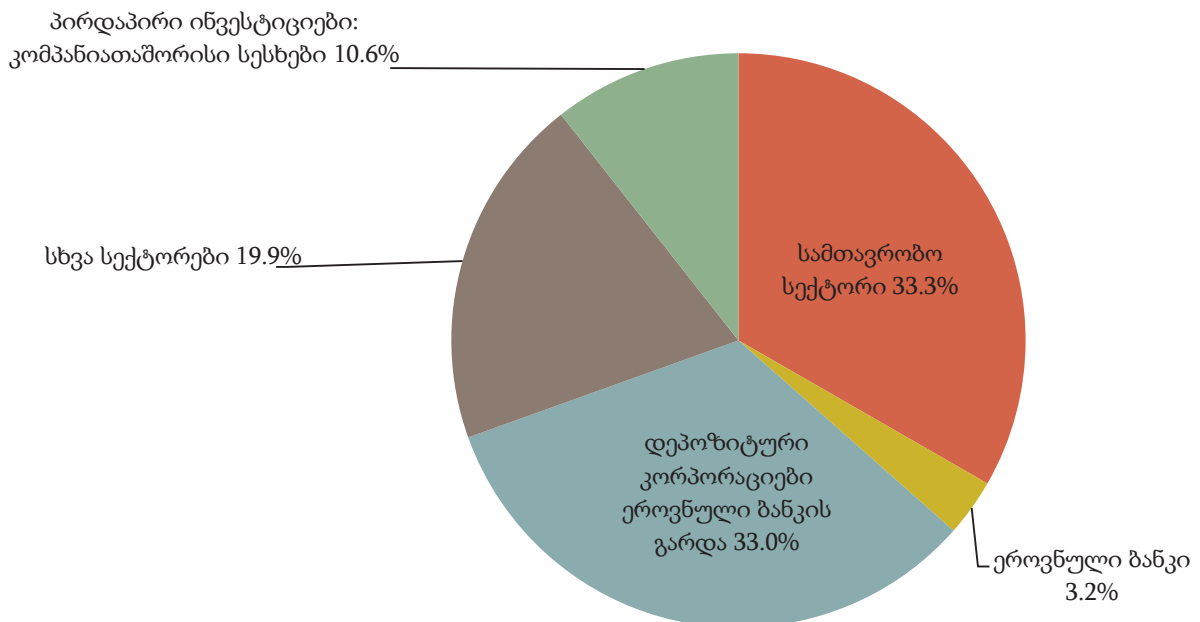
ვალდებულებების ზრდა, ძირითადად, ოპერაციების ხარჯზე მოხდა (1.6 მლრდ აშშ დოლარი), რომლის 79.8 პროცენტი სხვა ინვესტიციებზე მოდის. საკურსო ცვლილებით გამოწვეული საგარეო ვალდებულებების შემცირება 2024 წელს 1.2 მლრდ აშშ დოლარით, ხოლო სხვა ცვლილებებით 659.2 მლნ აშშ დოლარით მოხდა. ფასის ცვლილებამ 114.0 მლნ აშშ დოლარით, საგარეო ვალდებულებების მატება გამოიწვია.

4. საგარეო ვალი

მთლიანი საგარეო ვალის სტატისტიკა ჰარმონიზებულია საგადასახდლო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის სტატისტიკასთან. საგარეო ვალშიც გამოიყოფა ოთხი ინსტიტუციური სექტორი: სამთავრობო სექტორი, ეროვნული ბანკი, დეპოზიტური

კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა და სხვა სექტორები. გარდა ამისა, ცალკე აისახება კომპანიათაშორისი სესხები. სხვა სექტორები იყოფა ორ ქვესექტორად: სხვა საფინანსო კორპორაციები და არასაფინანსო კორპორაციები.

დიაგრამა 4.1 საგარეო ვალი ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით, 2024 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი 25.2 მლრდ აშშ დოლარი (მშპ-ს 74.5 პროცენტი) იყო. აქედან სამთავრობო სექტორის ვალი შეადგენდა 8.4 მლრდ აშშ დოლარს (მშპ-ს 24.8 პროცენტს), ეროვნული ბანკის ვალი - 811.6 მლნ აშშ დოლარს (მშპ-ს 2.4 პროცენტს), დეპოზიტური კორპორაციების ვალი - 8.3 მლრდ აშშ დოლარს (მშპ-ს 24.6 პროცენტს), სხვა სექტორების ვალი - 5.0 მლრდ აშშ დოლარს (მშპ-ს 14.8 პროცენტს) და კომპანიათაშორისი სესხები - 2.7 მლრდ აშშ დოლარს (მშპ-ს 7.9 პროცენტს).

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალის 33.3 პროცენტი სამთავრობო სექტორის საგარეო ვალზე მოდის, 33.0 პროცენტი დეპოზიტური კორპორაციების სასესხო ვალდებულებებს უჭირავს. სხვა სექტორების საგარეო ვალი მთლიანი საგარეო ვალის 19.9 პროცენტია. პირდა-

პირი ინვესტორების მიერ შვილობილი კომპანიებისათვის გაცემული სესხები, ანუ კომპანიათაშორისი სესხები 10.6 პროცენტია. სხვა სექტორების საგარეო ვალდებულებების ძირითად ნაწილს, 97.2 პროცენტს, არასაფინანსო კორპორაციების ვალდებულებები შეადგენს. ეს მაჩვენებელი მთლიანი საგარეო ვალის 19.3 პროცენტია და 4.9 მლრდ აშშ დოლარს აღწევს. საგარეო ვალის აღნიშნულ კომპონენტებთან შედარებით კვლავ მცირეა ეროვნული ბანკის ვალდებულებები, რომელიც მთლიანი საგარეო ვალის 3.2 პროცენტს შეადგენს.

2024 წლის ბოლოსათვის, საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალის შესახებ ზოგად წარმოდგენას იძლევა ცხრილი 4.1, სადაც წარმოდგენილია საგარეო ვალის განაწილება ინსტიტუციური სექტორებისა და ვადიანობის მიხედვით.

ცხრილი 4.1 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24	2024 წლის სტრუქტურა (%)
სამთავრობო სექტორი	7,428.1	7,956.4	8,056.3	8,661.5	8,376.8	33.3
მოკლევადიანი	43.8	32.2	8.7	10.9	4.2	0.0
გრძელვადიანი	7,384.2	7,924.2	8,047.7	8,650.6	8,372.5	33.3
ეროვნული ბანკი	583.2	954.1	896.2	874.1	811.6	3.2
მოკლევადიანი	2.3	1.3	3.1	1.8	4.2	0.0
გრძელვადიანი	580.9	952.8	893.1	872.3	807.4	3.2
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	4,537.3	4,797.0	6,526.2	7,263.7	8,299.6	33.0
მოკლევადიანი	1,355.9	1,449.3	2,935.4	3,270.8	3,841.1	15.3
გრძელვადიანი	3,181.4	3,347.7	3,590.8	3,992.9	4,458.6	17.7
სხვა სექტორები	4,968.6	4,831.7	4,784.5	4,658.1	5,000.5	19.9
მოკლევადიანი	794.4	739.4	742.5	826.1	869.3	3.5
გრძელვადიანი	4,174.3	4,092.3	4,042.0	3,832.0	4,131.2	16.4
სხვა საფინანსო კორპორაციები	115.9	130.1	140.7	141.6	139.1	0.6
მოკლევადიანი	3.8	2.7	2.8	2.6	2.6	0.0
გრძელვადიანი	112.1	127.4	138.0	139.0	136.5	0.5
არასაფინანსო კორპორაციები	4,852.7	4,701.7	4,643.8	4,516.5	4,861.4	19.3
მოკლევადიანი	790.6	736.8	739.8	823.5	866.7	3.4
გრძელვადიანი	4,062.2	3,964.9	3,904.1	3,693.0	3,994.7	15.9
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	3,488.3	3,598.2	3,682.0	2,998.9	2,667.9	10.6
მთლიანი საგარეო ვალი	21,005.6	22,137.5	23,945.2	24,456.3	25,156.4	100.0

2024 წლის ბოლოს საქართველოს წილს გრძელვადიანი ვალი (მთლიანი მთლიანი საგარეო ვალის ძირითად ნა- საგარეო ვალის 80.6 პროცენტს) შეადგენს.

ცხრილი 4.2 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი ვადიანობის მიხედვით, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24	2024 წლის სტრუქტურა (%)
მოკლევადიანი	2,310.0	2,330.5	3,802.5	4,232.3	4,880.8	19.4
გრძელვადიანი	18,695.6	19,807.0	20,142.7	20,224.1	20,275.6	80.6
სულ	21,005.6	22,137.5	23,945.2	24,456.3	25,156.4	100.0

2024 წლის ბოლოსთვის საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალის 88.5 პროცენტი უცხოურ ვალუტაშია დენომინირებული, რაც 22.3 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს. ხოლო დანარჩენი 15.2 პროცენტი, შესაბამისად, 4.9 მლრდ აშშ დოლარი, ეროვნულ ვალუტაში აღებულ ვალდებულებებს წარმოადგენს.

ცხრილი 4.3 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი ეროვნულ და უცხოურ ვალუტაში, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24	2024 წლის სტრუქტურა (%)
ვალი უცხოურ ვალუტაში	19,389.0	20,101.7	21,424.5	21,655.9	22,272.6	88.5
მოკლევადიანი	1,809.3	1,790.1	3,128.6	3,195.2	3,816.4	15.2
გრძელვადიანი	17,579.7	18,311.6	18,295.9	18,460.7	18,456.2	73.4
ვალი ეროვნულ ვალუტაში	1,616.6	2,035.8	2,520.7	2,800.4	2,883.7	11.5
მოკლევადიანი	500.7	540.4	673.9	1,037.1	1,064.4	4.2
გრძელვადიანი	1,115.9	1,495.4	1,846.8	1,763.3	1,819.4	7.2
მთლიანი საგარეო ვალი	21,005.6	22,137.5	23,945.2	24,456.3	25,156.4	100.0

ცხრილი 4.4 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2024 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/23	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/24
		საოპერაციო	ფასის	საკურსო	სხვა	
სამთავრობო სექტორი	8,661.5	71.7	0.9	-357.3	0.0	8,376.8
მოკლევადიანი	10.9	-6.2	0.0	-0.4	0.0	4.2
გრძელვადიანი	8,650.6	77.9	0.9	-356.8	0.0	8,372.5
ეროვნული ბანკი	874.1	-38.4	0.0	-24.1	0.0	811.6
მოკლევადიანი	1.8	2.5	0.0	-0.1	0.0	4.2
გრძელვადიანი	872.3	-40.9	0.0	-24.1	0.0	807.4
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	7,263.7	1,266.5	-4.1	-203.1	-23.4	8,299.6
მოკლევადიანი	3,270.8	674.9	0.0	-104.7	0.0	3,841.1
გრძელვადიანი	3,992.9	591.6	-4.1	-98.4	-23.4	4,458.6
სხვა სექტორები	4,658.1	381.7	-18.7	-47.4	26.7	5,000.5
მოკლევადიანი	826.1	28.0	0.0	-25.6	40.8	869.3
გრძელვადიანი	3,832.0	353.8	-18.7	-21.7	-14.1	4,131.2
სხვა საფინანსო კორპორაციები	141.6	17.1	0.0	-2.6	-17.0	139.1
მოკლევადიანი	2.6	0.1	0.0	-0.1	-0.1	2.6
გრძელვადიანი	139.0	17.0	0.0	-2.5	-17.0	136.5
არასაფინანსო კორპორაციები	4,516.5	364.6	-18.7	-44.8	43.8	4,861.4
მოკლევადიანი	823.5	27.9	0.0	-25.5	40.8	866.7
გრძელვადიანი	3,693.0	336.8	-18.7	-19.2	2.9	3,994.7
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	2,998.9	-265.2	0.0	-50.7	-15.1	2,667.9
მთლიანი საგარეო ვალი	24,456.3	1,416.3	-22.0	-682.6	-11.7	25,156.4

2024 წლის განმავლობაში საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი გაიზარდა 700.0 მლნ აშშ დოლარით. აქედან დეპოზიტური კორპორაციების საგარეო

ვალი გაიზარდა 1.0 მლრდ აშშ დოლარით, ხოლო სხვა სექტორების - 342.4 მლნ აშშ დოლარით. ამავე პერიოდში შემცირდა სამთავრობო სექტორის ვალდებულებები 284.7 მლნ აშშ დოლარით, კომპანიათაშორისი სესხები - 331.0 მლნ აშშ დოლარით და ეროვნული ბანკის ვალი - 62.5 მლნ აშშ დოლარით.

წლის განმავლობაში გაიზარდა როგორც უცხოურ ვალუტაში აღებული ვალი (616.7 მლნ აშშ დოლარით), ასევე ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებული ვალდებულებები (83.3 მლნ აშშ დოლარით).

დეპოზიტური კორპორაციების ვალის ზრდაში მნიშვნელოვანი იყო მოკლევადიანი სესხების (97.5 პროცენტით) და გრძელვადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდების (16.8 პროცენტით) მატება. ამასთან, შემცირდა მოკლევადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდები და გრძელვადიან ვალდებულებებში ნაღდი ფული და დეპოზიტები (18.2 პროცენტით). 2024 წლის

განმავლობაში სხვა სექტორების საგარეო ვალში შემცირდა მოკლევადიანი სესხები (47.7 პროცენტით), საპირისპიროდ კი, გაიზარდა გრძელვადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდები (36.0 პროცენტით). სამთავრობო სექტორის ვალდებულებების შემცირება ძირითადად განპირობებული იყო მოკლევადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდების შემცირებით (61.3 პროცენტით). ეროვნული ბანკის ვალდებულების შემცირების ძირითადი მიზეზი, წლის განმავლობაში, საერთაშორისო სავალუტო ფონდისგან აღებული სესხის გადახდა იყო.

2024 წლის განმავლობაში, საგარეო ვალის მთლიანი ცვლილებიდან 1.4 მლრდ აშშ დოლარი დადებითი საოპერაციო ცვლილება იყო, ხოლო უარყოფითი ცვლილებები იმავე პერიოდში დაფიქსირდა ფასის, საკურსო და სხვა ცვლილებებში, შესაბამისად, -682.6, -22.0 და -11,7 მლნ აშშ დოლარი.

5. მონაცემთა წყაროს აღწერა

საქართველოს ეროვნული ბანკი საგადასახდელ ბალანსის, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციისა და მთლიანი საგარეო ვალის სტატისტიკის წარმოებისათვის იყენებს სხვადასხვა დაწესებულებიდან და ორგანიზაციიდან მიღებულ ინფორმაციას. კერძოდ:

საქართველოს ეროვნული ბანკის საინფორმაციო წყაროები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	საერთაშორისო ტრანზაქციების ანგარიშგების სისტემა (ITRS)	ყოველთვიური	კომერციული ბანკები
F9-4	კომერციული ბანკების აქტივები და ვალდებულებები ფინანსური წარმომადგენლის სახით	კვარტალური	კომერციული ბანკები
F9-5	კომერციული ბანკების საგარეო ვალდებულების მომსახურების გრაფიკი	კვარტალური	კომერციული ბანკები
	მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების საგარეო ვალდებულებები	კვარტალური	მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები
	სადაზღვეო კომპანიების უცხოური აქტივების, ვალდებულებების და მომსახურების შესახებ	კვარტალური	სადაზღვეო კომპანიები
	საქართველოს ეროვნული ბანკის ნაერთი ბალანსი	ყოველთვიური	საქართველოს ეროვნული ბანკი - სებ
	ანგარიშგება საერთაშორისო ფინანსური მომსახურების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, ერთიანი ინფორმაციული სისტემა - სეზსტატი
	ანგარიშგება ფიზიკური პირების მიერ საზღვარგარეთ ფულადი გზავნილების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, ერთიანი ინფორმაციული სისტემა - სეზსტატი
	ინფორმაცია უცხოურ აქტივებზე დარიცხული შემოსავლის შესახებ	ყოველთვიური	სებ, ფინანსური ბაზრების დეპარტამენტი
	მონაცემები საერთაშორისო სავალუტო ფონდის კრედიტების გამოყენებისა და მომსახურების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, ფინანსური ბაზრების დეპარტამენტი
	ეროვნული ბანკის სავალუტო პოზიცია	ყოველთვიური	სებ, ფინანსური ბაზრების დეპარტამენტი
	კომერციული ბანკების შემოსავლების ბალანსი	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	მონაცემები ბანკების საწესდებო კაპიტალში უცხოური კაპიტალის წილის შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	კომერციული ბანკების აქციონერთა სია	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	ანგარიში კომერციული ბანკების საწესდებო კაპიტალში ინვესტიციების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	მონაცემები კომერციული ბანკების ნასესხები სახსრების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	მონაცემები კომერციული ბანკების სუბორდინირებული ვალდებულებების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	ანგარიში კომერციული ბანკების მიერ გაცემული სესხების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	ანგარიში კომერციული ბანკების სავალო ფასიანი ქაღალდების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	ანგარიში კომერციული ბანკების ნაღდი ფულისა და დეპოზიტების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	კომერციული ბანკების ანგარიში დეპოზიტების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის საინფორმაციო წყაროები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	ელექტროენერგიისა და სხვა ენერგომატარებლების ექსპორტი, იმპორტი და ტრანზიტი	ყოველთვიური	სს “საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა”, მპს “საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია”
	ინფორმაცია ელექტროენერგიისა და ბუნებრივი გაზის ფასების შესახებ	ყოველთვიური	სს “ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი; სს “საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია”
10.2.2.1	მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობა	წლიური	საქსტატი
10.2.2.3	მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობა	კვარტალური	საქსტატი
	მონაცემები საქართველოს პორტებში არარეზიდენტი მოძრავი შემადგენლობისათვის განეული მომსახურების შესახებ	კვარტალური	საქართველოს საზღვაო პორტები და აეროპორტები
	საქონლით საგარეო ვაჭრობის მონაცემთა ბაზა	ყოველთვიური	საქსტატი
	ანგარიში რკინიგზის საერთაშორისო სატრანსპორტო მომსახურების და საგარეო დავალიანების შესახებ	კვარტალური	სს „საქართველოს რკინიგზა“
	მონაცემები საერთაშორისო საჰაერო და საზღვაო სატრანსპორტო მომსახურების შესახებ	კვარტალური	საქართველოს საზღვაო-საჰაერო და ავიაკომპანიები
	ანგარიში საერთაშორისო საკომუნიკაციო მომსახურების შესახებ	კვარტალური	მპს “საქართველოს ფოსტა”
07.1.5.3	შინამეურნეობებზე დაკვირვება - ტრანსფერტები და ქონებიდან შემოსავლები, დანაზოგები	კვარტალური	საქსტატი
10.2.1.3	მონაცემები საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის შესახებ	კვარტალური	საქსტატი

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
10.2.1.1	მონაცემები საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის შესახებ	წლიური	საქსტატი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საინფორმაციო წყაროები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	საგარეო სახელმწიფო და სახელმწიფო გარანტიით აღებული სესხები და მისი მომსახურება	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	საზღვარგარეთიდან მიღებული გრანტები, ტექნიკური და ჰუმანიტარული დახმარება	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	სახელმწიფო ინსტიტუტების საზღვარ-გარეთ საბანკო ანგარიშებზე არსებული თანხის ნაშთები	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	საგარეო სახელმწიფო და სახელმწიფო გარანტიით აღებული ვალის მდგომარეობა	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციების მონაცემთა ბაზა	ყოველთვიური	ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური

სხვადასხვა სამინისტროდან და უწყებიდან მიღებული ინფორმაცია

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	საქართველოს საელჩოებისა და საკონ-სულო-ების საზღვარგარეთ არსებულ საბანკო ანგარიშებზე სახსრების მოძრაობის შესახებ	კვარტალური	საგარეო საქმეთა სამინისტრო
	საერთაშორისო ორგანიზაციებში გადახდილი შენატანების შესახებ	კვარტალური	საგარეო საქმეთა სამინისტრო
	ადმინისტრაციულ მონაცემთა ბაზა ფიზიკური პირების მიერ სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის შესახებ	კვარტალური	შინაგან საქმეთა სამინისტრო
	ადმინისტრაციულ მონაცემთა ბაზა სატრანსპორტო საშუალებების მიერ სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის შესახებ	კვარტალური	შინაგან საქმეთა სამინისტრო
	ადმინისტრაციულ მონაცემთა ბაზა სატრანსპორტო საშუალებების მიერ სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის შესახებ	კვარტალური	შინაგან საქმეთა სამინისტრო
	ინფორმაცია საზღვარგარეთ სტაჟირების, კურსებში, სემინარებში მონაწილეობისა და სხვა მივლინების შესახებ	კვარტალური	სამინისტროები და სხვა სახელმწიფო უწყებები
	ინფორმაცია საზღვარგარეთიდან მიღებული გრანტების, ტექნიკური და ჰუმანიტარული დახმარებების შესახებ	კვარტალური	სამინისტროები და სხვა სახელმწიფო უწყებები
	გაეროს სტატისტიკის დეპარტამენტის გლობალური ვაჭრობის მონაცემთა ბაზა	ყოველთვიური	https://comtradeplus.un.org/

6. დანართები

დანართი 1. საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)²

	2021	2022	2023	2023	2024
A. მიმდინარე ანგარიში	-2,169.0	-2,037.3	-1,176.0	-1,767.6	-1,851.5
საქონელი: ექსპორტი f.o.b	4,346.5	5,539.3	7,536.3	8,119.1	8,630.3
საქონელი: იმპორტი f.o.b	7,511.5	9,328.9	12,636.3	14,196.9	15,193.6
მომსახურება: კრედიტი	1,581.9	2,550.4	5,705.1	7,061.8	7,706.3
მომსახურება: დებეტი	1,455.9	1,822.3	3,028.9	3,618.9	3,814.8
საქონლისა და მომსახურების ბალანსი	-3,039.0	-3,061.4	-2,423.8	-2,634.9	-2,671.8
პირველადი შემოსავალი: კრედიტი	961.8	1,048.7	1,481.7	1,887.8	1,769.5
პირველადი შემოსავალი: დებეტი	1,721.4	2,230.2	3,216.5	4,283.5	4,283.1
საქონლის, მომსახურებისა და პირველადი შემოსავლის ბალანსი	-3,798.6	-4,243.0	-4,158.6	-5,030.6	-5,185.4
მეორადი შემოსავალი: კრედიტი	1,726.7	2,311.7	3,162.0	3,455.5	3,491.1
მეორადი შემოსავალი: დებეტი	97.1	106.0	179.4	192.5	157.3
B. კაპიტალის ანგარიში	41.1	40.1	40.9	38.8	28.0
კაპიტალის ანგარიში: კრედიტი	41.1	40.1	40.9	38.8	28.0
კაპიტალის ანგარიში: დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
წმინდა დაკრედიტება(+)/წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)	-2,127.9	-1,997.1	-1,135.1	-1,728.8	-1,823.5
C. ფინანსური ანგარიში	-2,023.9	-2,262.2	-1,818.7	-1,754.7	-1,151.6
პირდაპირი ინვესტიციები: აქტივები	-16.1	347.3	365.2	472.5	461.9
პირდაპირი ინვესტიციები: ვალდებულებები	557.2	1,290.2	2,257.7	2,112.0	1,602.9
პორტფელის ინვესტიციები: აქტივები	47.0	37.0	1,152.3	327.6	1,494.9
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	16.5	0.1	59.3	432.7	167.3
სავალო ფასიანი ქაღალდები	30.5	36.8	1,093.0	-105.1	1,327.6
პორტფელის ინვესტიციები: ვალდებულებები	121.6	-274.2	-455.5	-403.7	403.3
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	1.1	1.9	2.3	2.5	0.2
სავალო ფასიანი ქაღალდები	120.6	-276.1	-457.8	-406.2	403.1
ფინანსური წარმომადგენლები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: წმინდა	-27.2	-0.8	-3.2	48.4	33.5

² განსხვავება ანალიტიკური წარმოდგენის ანგარიშებსა და სტანდარტული წარმოდგენის შესაბამის ანგარიშებს შორის გამოწვეულია იმით, რომ ანალიტიკურ წარმოდგენაში განსაკუთრებული დაფინანსების მუხლები ამოღებულია შესაბამისი ანგარიშებიდან და გადატანილია საზღვრეთა მუხლში - განსაკუთრებული დაფინანსება.

	2021	2022	2023	2023	2024
ფინანსური წარმომადგენლები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: აქტივები	-48.4	-18.9	-112.0	-115.0	-61.3
ფინანსური წარმომადგენლები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: ვალდებულებები	-21.3	-18.2	-108.8	-163.4	-94.9
სხვა ინვესტიციები: აქტივები	-95.2	-39.2	876.1	483.9	169.8
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სავალდებულო ინსტრუმენტი	-95.2	-39.2	876.1	483.9	169.8
ეროვნული ბანკი	0.2	-0.3	0.2	0.3	0.4
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	126.2	-120.9	987.2	558.6	-145.6
სამთავრობო სექტორი	-0.6	0.4	0.6	0.2	0.0
სხვა სექტორები	-221.0	81.6	-111.9	-75.2	314.9
სხვა საფინანსო კორპორაციები	3.2	-0.6	6.5	0.2	-5.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	-224.2	82.2	-118.3	-75.5	319.9
სხვა ინვესტიციები: ვალდებულებები	1,253.6	1,590.5	2,406.9	1,378.8	1,305.5
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
განაწილებული SDR	-0.2	286.1	2.1	1.0	-0.6
სხვა სავალდებულო ინსტრუმენტი	1,253.8	1,304.4	2,404.8	1,377.8	1,306.1
ეროვნული ბანკი	1.6	-0.9	1.7	-1.3	2.5
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	226.8	172.5	1,896.1	749.5	1,154.2
სამთავრობო სექტორი	1,121.8	935.5	507.4	428.1	65.6
სხვა სექტორები	-96.3	197.3	-0.3	201.6	83.8
სხვა საფინანსო კორპორაციები	6.8	13.5	5.3	0.7	16.6
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	-103.1	183.8	-5.6	200.9	67.2
D. წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	-92.0	-22.8	16.1	-35.4	41.1
E. საერთო ბალანსი	196.1	-242.3	-699.7	9.5	630.9
F. რეზერვები და მასთან დაკავშირებული პუნქტები	-196.1	242.3	699.7	-9.5	-630.9
სარეზერვო აქტივები	305.5	452.6	765.3	46.8	-619.1
ფონდის კრედიტების გამოყენება და სესხები	314.6	108.0	-14.1	-28.5	-57.0
განსაკუთრებული დაფინანსება	186.9	102.4	79.7	84.9	68.7

დანართი 2. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2024 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.	სულ
A. მიმდინარე ანგარიში	-413.4	-685.1	-30.3	-722.8	-1,851.5
საქონელი: ექსპორტი f.o.b	1,745.7	1,996.8	2,552.8	2,335.1	8,630.3
საქონელი: იმპორტი f.o.b	3,259.0	3,811.2	4,060.1	4,063.2	15,193.6
მომსახურება: კრედიტი	1,553.4	1,889.4	2,438.6	1,825.0	7,706.3
მომსახურება: დებეტი	839.4	939.9	1,012.1	1,023.5	3,814.8
საქონლისა და მომსახურების ბალანსი	-799.4	-865.0	-80.8	-926.7	-2,671.8
პირველადი შემოსავალი: კრედიტი	455.4	415.7	459.7	438.7	1,769.5
პირველადი შემოსავალი: დებეტი	935.3	1,073.3	1,210.9	1,063.5	4,283.1
საქონლის, მომსახურებისა და პირველადი შემოსავლის ბალანსი	-1,279.2	-1,522.6	-832.0	-1,551.5	-5,185.4
მეორადი შემოსავალი: კრედიტი	916.4	873.2	838.4	863.1	3,491.1
მეორადი შემოსავალი: დებეტი	50.6	35.7	36.7	34.3	157.3
B. კაპიტალის ანგარიში	6.0	3.3	8.2	10.5	28.0
კაპიტალის ანგარიში: კრედიტი	6.0	3.3	8.2	10.5	28.0
კაპიტალის ანგარიში: დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
წმინდა დაკრედიტება(+) /წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)	-407.4	-681.7	-22.1	-712.3	-1,823.5
C. ფინანსური ანგარიში	-170.0	-500.0	16.6	-498.2	-1,151.6
პირდაპირი ინვესტიციები: აქტივები	95.0	107.9	119.3	139.6	461.9
პირდაპირი ინვესტიციები: ვალდებულებები	206.6	679.1	266.3	450.9	1,602.9
პორტფელის ინვესტიციები: აქტივები	338.0	202.3	-44.4	999.0	1,494.9
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	24.8	-71.5	103.0	111.0	167.3
სავალო ფასიანი ქაღალდები	313.2	273.8	-147.4	888.1	1,327.6
პორტფელის ინვესტიციები: ვალდებულებები	35.9	182.4	375.5	-190.5	403.3
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	0.0	0.3	-0.1	0.2
სავალო ფასიანი ქაღალდები	35.9	182.4	375.2	-190.4	403.1
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: წმინდა	7.9	20.5	6.1	-0.9	33.5
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: აქტივები	-14.9	-6.6	-13.0	-26.8	-61.3
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: ვალდებულებები	-22.8	-27.1	-19.1	-25.9	-94.9
სხვა ინვესტიციები: აქტივები	-143.4	394.5	792.4	-873.8	169.8
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სავალო ინსტრუმენტი	-143.4	394.5	792.4	-873.8	169.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.4	0.0	0.0	0.4

	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.	სულ
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	-261.9	207.8	653.2	-744.6	-145.6
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	-0.3	0.3	0.0
სხვა სექტორები	118.6	186.3	139.5	-129.5	314.9
სხვა საფინანსო კორპორაციები	-1.6	5.8	-1.7	-7.5	-5.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	120.2	180.5	141.2	-122.0	319.9
სხვა ინვესტიციები: ვალდებულებები	225.0	363.6	215.0	501.9	1,305.5
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
განაწილებული SDR	-0.1	0.0	-0.2	-0.3	-0.6
სხვა სავალ ინსტრუმენტი	225.0	363.6	215.2	502.2	1,306.1
ეროვნული ბანკი	-1.1	0.0	0.5	3.1	2.5
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	268.7	236.2	236.5	412.9	1,154.2
სამთავრობო სექტორი	-41.7	62.0	27.3	18.0	65.6
სხვა სექტორები	-0.9	65.4	-49.0	68.3	83.8
სხვა საფინანსო კორპორაციები	8.2	0.5	8.4	-0.5	16.6
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	-9.1	64.9	-57.4	68.8	67.2
D. წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	17.8	-37.8	2.3	58.7	41.1
E. საერთო ბალანსი	219.6	219.6	36.3	155.3	630.9
F. რეზერვები და მასთან დაკავშირებული პუნქტები	-219.6	-219.6	-36.3	-155.3	-630.9
სარეზერვო აქტივები	-196.1	-224.8	-18.8	-179.4	-619.1
ფონდის კრედიტების გამოყენება და სესხები	-0.3	-19.7	-0.4	-36.6	-57.0
განსაკუთრებული დაფინანსება	23.8	14.5	17.9	12.5	68.7

დანართი 3. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, სტანდარტული წარმოდგენა, შემოკლებული, 2024 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.	სულ
მიმდინარე ანგარიში	-402.3	-676.1	-21.3	-713.0	-1812.8
კრედიტი	4681.9	5184.1	6298.4	5471.5	21636.0
დებეტი	5084.2	5860.2	6319.8	6184.6	23448.8
საქონელი და მომსახურება	-799.4	-865.0	-80.8	-926.7	-2671.8
კრედიტი	3299.0	3886.1	4991.4	4160.0	16336.6
დებეტი	4098.4	4751.1	5072.2	5086.7	19008.4
საქონელი	-1513.4	-1814.4	-1507.3	-1728.2	-6563.3
კრედიტი	1745.7	1996.8	2552.8	2335.1	8630.3
დებეტი	3259.0	3811.2	4060.1	4063.2	15193.6
მომსახურება	714.0	949.5	1426.5	801.5	3891.5
კრედიტი	1553.4	1889.4	2438.6	1825.0	7706.3
დებეტი	839.4	939.9	1012.1	1023.5	3814.8
პირველადი შემოსავალი	-479.9	-657.6	-751.3	-624.8	-2513.6
კრედიტი	455.4	415.7	459.7	438.7	1769.5
დებეტი	935.3	1073.3	1210.9	1063.5	4283.1
მეორადი შემოსავალი	876.9	846.5	810.7	838.5	3372.6
კრედიტი	927.5	882.2	847.3	872.8	3529.9
დებეტი	50.6	35.7	36.7	34.3	157.3
კაპიტალის ანგარიში	6.0	3.3	8.2	10.5	28.0
კრედიტი	6.0	3.3	8.2	10.5	28.0
დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
წმინდა დაკრედიტება(+) / წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე ანგარიშის და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)	-396.4	-672.7	-13.2	-702.5	-1784.8
ფინანსური ანგარიში	-378.5	-710.6	-10.8	-643.8	-1743.7
პირდაპირი ინვესტიციები	-111.6	-571.2	-147.0	-311.3	-1141.1
აქტივები	95.0	107.9	119.3	139.6	461.9
ვალდებულებები	206.6	679.1	266.3	450.9	1602.9
პორტფელის ინვესტიციები	302.1	19.9	-419.9	1189.5	1091.6
აქტივები	338.0	202.3	-44.4	999.0	1494.9
ვალდებულებები	35.9	182.4	375.5	-190.5	403.3
ფინანსური წარმოებულები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	7.9	20.5	6.1	-0.9	33.5
აქტივები	-14.9	-6.6	-13.0	-26.8	-61.3
ვალდებულებები	-22.8	-27.1	-19.1	-25.9	-94.9
სხვა ინვესტიციები	-380.8	45.1	568.8	-1341.8	-1108.7
აქტივები	-143.4	394.5	792.4	-873.8	169.8
ვალდებულებები	237.5	349.4	223.6	468.0	1278.5
სარეზერვო აქტივები	-196.1	-224.8	-18.8	-179.4	-619.1
წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	17.8	-37.8	2.3	58.7	41.1

დანართი 4. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
წმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია	-25,217.9	-26,672.0	-28,437.0	-30,200.4	-29,804.3
აქტივები	11,178.1	11,494.4	14,523.6	16,246.1	17,649.0
პირდაპირი ინვესტიციები	2,993.5	3,005.2	3,316.4	3,802.1	4,160.4
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	2,746.8	2,710.4	2,962.3	3,236.5	3,584.1
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	2,746.8	2,710.4	2,962.3	3,236.5	3,584.1
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალ ინსტრუმენტები	246.7	294.8	354.1	565.6	576.3
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	227.3	247.3	270.4	292.1	281.5
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	19.4	47.5	83.7	273.4	294.9
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	584.8	651.0	2,013.1	2,646.6	4,206.4
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	119.9	125.0	278.1	952.9	1,148.5
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	96.9	99.4	117.8	154.2	166.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	23.0	25.6	160.3	798.6	982.5
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	86.4	310.9	356.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	23.0	25.6	73.9	487.7	626.5
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	119.9	125.0	273.3	825.3	895.3
კოტირებული	96.9	99.4	257.2	705.5	868.0
არაკოტირებული	23.0	25.6	16.1	119.8	27.4
საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	0.0	4.8	127.5	253.2
სავალ ფასიანი ქაღალდები	464.9	526.0	1,735.0	1,693.8	3,057.9
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	453.9	517.3	1,556.3	1,498.2	2,553.6
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	99.8	1,044.7
გრძელვადიანი	453.9	517.3	1,556.3	1,398.4	1,508.9
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	11.0	8.7	178.7	195.6	504.3
მოკლევადიანი	0.0	0.0	136.7	53.9	249.4
გრძელვადიანი	11.0	8.7	41.9	141.6	254.9
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	115.0	0.1	80.7

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
მოკლევადიანი	0.0	0.0	115.0	0.1	26.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	54.3
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	11.0	8.7	63.7	195.5	423.6
მოკლევადიანი	0.0	0.0	21.7	53.9	223.0
გრძელვადიანი	11.0	8.7	41.9	141.6	200.6
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	19.8	35.0	8.3	18.8	37.5
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	19.8	35.0	8.3	18.8	37.5
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა)	19.8	35.0	8.3	18.8	37.5
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	19.8	35.0	8.3	18.8	37.5
თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	3,669.3	3,530.6	4,284.2	4,769.0	4,796.1
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	2,931.9	2,703.3	3,405.8	3,464.9	3,428.6
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,132.1	962.5	1,889.4	2,122.4	1,851.4
მოკლევადიანი	1,132.1	962.5	1,889.4	2,122.4	1,851.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.3	0.7	1.2	1.5	1.4
მოკლევადიანი	0.3	0.7	1.2	1.5	1.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	1,799.5	1,740.1	1,515.1	1,341.0	1,575.8
მოკლევადიანი	1,799.5	1,740.1	1,515.1	1,341.0	1,575.8
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	14.2	13.1	19.3	19.8	13.6
მოკლევადიანი	14.2	13.1	19.3	19.8	13.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	1,785.3	1,726.9	1,495.8	1,321.3	1,562.3
მოკლევადიანი	1,785.3	1,726.9	1,495.8	1,321.3	1,562.3

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	344.7	382.3	446.3	787.3	861.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	265.1	301.4	361.0	697.1	746.9
მოკლევადიანი	21.4	33.6	52.4	49.1	83.6
გრძელვადიანი	243.7	267.8	308.6	648.1	663.3
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	79.6	80.9	85.4	90.2	114.9
მოკლევადიანი	5.9	4.1	5.6	4.3	21.0
გრძელვადიანი	73.6	76.8	79.8	85.9	93.9
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	79.6	80.9	85.4	90.2	114.9
მოკლევადიანი	5.9	4.1	5.6	4.3	21.0
გრძელვადიანი	73.6	76.8	79.8	85.9	93.9
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	372.7	433.4	418.7	504.3	493.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	32.4	32.4	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	32.4	32.4	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	340.4	401.1	418.7	504.3	493.3
მოკლევადიანი	340.4	401.1	418.7	504.3	493.3
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	340.4	401.1	418.7	504.3	493.3

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
მოკლევადიანი	340.4	401.1	418.7	504.3	493.3
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოთხოვნები (დებიტორული დავალიანება)	19.9	11.7	13.4	12.5	12.4
ეროვნული ბანკი	0.3	0.0	0.2	0.5	0.9
მოკლევადიანი	0.3	0.0	0.2	0.5	0.9
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	15.1	7.7	9.6	11.9	11.0
მოკლევადიანი	15.1	7.7	9.6	11.9	11.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	4.5	4.0	3.6	0.1	0.6
მოკლევადიანი	4.5	4.0	3.6	0.1	0.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	4.5	4.0	3.6	0.1	0.6
მოკლევადიანი	4.5	4.0	3.6	0.1	0.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სარეზერვო აქტივები	3,910.8	4,272.5	4,901.6	5,009.6	4,448.6
მონეტარული ოქრო	0.0	0.0	0.0	0.0	598.7
ოქროს ზოდები	0.0	0.0	0.0	0.0	598.7
ოქროს ანგარიშები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლება	212.8	486.5	462.3	451.7	453.8
სავალუტო პოზიცია სსფ-ში	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სარეზერვო აქტივები	3,697.9	3,786.0	4,439.2	4,557.9	3,396.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	1,160.3	1,280.0	1,535.9	892.5	1,279.1
მოთხოვნები მონეტარული ხელისუფლებისადმი	1,037.1	1,152.0	1,191.7	509.7	823.4
მოთხოვნები სხვა ინსტიტუციური ერთეულებისადმი	123.2	128.0	344.2	382.7	455.6
ფასიანი ქაღალდები	2,540.1	2,505.0	2,890.2	3,661.3	2,118.1
სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,540.1	2,505.0	2,890.2	3,661.3	2,118.1
მოკლევადიანი	27.4	37.0	187.3	56.1	6.6
გრძელვადიანი	2,512.7	2,468.0	2,702.9	3,605.2	2,111.5
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები	-2.6	1.0	13.1	4.2	-1.2

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
სხვა მოთხოვნები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებები	36,396.0	38,166.4	42,960.6	46,446.5	47,453.3
პირდაპირი ინვესტიციები	18,769.5	19,565.5	22,607.3	24,889.1	24,775.0
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	15,281.1	15,967.3	18,925.3	21,890.2	22,107.1
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	15,281.1	15,967.3	18,925.3	21,890.2	22,107.1
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ინსტრუმენტები	3,488.3	3,598.2	3,682.0	2,998.9	2,667.9
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	3,488.3	3,598.2	3,682.0	2,998.9	2,667.9
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მათ შორის: სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	3,278.4	3,064.6	2,398.7	2,079.9	2,434.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	33.0	59.5	77.5	84.3	64.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	15.2	37.6	49.2	52.8	37.3
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	17.8	21.9	28.3	31.6	27.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	4.9	5.8	7.6	9.0	5.2
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	13.0	16.1	20.8	22.6	21.8
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	33.0	59.5	77.5	84.3	64.3
კოტირებული	0.4	0.6	0.8	1.3	0.0
არაკოტირებული	32.6	58.9	76.7	83.0	64.3
სავალო ფასიანი ქაღალდები	3,245.4	3,005.1	2,321.2	1,995.5	2,370.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	929.4	1,023.6	726.2	671.9	779.7
მოკლევადიანი	0.0	0.2	0.0	4.0	0.0
გრძელვადიანი	929.4	1,023.4	726.2	667.8	779.7

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
სამთავრობო სექტორი	716.7	671.2	568.8	550.3	538.0
მოკლევადიანი	43.8	32.2	8.7	10.9	4.2
გრძელვადიანი	673.0	639.0	560.1	539.4	533.8
სხვა სექტორები	1,599.3	1,310.3	1,026.2	773.4	1,052.6
მოკლევადიანი	0.6	0.6	0.2	0.1	0.6
გრძელვადიანი	1,598.7	1,309.7	1,026.0	773.3	1,052.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.6	0.6	0.2	0.1	0.6
მოკლევადიანი	0.6	0.6	0.2	0.1	0.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	1,598.7	1,309.7	1,026.0	773.3	1,052.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	1,598.7	1,309.7	1,026.0	773.3	1,052.0
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	76.3	2.1	12.5	15.6	125.6
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	76.3	2.1	12.5	15.6	125.6
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა)	76.3	2.1	12.5	15.6	125.6
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	76.3	2.1	12.5	15.6	125.6
თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	14,271.8	15,534.3	17,942.1	19,461.9	20,118.1
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	1,298.0	1,515.8	3,006.4	3,522.8	3,921.3
ეროვნული ბანკი	0.4	0.2	1.3	0.5	0.2
მოკლევადიანი	0.4	0.2	1.3	0.4	0.2
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,297.6	1,515.6	3,005.1	3,522.4	3,921.1
მოკლევადიანი	1,110.1	1,316.3	2,778.1	3,141.0	3,609.2
გრძელვადიანი	187.5	199.3	227.0	381.4	312.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	11,982.5	12,798.5	13,719.0	14,631.6	14,844.9

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
ეროვნული ბანკი	373.5	469.1	431.0	405.4	354.1
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	373.5	469.1	431.0	405.4	354.1
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	2,305.8	2,251.0	2,774.1	3,044.9	3,566.8
მოკლევადიანი	241.3	125.9	136.4	101.2	200.0
გრძელვადიანი	2,064.5	2,125.1	2,637.7	2,943.6	3,366.9
სამთავრობო სექტორი	6,711.3	7,285.2	7,487.5	8,111.2	7,838.7
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	212.1	206.1	196.8	198.9	177.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	6,499.2	7,079.1	7,290.8	7,912.2	7,661.7
სხვა სექტორები	2,591.8	2,793.2	3,026.3	3,070.2	3,085.2
მოკლევადიანი	16.3	10.6	10.3	11.5	6.0
გრძელვადიანი	2,575.6	2,782.6	3,016.0	3,058.7	3,079.2
სხვა საფინანსო კორპორაციები	115.3	129.4	140.5	141.5	138.5
მოკლევადიანი	3.2	2.0	2.5	2.6	2.0
გრძელვადიანი	112.1	127.4	138.0	139.0	136.5
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	2,476.6	2,663.8	2,885.8	2,928.7	2,946.7
მოკლევადიანი	13.1	8.6	7.7	8.9	4.0
გრძელვადიანი	2,463.5	2,655.2	2,878.1	2,919.7	2,942.7
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები	777.5	728.2	732.0	814.6	862.7
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	777.5	728.2	732.0	814.6	862.7
მოკლევადიანი	777.5	728.2	732.0	814.6	862.7
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	777.5	728.2	732.0	814.6	862.7
მოკლევადიანი	777.5	728.2	732.0	814.6	862.7
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ვალდებულებები - სხვა (კრედიტორული დავალიანება)	6.4	8.0	22.6	25.9	35.9
ეროვნული ბანკი	1.9	1.1	1.8	1.4	4.0
მოკლევადიანი	1.9	1.1	1.8	1.4	4.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	4.5	6.9	20.8	24.6	31.9
მოკლევადიანი	4.5	6.9	20.8	24.6	31.9
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (წმინდა ვალდებულებების აღება)	207.4	483.8	462.1	466.9	453.2

დანართი 5. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, ინტეგრირებული, 2024 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/23	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/24
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
წმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია	-30,200.4	-1,743.7	1,337.0	60.2	742.6	-29,804.3
აქტივები	16,246.1	1,446.1	-265.2	162.9	59.2	17,649.0
პირდაპირი ინვესტიციები	3,802.1	461.9	-115.0	0.0	11.5	4,160.4
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	3,236.5	429.6	-93.5	0.0	11.5	3,584.1
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	3,236.5	429.6	-93.5	0.0	11.5	3,584.1
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალ ინსტრუმენტები	565.6	32.3	-21.6	0.0	0.0	576.3
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	292.1	-1.6	-9.0	0.0	0.0	281.5
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	273.4	34.0	-12.6	0.0	0.0	294.9
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	2,646.6	1,494.9	-45.0	51.1	58.8	4,206.4
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	952.9	167.3	-6.9	50.6	-15.3	1,148.5
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	154.2	33.9	-6.8	0.0	-15.3	166.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/23	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/24
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სხვა სექტორები	798.6	133.4	-0.1	50.6	0.0	982.5
სხვა საფინანსო კორპორაციები	310.9	45.8	0.0	-0.6	0.0	356.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	487.7	87.6	-0.1	51.3	0.0	626.5
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	825.3	41.6	-6.9	50.6	-15.3	895.3
კოტირებული	705.5	74.5	-6.8	50.6	44.1	868.0
არაკოტირებული	119.8	-32.8	-0.1	0.0	-59.5	27.4
საინვესტიციო ფონდების აქციები	127.5	125.7	0.0	0.0	0.0	253.2
სავალ ფასიანი ქაღალდები	1,693.8	1,327.6	-38.2	0.4	74.2	3,057.9
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,498.2	1,091.8	-36.5	0.0	0.0	2,553.6
მოკლევადიანი	99.8	944.9	0.0	0.0	0.0	1,044.7
გრძელვადიანი	1,398.4	146.9	-36.5	0.0	0.0	1,508.9
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	195.6	235.8	-1.7	0.4	74.2	504.3
მოკლევადიანი	53.9	134.3	0.0	0.0	61.2	249.4
გრძელვადიანი	141.6	101.5	-1.7	0.4	13.0	254.9
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.1	81.9	-1.7	0.4	0.0	80.7
მოკლევადიანი	0.1	26.3	0.0	0.0	0.0	26.4
გრძელვადიანი	0.0	55.6	-1.7	0.4	0.0	54.3
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	195.5	153.9	0.0	0.0	74.2	423.6
მოკლევადიანი	53.9	108.0	0.0	0.0	61.2	223.0
გრძელვადიანი	141.6	45.9	0.0	0.0	13.0	200.6
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	18.8	-61.3	80.0	0.0	0.0	37.5
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	18.8	-61.3	80.0	0.0	0.0	37.5
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/23	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/24
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და მშაკობები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა)	18.8	-61.3	80.0	0.0	0.0	37.5
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	18.8	-61.3	80.0	0.0	0.0	37.5
თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	4,769.0	169.8	-131.5	0.0	-11.1	4,796.1
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	3,464.9	67.0	-91.8	0.0	-11.4	3,428.6
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	2,122.4	-221.7	-49.9	0.0	0.6	1,851.4
მოკლევადიანი	2,122.4	-221.7	-49.9	0.0	0.6	1,851.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	1.5	0.0	0.0	0.0	0.0	1.4
მოკლევადიანი	1.5	0.0	0.0	0.0	0.0	1.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	1,341.0	288.7	-41.9	0.0	-12.0	1,575.8
მოკლევადიანი	1,341.0	288.7	-41.9	0.0	-12.0	1,575.8
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	19.8	-5.0	-0.5	0.0	-0.7	13.6
მოკლევადიანი	19.8	-5.0	-0.5	0.0	-0.7	13.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და მშაკობები	1,321.3	293.7	-41.4	0.0	-11.3	1,562.3
მოკლევადიანი	1,321.3	293.7	-41.4	0.0	-11.3	1,562.3
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	787.3	92.4	-24.3	0.0	6.4	861.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/23	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/24
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	697.1	76.5	-23.5	0.0	-3.2	746.9
მოკლევადიანი	49.1	42.6	-6.7	0.0	-1.3	83.6
გრძელვადიანი	648.1	34.0	-16.8	0.0	-2.0	663.3
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	90.2	15.9	-0.8	0.0	9.6	114.9
მოკლევადიანი	4.3	16.7	0.0	0.0	0.0	21.0
გრძელვადიანი	85.9	-0.8	-0.7	0.0	9.6	93.9
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	90.2	15.9	-0.8	0.0	9.6	114.9
მოკლევადიანი	4.3	16.7	0.0	0.0	0.0	21.0
გრძელვადიანი	85.9	-0.8	-0.7	0.0	9.6	93.9
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	504.3	9.9	-14.6	0.0	-6.3	493.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	504.3	9.9	-14.6	0.0	-6.3	493.3
მოკლევადიანი	504.3	9.9	-14.6	0.0	-6.3	493.3
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	504.3	9.9	-14.6	0.0	-6.3	493.3

	31/12/23	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/24
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
მოკლევადიანი	504.3	9.9	-14.6	0.0	-6.3	493.3
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოთხოვნები (დებიტორული დავალიანება)	12.5	0.4	-0.8	0.0	0.2	12.4
ეროვნული ბანკი	0.5	0.4	0.0	0.0	0.0	0.9
მოკლევადიანი	0.5	0.4	0.0	0.0	0.0	0.9
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	11.9	-0.4	-0.8	0.0	0.2	11.0
მოკლევადიანი	11.9	-0.4	-0.8	0.0	0.2	11.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.1	0.4	0.0	0.0	0.0	0.6
მოკლევადიანი	0.1	0.4	0.0	0.0	0.0	0.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	0.1	0.4	0.0	0.0	0.0	0.6
მოკლევადიანი	0.1	0.4	0.0	0.0	0.0	0.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სარეზერვო აქტივები	5,009.6	-619.1	-53.7	111.8	0.0	4,448.6
მონეტარული ოქრო	0.0	500.0	0.0	98.7	0.0	598.7
ოქროს ზოდები	0.0	500.0	0.0	98.7	0.0	598.7
ოქროს ანგარიშები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლება	451.7	15.0	-12.8	0.0	0.0	453.8
სავალუტო პოზიცია სსფ-ში	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სარეზერვო აქტივები	4,557.9	-1,134.1	-40.9	13.1	0.0	3,396.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	892.5	401.4	-14.8	0.0	0.0	1,279.1
მოთხოვნები მონეტარუ- ლი ხელისუფლებისადმი	509.7	325.8	-12.1	0.0	0.0	823.4
მოთხოვნები სხვა ინსტიტუციური ერთეულებისადმი	382.7	75.6	-2.7	0.0	0.0	455.6
ფასიანი ქაღალდები	3,661.3	-1,530.2	-26.1	13.1	0.0	2,118.1

	31/12/23	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/24
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სავალო ფასიანი ქაღალდები	3,661.3	-1,530.2	-26.1	13.1	0.0	2,118.1
მოკლევადიანი	56.1	-48.5	-1.0	0.0	0.0	6.6
გრძელვადიანი	3,605.2	-1,481.7	-25.1	13.0	0.0	2,111.5
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები	4.2	-5.3	0.0	0.0	0.0	-1.2
სხვა მოთხოვნები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებები	46,446.5	3,189.8	-1,602.2	102.7	-683.4	47,453.3
პირდაპირი ინვესტიციები	24,889.1	1,602.9	-1,171.9	114.0	-659.2	24,775.0
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	21,890.2	1,868.2	-1,121.2	114.0	-644.1	22,107.1
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	21,890.2	1,868.2	-1,121.2	114.0	-644.1	22,107.1
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ინსტრუმენტები	2,998.9	-265.2	-50.7	0.0	-15.1	2,667.9
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	2,998.9	-265.2	-50.7	0.0	-15.1	2,667.9
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მათ შორის: სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	2,079.9	403.3	-9.6	-11.3	-27.6	2,434.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	84.3	0.2	-3.3	10.7	-27.6	64.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	52.8	0.0	-2.0	9.5	-22.9	37.3

	31/12/23	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/24
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	31.6	0.2	-1.3	1.2	-4.6	27.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	9.0	0.0	-0.3	1.2	-4.6	5.2
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	22.6	0.2	-0.9	0.0	0.0	21.8
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	84.3	0.2	-3.3	10.7	-27.6	64.3
კოტირებული	1.3	0.0	0.0	0.1	-1.5	0.0
არაკოტირებული	83.0	0.2	-3.3	10.5	-26.1	64.3
სავალ ფასიანი ქაღალდები	1,995.5	403.1	-6.3	-22.0	0.0	2,370.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	671.9	112.3	-0.3	-4.1	0.0	779.7
მოკლევადიანი	4.0	-4.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	667.8	116.3	-0.3	-4.1	0.0	779.7
სამთავრობო სექტორი	550.3	-7.2	-6.0	0.9	0.0	538.0
მოკლევადიანი	10.9	-6.2	-0.4	0.0	0.0	4.2
გრძელვადიანი	539.4	-0.9	-5.5	0.9	0.0	533.8
სხვა სექტორები	773.4	298.0	0.0	-18.7	0.0	1,052.6
მოკლევადიანი	0.1	0.5	0.0	0.0	0.0	0.6
გრძელვადიანი	773.3	297.4	0.0	-18.7	0.0	1,052.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.1	0.5	0.0	0.0	0.0	0.6
მოკლევადიანი	0.1	0.5	0.0	0.0	0.0	0.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	773.3	297.4	0.0	-18.7	0.0	1,052.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	773.3	297.4	0.0	-18.7	0.0	1,052.0
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	15.6	-94.9	204.9	0.0	0.0	125.6
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	15.6	-94.9	204.9	0.0	0.0	125.6
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/23	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/24
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა)	15.6	-94.9	204.9	0.0	0.0	125.6
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	15.6	-94.9	204.9	0.0	0.0	125.6
თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	19,461.9	1,278.5	-625.6	0.0	3.3	20,118.1
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	3,522.8	554.3	-106.3	0.0	-49.5	3,921.3
ეროვნული ბანკი	0.5	-0.3	0.0	0.0	0.0	0.2
მოკლევადიანი	0.4	-0.3	0.0	0.0	0.0	0.2
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	3,522.4	554.5	-106.3	0.0	-49.5	3,921.1
მოკლევადიანი	3,141.0	573.3	-96.1	0.0	-9.1	3,609.2
გრძელვადიანი	381.4	-18.8	-10.2	0.0	-40.4	312.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	14,631.6	683.9	-472.7	0.0	2.1	14,844.9
ეროვნული ბანკი	405.4	-40.3	-11.0	0.0	0.0	354.1
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	405.4	-40.3	-11.0	0.0	0.0	354.1
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	3,044.9	593.4	-88.5	0.0	17.1	3,566.8
მოკლევადიანი	101.2	99.4	-0.7	0.0	0.0	200.0
გრძელვადიანი	2,943.6	494.0	-87.9	0.0	17.1	3,366.9
სამთავრობო სექტორი	8,111.2	78.9	-351.3	0.0	0.0	7,838.7
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	198.9	-16.7	-5.2	0.0	0.0	177.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	7,912.2	95.6	-346.1	0.0	0.0	7,661.7
სხვა სექტორები	3,070.2	51.9	-21.9	0.0	-14.9	3,085.2
მოკლევადიანი	11.5	-4.4	-0.2	0.0	-0.9	6.0

	31/12/23	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/24
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
გრძელვადიანი	3,058.7	56.3	-21.7	0.0	-14.1	3,079.2
სხვა საფინანსო კორპორაციები	141.5	16.6	-2.6	0.0	-17.0	138.5
მოკლევადიანი	2.6	-0.4	-0.1	0.0	-0.1	2.0
გრძელვადიანი	139.0	17.0	-2.5	0.0	-17.0	136.5
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	2,928.7	35.3	-19.3	0.0	2.1	2,946.7
მოკლევადიანი	8.9	-4.0	-0.1	0.0	-0.8	4.0
გრძელვადიანი	2,919.7	39.3	-19.2	0.0	2.9	2,942.7
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები	814.6	31.9	-25.5	0.0	41.7	862.7
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	814.6	31.9	-25.5	0.0	41.7	862.7
მოკლევადიანი	814.6	31.9	-25.5	0.0	41.7	862.7
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	814.6	31.9	-25.5	0.0	41.7	862.7
მოკლევადიანი	814.6	31.9	-25.5	0.0	41.7	862.7
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ვალდებულებები - სხვა (კრედიტორული დავალიანება)	25.9	9.0	-8.0	0.0	9.0	35.9
ეროვნული ბანკი	1.4	2.7	-0.1	0.0	0.0	4.0
მოკლევადიანი	1.4	2.7	-0.1	0.0	0.0	4.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	24.6	6.2	-7.9	0.0	9.0	31.9
მოკლევადიანი	24.6	6.2	-7.9	0.0	9.0	31.9
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (წმინდა ვალდებულებების აღება)	466.9	-0.6	-13.1	0.0	0.0	453.2

**დანართი 6. საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2020-2024 წლები
(მლნ აშშ დოლარი)**

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
სამთავრობო სექტორი	7,428.1	7,956.4	8,056.3	8,661.5	8,376.8
მოკლევადიანი	43.8	32.2	8.7	10.9	4.2
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	43.8	32.2	8.7	10.9	4.2
სესხები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	7,384.2	7,924.2	8,047.7	8,650.6	8,372.5
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნსუ) განაწილებული	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	673.0	639.0	560.1	539.4	533.8
სესხები	6,711.3	7,285.2	7,487.5	8,111.2	7,838.7
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ეროვნული ბანკი	583.2	954.1	896.2	874.1	811.6
მოკლევადიანი	2.3	1.3	3.1	1.8	4.2
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.4	0.2	1.3	0.4	0.2
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	1.9	1.1	1.8	1.4	4.0
გრძელვადიანი	580.9	952.8	893.1	872.3	807.4
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნსუ) განაწილებული	207.4	483.8	462.1	466.9	453.2
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	373.5	469.1	431.0	405.4	354.1
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	4,537.3	4,797.0	6,526.2	7,263.7	8,299.6
მოკლევადიანი	1,355.9	1,449.3	2,935.4	3,270.8	3,841.1
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	1,110.1	1,316.3	2,778.1	3,141.0	3,609.2
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.2	0.0	4.0	0.0
სესხები	241.3	125.9	136.4	101.2	200.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	4.5	6.9	20.8	24.6	31.9
გრძელვადიანი	3,181.4	3,347.7	3,590.8	3,992.9	4,458.6

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	187.5	199.3	227.0	381.4	312.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	929.4	1,023.4	726.2	667.8	779.7
სესხები	2,064.5	2,125.1	2,637.7	2,943.6	3,366.9
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	4,968.6	4,831.7	4,784.5	4,658.1	5,000.5
მოკლევადიანი	794.4	739.4	742.5	826.1	869.3
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.6	0.6	0.2	0.1	0.6
სესხები	16.3	10.6	10.3	11.5	6.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	777.5	728.2	732.0	814.6	862.7
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	4,174.3	4,092.3	4,042.0	3,832.0	4,131.2
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები ⁴	1,598.7	1,309.7	1,026.0	773.3	1,052.0
სესხები	2,575.6	2,782.6	3,016.0	3,058.7	3,079.2
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	115.9	130.1	140.7	141.6	139.1
მოკლევადიანი	3.8	2.7	2.8	2.6	2.6
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.6	0.6	0.2	0.1	0.6
სესხები	3.2	2.0	2.5	2.6	2.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	112.1	127.4	138.0	139.0	136.5
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	112.1	127.4	138.0	139.0	136.5
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები	4,852.7	4,701.7	4,643.8	4,516.5	4,861.4
მოკლევადიანი	790.6	736.8	739.8	823.5	866.7
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	13.1	8.6	7.7	8.9	4.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	777.5	728.2	732.0	814.6	862.7
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	4,062.2	3,964.9	3,904.1	3,693.0	3,994.7
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	31/12/24
სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,598.7	1,309.7	1,026.0	773.3	1,052.0
სესხები	2,463.5	2,655.2	2,878.1	2,919.7	2,942.7
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	3,488.3	3,598.2	3,682.0	2,998.9	2,667.9
პირდაპირი ინვესტირების სანარმოს ვალდებულება პირდაპირ ინვესტორთან	3,488.3	3,598.2	3,682.0	2,998.9	2,667.9
პირდაპირი ინვესტორის ვალდებულება პირდაპირი ინვესტირების სანარმოსთან	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებები მონათესავე საწარმოებს შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მთლიანი საგარეო ვალი	21,005.6	22,137.5	23,945.2	24,456.3	25,156.4
საცნობარო მუხლები:					
ვადაგადაცილებული დავალიანება:	622.1	415.2	449.7	339.5	376.1
სამთავრობო სექტორი	34.0	34.4	38.7	35.3	35.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	284.8	157.8	172.1	169.2	203.3
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	303.3	222.9	238.9	135.0	137.1
სავალო ფასიანი ქაღალდები: (ნომინალური ღირებულება)	3,141.4	2,909.4	2,478.0	2,071.1	2,467.3
სამთავრობო სექტორი	708.4	672.6	615.2	580.3	566.9
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	891.5	965.8	745.3	679.5	791.2
სხვა სექტორები	1,541.5	1,271.0	1,117.5	811.2	1,109.2

1 რეკომენდებულია, რომ ნაღდი ფული და დეპოზიტები მთლიანად ჩართული იყოს მოკლევადიან კატეგორიაში, თუ არა გვაქვს დეტალური ინფორმაცია, რომელიც საშუალებას მოგვცემდა მათ გრძელ და მოკლევადიანად დაყოფისა.

2 სხვა სასესხო ვალდებულებები შედგება სადაზღვევო, საპენსიო, სტანდარტიზებული საგარანტიო სქემების, და დანარჩენი დებიტორულ/კრედიტორული დავალიანებისაგან. იმ შემთხვევაში თუ არ გვაქვს დეტალური ინფორმაცია, რომელიც საშუალებას მოგვცემდა მათ გრძელ და მოკლევადიანად დაყოფისა, სადაზღვევო, საპენსიო და სტანდარტიზებული საგარანტიო სქემები კლასიფიცირდება გრძელვადიან ინსტრუმენტად.

3 ვადაგადაცილებული დავალიანება აღინერება ორიგინალ სავალო ინსტრუმენტთან ერთად, ნაცვლად სხვა სავალო ვალდებულებებისა. ვადაგადაცილებული დავალიანება დეტალურად არის მოცემული საცნობარო მუხლებში.

4 სავალო ფასიანი ქაღალდები ძირითად ცხრილში აღინერება საბაზრო ღირებულებით, ხოლო საცნობარო მუხლებში, ნომინალური ღირებულებით. საცნობარო მუხლებში მოცემული სავალო ფასიანი ქაღალდები არ მოიცავს “პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები”-ში შემავალ კომპონენტებს.

**დანართი 7. უმსხვილესი საექსპორტო ქვეყნები (FOB), 2020-2024 წლები
(მლნ აშშ დოლარი)**

	2020	2021	2022	2023	2024
ექსპორტი სულ	3,340.7	4,242.5	5,582.4	6,086.4	6,558.7
მათ შორის:					
ყირგიზეთი	18.2	30.7	93.8	695.7	1,287.4
ყაზახეთი	47.6	96.2	238.1	703.2	859.9
აზერბაიჯანი	438.3	531.7	672.7	862.0	724.5
რუსეთის ფედერაცია	440.6	610.1	642.4	657.0	679.6
სომხეთი	187.5	256.1	584.2	787.2	617.7
თურქეთი	190.6	322.7	434.6	409.4	458.7
ჩინეთი	477.3	615.7	736.8	310.9	303.1
უზბეკეთი	73.2	85.6	111.1	115.5	146.9
აშშ	80.0	194.7	265.1	97.0	141.1
ბულგარეთი	312.7	253.9	423.6	250.0	124.3
შვეიცარია	106.8	80.5	97.2	93.6	112.3
უკრაინა	217.5	307.4	232.8	101.2	103.0
ნიდერლანდები	24.1	29.1	23.8	22.0	58.5
პოლონეთი	28.4	35.3	47.1	49.5	54.5
იტალია	34.6	58.3	61.4	37.1	53.8
გერმანია	62.4	67.8	67.7	57.0	53.5
პერუ	15.7	13.7	153.9	66.7	52.6
ერაყი	18.1	16.6	35.2	70.6	46.8
საფრანგეთი	33.0	34.4	37.3	46.2	46.8
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	30.4	20.6	31.1	53.8	41.8
დანარჩენი ქვეყნები	503.5	581.2	592.7	600.9	592.0

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

**დანართი 8. უმსხვილესი საიმპორტო ქვეყნები (CIF), 2020-2024 წლები
(მლნ აშშ დოლარი)**

	2020	2021	2022	2023	2024
იმპორტი სულ	8,048.7	10,098.6	13,548.4	15,603.6	16,888.8
მათ შორის:					
თურქეთი	1,407.7	1,828.5	2,374.1	2,575.0	2,774.8
აშშ	556.3	648.2	1,013.4	2,050.9	2,049.4
რუსეთის ფედერაცია	888.5	1,023.1	1,835.5	1,744.6	1,849.1
ჩინეთი	709.0	865.0	1,126.3	1,329.5	1,612.3
გერმანია	403.9	481.4	664.3	974.1	1,294.0
აზერბაიჯანი	513.2	598.4	640.4	654.7	583.8
იაპონია	161.0	186.8	301.5	615.7	556.1
იტალია	183.3	248.4	288.1	373.9	415.9
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	108.8	142.6	283.1	384.3	335.2
პოლონეთი	133.3	170.8	212.8	269.7	327.9
ნიდერლანდები	157.2	152.0	207.0	283.2	312.2
საფრანგეთი	152.7	195.6	212.5	275.8	306.8
ბულგარეთი	110.4	178.8	203.2	217.3	303.7
ირანი	45.2	145.8	231.4	241.0	285.1
ესპანეთი	88.9	116.3	167.4	199.7	274.7
უკრაინა	390.5	451.8	285.9	259.5	251.2
სომხეთი	422.4	418.4	613.7	336.5	237.4
ჰონგ-კონგი	63.5	162.2	153.9	105.4	223.3
რუმინეთი	119.6	177.6	292.1	219.5	218.6
ჩეხეთის რესპუბლიკა	74.5	99.8	162.1	221.1	211.3
დანარჩენი ქვეყნები	1,358.9	1,806.9	2,279.6	2,272.1	2,466.1

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

**დანართი 9. ძირითადი საქონლის ექსპორტი თურქეთში, 2020-2024
წლები (მლნ აშშ დოლარი)**

კოდი	საქონლის დასახელება	2020	2021	2022	2023	2024	2024 წლის სტრუქტურა (%)
	ექსპორტი თურქეთში, სულ	190.6	322.7	434.6	409.4	458.7	100.0
	მათ შორის:						
7202	ფეროშენადნობები	32.8	50.1	60.3	38.3	144.5	31.5
6109	ტრიკოტაჟის ნაქსოვი ნაწარმი	39.7	62.5	72.7	57.1	62.5	13.6
2716	ელექტროენერგია	2.3	7.7	79.5	86.2	40.1	8.8
6103	მამაკაცის ან ბიჭის ტრიკოტაჟის ტანსაცმელი	17.3	34.1	43.6	36.2	32.3	7.0

კოდი	საქონლის დასახელება	2020	2021	2022	2023	2024	2024 წლის სტრუქტურა (%)
7602	ალუმინის ნარჩენები და ჯართი	3.9	12.0	13.2	11.7	15.0	3.3
7404	სპილენძის ნარჩენები და ჯართი	2.2	1.8	10.1	8.1	11.7	2.6
7801	ტყვუია დაუმუშავებელი	5.3	9.6	8.1	9.1	10.1	2.2
6212	ბიუსტჰალტერები, კორსეტები და ანალოგიური ნაწარმი და მათი ნაწილები	6.5	4.8	6.4	8.0	9.9	2.2
8429	ბულომბერები, ავტოგრეიდერები, ექსკავატორები, სატკეპნი მანქანები და სხვა	0.3	0.3	0.7	0.5	9.8	2.1
4011	საბურავები	0.2	0.0	2.1	4.2	8.1	1.8
	დანარჩენი პროდუქცია	80.1	139.8	138.1	150.1	114.5	25.0

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 10. ძირითადი საქონლის იმპორტი თურქეთიდან, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2020	2021	2022	2023	2024	2024 წლის სტრუქტურა (%)
	იმპორტი თურქეთიდან, სულ	1,407.7	1,828.5	2,374.1	2,575.0	2,774.8	100.0
	მათ შორის:						
3004	სამკურნალო საშუალებები	45.9	46.5	73.3	153.0	169.8	6.1
2710	ნავთობი და ნავთობპროდუქტები	21.2	34.1	41.2	45.5	77.2	2.8
7308	შავი ლითონის მეტალოკონსტრუქციები	35.0	39.6	53.8	63.5	71.5	2.6
7700	შერეული საქონელი	6.5	7.7	7.7	15.0	71.1	2.6
8703	მსუბუქი ავტომობილები	15.4	19.0	107.2	85.3	67.8	2.4
7306	მიწები, მილაკები და ღრუ პროფილები შავი ლითონებისგან	42.4	48.5	47.5	44.0	66.6	2.4
3402	სარეცხი და საწმენდი საშუალებები	20.7	21.8	31.8	48.0	54.1	1.9
9403	სხვადასხვა ავეჯი და მისი ნაწილები	17.1	20.9	33.3	42.4	44.3	1.6
7604	ალუმინის წნელები და პროფილები	17.2	24.5	36.5	37.0	41.0	1.5
8544	მავთულები, იზოლირებული კაბელები	20.3	25.8	33.7	35.3	38.2	1.4
	დანარჩენი პროდუქცია	1,166.0	1,540.3	1,908.1	2,006.2	2,073.3	74.7

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 11. ძირითადი საქონლის ექსპორტი რუსეთში, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2020	2021	2022	2023	2024	2024 წლის სტრუქტურა (%)
	ექსპორტი რუსეთში, სულ	440.6	610.1	642.4	657.0	679.6	100.0
	მათ შორის:						
2204	ყურძნის ღვინო	119.6	130.8	160.8	168.3	182.6	26.9
2208	სპირტიანი სასმელები	31.3	41.2	47.5	67.4	154.7	22.8
2201	მინერალური წყლები	43.9	60.9	51.0	61.8	76.9	11.3
2202	მინერალური და დაგაზიანებული წყლები შაქრის შემცველობით	14.4	26.0	39.5	60.7	60.7	8.9
0809	გარგარი, ალუბალი და ბალი, ატამი, ქლიავი და ღოღნოშო, ახალი	19.9	26.7	34.4	28.2	32.2	4.7
0810	სხვა ახალი ნაყოფები	8.1	9.6	14.2	27.3	30.0	4.4
2008	დაკონსერვებული ხილი და ბოსტნეული	2.4	1.8	2.0	6.3	26.3	3.9
0805	ციტრუსები	15.8	19.5	10.7	24.8	22.6	3.3
3302	ნარეკები გამოყენებული სასმელების წარმოებაში	1.0	0.9	2.4	7.9	11.0	1.6
8516	ელექტრული წყალგამახურებლები	7.7	6.9	14.1	14.5	8.3	1.2
	დანარჩენი პროდუქცია	176.5	285.7	265.9	189.7	74.1	10.9

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 12. ძირითადი საქონლის იმპორტი რუსეთიდან, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2020	2021	2022	2023	2024	2024 წლის სტრუქტურა (%)
	იმპორტი რუსეთიდან, სულ	888.5	1,023.1	1,835.5	1,744.6	1,849.1	100.0
	მათ შორის:						
2710	ნავთობი და ნავთობპროდუქტები	130.6	135.1	621.6	552.0	519.2	28.1
2711	ნავთობის აირები	47.7	90.7	112.4	131.2	180.9	9.8
7214	წნელები ნახშირბადიანი ფოლადისგან	4.5	2.7	36.1	57.9	114.5	6.2
1001	ხორბალი და მესლინი	107.3	87.4	61.8	56.2	75.7	4.1
1512	მზესუმზირის ზეთი	41.0	41.6	41.4	39.2	44.6	2.4
2704	კოქსი და ნახევარკოქსი	17.1	23.4	59.2	31.8	42.3	2.3
7010	ბოცები, ბოთლები, სხვა მინის ტევადობები	18.4	19.8	43.8	48.6	41.4	2.2
0103	ღორები ცოცხალი	8.2	8.1	21.0	27.9	32.9	1.8

კოდი	საქონლის დასახელება	2020	2021	2022	2023	2024	2024 წლის სტრუქტურა (%)
1806	შოკოლადი და კაკაოს შემცველი პროდუქტები	21.0	25.7	32.5	29.3	29.9	1.6
1905	პური, ფქვილეული საკონდიტრო ნაწარმი	15.6	18.9	26.9	25.1	25.8	1.4
	დანარჩენი პროდუქცია	477.2	569.7	778.8	745.5	742.1	40.1

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 13. ძირითადი საქონლის ექსპორტი აშშ-ში, 2020-2024 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2020	2021	2022	2023	2024	2024 წლის სტრუქტურა (%)
	ექსპორტი აშშ-ში, სულ	80.0	194.7	265.1	97.0	141.1	100.0
	მათ შორის:						
7202	ფეროშენადნობები	62.9	172.3	233.0	69.1	90.3	64.0
7304	მილები, მილაკები, ღრუ პროფილები, უნაკერო შავი ლითონებისგან	1.7	0.2	1.9	0.9	8.4	6.0
8803	საფრენი აპარატების ნაწილები	0.1	2.1	1.7	1.6	7.2	5.1
2204	ყურძნის ღვინო	4.2	4.9	5.3	5.6	7.1	5.1
2804	წყალბადი, ინეტრული აირები	0.0	0.0	0.0	0.0	5.4	3.8
2009	წვენები ხილის და ბოსტნეულის	1.9	1.9	2.7	3.0	4.7	3.3
2208	სპირტიანი სასმელები	0.5	0.9	1.6	2.2	2.8	2.0
4412	ფანერა და სხვა მასალა ფენოვანი მერქნისგან	0.0	0.0	0.0	1.0	1.9	1.3
2201	მინერალური წყლები	2.2	2.4	1.2	1.4	1.7	1.2
4418	სამშენებლო ნაწარმი ხის	0.0		0.7	1.2	1.1	0.8
	დანარჩენი პროდუქცია	6.5	9.8	17.0	10.9	10.4	7.4

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

**დანართი 14. ძირითადი საქონლის იმპორტი აშშ-დან, 2020-2024 წლები
(მლნ აშშ დოლარი)**

კოდი	საქონლის დასახელება	2020	2021	2022	2023	2024	2024 წლის სტრუქტურა (%)
	იმპორტი აშშ-დან, სულ	556.3	648.2	1,013.4	2,050.9	2,049.4	100.0
	მათ შორის:						
8703	მსუბუქი ავტომობილები	484.4	561.7	905.1	1,933.5	1,881.1	91.8
7700	შერეული საქონელი	4.1	3.8	6.7	13.5	31.3	1.5
0802	ახალი ან გამხმარი კაკალი	2.5	3.4	5.0	6.0	22.9	1.1
0207	შინაური ფრინველის ხორცი	6.2	2.9	7.8	4.4	13.3	0.6
2106	სხვადასხვა კვების პროდუქტები	2.9	3.3	4.5	4.0	6.6	0.3
8711	მოტოციკლები და ველოსიპედები	2.0	2.4	2.7	4.3	6.3	0.3
3304	კოსმეტიკური საშუალებები	0.8	1.1	3.4	5.9	6.3	0.3
6309	ნახმარი ტანსაცმელი	2.8	3.6	6.1	7.1	4.7	0.2
8704	სატვირთო ავტომობილები	1.9	2.6	0.6	3.3	4.4	0.2
9801	ავტომანქანების ნაწილები	1.0	0.7	0.6	1.9	3.7	0.2
	დანარჩენი პროდუქცია	47.7	62.8	70.8	66.9	69.0	3.4

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

